

**STRATEGIA INTEGRACJI
I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY i MIASTA
PYZDRY
NA LATA 2008 – 2015**

*„ Gmina i Miasto Pyzdry miejscem atrakcyjnym krajobrazowo, ekologicznie, turystycznie,
rozwiniętym gospodarczo i społecznie, bezpiecznym i przyjaznym, wspierającym
przedsiębiorczość, zapewniającym łatwy dostęp do służby zdrowia, edukacji, kultury,
pomocy społecznej i informacji. To miejsce gdzie chcesz mieszkać, rozwijać się i być
szczęśliwym ”*

TUTAJ NAPRAWDĘ WARTO ŻYĆ MIESZKAĆ NAD WARTĄ!

Sierpień 2008 rok

PYZDRY.....	1
NA LATA 2008 – 2015.....	1
I. WSTĘP.....	6
1. Cel i proces tworzenia Strategii.....	7
1.1 Podstawy prawne utworzenia strategii.....	7
1.2. Przesłanki lokalne stanowiące podstawę utworzenia Strategii.....	8
1.3. Cel i korzyści wynikające z utworzenia Strategii.....	8
1.4. Ramy czasowe aktualizacji Strategii.....	10
1.5. Metodologia opracowania i zaktualizowania Strategii.....	10
Tabela nr 2. Lista osób uczestniczących w warsztatach wypracowania / aktualizacji strategii w gminie Pyzdry w dniach 30.V i 09.VI i 20.VIII. 2008 r.....	13
1.6 Określenie horyzontu czasowego strategii.....	18
1.7. Struktura dokumentu.....	18
II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA.....	20
2. Charakterystyka gminy i miasta Pyzdry.	20
2.1. Podstawowe informacje o gminie.....	20
2.1.1. Położenie geograficzne.....	20
2.1.2. Demografia ludności.....	22
Tabela nr 3 Struktura wiekowa mieszkańców gminy i miasta Pyzdry w latach 2005-2007.....	22
Tabela nr 4 Ruch naturalny ludności w gminie Pyzdry w latach 2005-2007.....	23

2.1.3. Dominująca aktywność gospodarcza.....	24
<u>Tabela nr 6 Aktywność gospodarcza na terenie gminy Pyzdry w latach 2005-2007.....</u>	<u>24</u>
<u>Tabela nr 7 Liczba podmiotów zarejestrowanych i wyrejestrowanych w ewidencji działalności gospodarczej w latach 2005 – 2007.....</u>	<u>25</u>
2.1.4. Trendy gospodarczo – społeczne występujące na terenie gminy i miasta Pyzdry:.....	27
<u>2.2 Strategiczne kierunki rozwoju gminy i miasta Pyzdry.....</u>	<u>27</u>
<u>2.3. Polityka społeczna w zakresie pomocy społecznej w gminie Pyzdry.....</u>	<u>27</u>
2.3.1. Zasoby sprzyjające rozwiązywaniu problemów społecznych mieszkańców Gminy Pyzdry:.....	27
<u>Tabela nr 8 Liczba udzielonych poszczególnych form zasiłków w latach 2005-2007 w gminie Pyzdry.....</u>	<u>31</u>
<u>Tabela nr 9 Liczba rodzin korzystających z pomocy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pyzdrach w latach 2005 – 2007.....</u>	<u>32</u>
<u>Tabela nr 10 Budżet na zadania pomocy społecznej w gminie Pyzdry w latach 2005 – 2007.....</u>	<u>32</u>
<u>Tabela nr 11 Pomoc udzielona w formie pracy socjalnej w gminie Pyzdry w latach 2005 – 2007.....</u>	<u>33</u>
<u>Tabela nr 12 Pomoc udzielona w formie poradnictwa specjalistycznego w gminie Pyzdry w latach 2005 – 2007.</u>	<u>33</u>
<u>Tabela nr 13 Interwencja kryzysowa w gminie Pyzdry w latach 2005 – 2007.</u>	<u>33</u>
2.3.2. Charakterystyka grup objętych pomocą społeczną w Gminie.....	33
<u>Tabela nr 14 . Struktura demograficzna świadczeniobiorców Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pyzdrach w 2005 roku.....</u>	<u>34</u>
<u>Tabela nr 15 Struktura demograficzna świadczeniobiorców Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pyzdrach w 2006 rok.....</u>	<u>34</u>
<u>Tabela nr 16 Struktura demograficzna świadczeniobiorców Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pyzdrach w 2006 roku.....</u>	<u>35</u>
<u>Tabela nr 17 Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie Pyzdry w latach 2005 - 2007.</u>	<u>36</u>
<u>Tabela nr 18 Liczba wypłaconych świadczeń rodzinnych w gminie Pyzdry w latach 2005-2007.....</u>	<u>36</u>
<u>Tabela nr 19 Zaliczki alimentacyjne wypłacone w gminie Pyzdry w latach 2005 – 2007.</u>	<u>37</u>
2.3.3. Współpraca GOPS z innymi podmiotami.....	37
2.3.4. Doświadczenia Gminy i Miasta Pyzdry oraz M-GOPS w działaniach na rzecz lokalnego rozwoju społecznego:.....	41
<u>2.4. Podstawowe problemy społeczne i ich identyfikacja.....</u>	<u>41</u>

2.4.1. Gospodarka mieszkaniowa.....	41
<u>Tabela nr 20 Mieszkania zamieszkane ogółem (Narodowy Spis Powszechny 2002 r.).....</u>	<u>41</u>
2.4.2 Ochrona zdrowia.....	42
2.4.3. Edukacja i opieka nad dzieckiem.....	43
<u>Tabela nr 21 Liczba uczniów w placówkach oświatowych na terenie miasta i gminy Pyzdry w latach 2005 - 2007.....</u>	<u>43</u>
<u>Tabela nr 23 Liczba godzin zajęć informatycznych w szkołach na terenie gminy i miasta w Pyzdrach w roku szkolnym 2007/2008.....</u>	<u>45</u>
<u>Tabela nr 24 Zbiorcze zestawienie zajęć pozalekcyjnych prowadzonych na terenie Gminy i Miasta Pyzdry.....</u>	<u>46</u>
<u>Dane: Urząd Gminy i Miasta Pyzdry.....</u>	<u>46</u>
<u>Tabela nr 25 Dane dotyczące problemów opieki nad dziećmi</u>	<u>48</u>
2.4.4. Kultura, sport oraz turystyka.....	49
2.4.5 System opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi	50
<u>Rodzaje niepełnosprawności</u>	<u>53</u>
<u>Najczęstsze przyczyny niepełnosprawności</u>	<u>54</u>
<u>Tabela nr 26 Liczba osób niepełnosprawnych w gminie Pyzdry (dane: Spis Powszechny Ludności 2002 r.).....</u>	<u>54</u>
<u>Tabela nr 28 Liczba osób korzystających z pomocy MGOPS w Pyzdrach z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby</u>	<u>56</u>
2.4.6. Rynek pracy, zatrudnienie oraz bezrobocie.....	56
<u>Bezrobocie w szczególności sposób dotyka wsie, które ze względu na położenie geograficzne, strukturę społeczno – gospodarczą, poziom urbanizacji i infrastrukturę społeczną charakteryzują się małym lokalnym rynkiem pracy.....</u>	<u>58</u>
<u>Tabela nr 31 Struktura osób bezrobotnych w gminie Pyzdry zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy we Wrześni w latach 2005-2007.....</u>	<u>58</u>
2.4.7. Bezpieczeństwo publiczne i patologie społeczne.....	59
<u>Tabela nr 32 Struktura stwierdzonych przestępstw na terenie gminy i miasta Pyzdry w latach 2005-2007</u>	<u>60</u>
<u>Tabela nr 33 Przestępczość nieletnich w latach 2005-2007 na terenie gminy i miasta Pyzdry.....</u>	<u>60</u>
2.4.8. Problemy społeczne Gminy i Miasta Pyzdry wg danych Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	62
<u>Tabela nr 34 Dane Gminnej Komisji do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....</u>	<u>65</u>
2.4.9. Katalog problemów i potrzeb społecznych oraz grup najbardziej narażonych na wykluczenie społeczne w Gminie Pyzdry zidentyfikowanych i wybranych podczas warsztatów i konsultacji społecznych.....	65

2.4.10. Hierarchizacja problemów społecznych uznanych za dominujące przez uczestników warsztatów:.....	69
<u>2.5. Kapitał społeczny działający na rzecz integracji i rozwiązywania problemów społecznych w Gminie i mieście Pyzdry.....</u>	<u>78</u>
2.5.1. Inwentaryzacja mocnych stron gminy w zakresie spraw społecznych, w tym zasoby w postaci organizacji społecznych i zakresu współdziałania z nimi.....	78
Zasoby w postaci organizacji społecznych i zakresu współdziałania z nimi:.....	79
2.5.2. Poziom integracji społecznej	79
Podczas warsztatów uczestnicy dokonali indywidualnej i grupowej oceny poziomu integracji społecznej w Gminie Pyzdry korzystając z pytań pomocniczych:	79
<u>III. CZĘŚĆ PROGROMOWA.....</u>	<u>82</u>
<u>3. Kierunki rozwoju społecznego Gminy Pyzdry.....</u>	<u>82</u>
<u>3.1 Wizja rozwoju społecznego gminy Pyzdry</u>	<u>82</u>
<u>3.2. Cele główne i cele operacyjne oraz kierunki działań Strategii.....</u>	<u>82</u>
Dążąc do kształtowania demokratycznego ładu społecznego w gminie i mieście Pyzdry wytyczono cele główne i cele operacyjne oraz kierunki działań w ramach poszczególnych celów operacyjnych:.....	82
1.2 Aktywizacja i integracja lokalna osób w wieku poprodukcyjnym, wykorzystanie potencjału osób starszych w środowisku lokalnym.	83
4.2. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do usług społecznych	
Cel ten będzie realizowany poprzez:.....	90
4.3 Kształtowanie pozytywnych postaw wobec niepełnosprawności	
Cel ten będzie realizowany poprzez:	91
<u>3.3. Hierarchia (struktura) celów rozwoju społecznego.....</u>	<u>95</u>
<u>IV. Wdrażanie i zarządzanie realizacją Strategii.....</u>	<u>96</u>
<u>4.1. Procedura wdrażania Strategii.....</u>	<u>96</u>
<u>4.2. Harmonogram wdrażania Strategii</u>	<u>98</u>
<u>4.3. ZARZĄDZANIE REALIZACJĄ STRATEGII.....</u>	<u>115</u>
<u>4.4. Źródła finansowania Strategii.....</u>	<u>115</u>
<u>4.5. Monitoring i ewaluacja.....</u>	<u>116</u>
<u>4.6. Sprawozdawczość, aktualizacja i promocja Strategii</u>	<u>119</u>
4.6.1. Sprawozdawczość Strategii.....	119
4.6.2. Procedura aktualizacji Strategii:.....	119
4.6.3. Promocja Strategii.....	119

<u>4.7. Powiązanie Strategii z innymi dokumentami strategicznymi.....</u>	<u>120</u>
<u>Europejską Agendą Społeczną; Europejskim Modelem Społecznym; Europejską</u>	
<u>Polityką Zatrudnienia.....</u>	<u>121</u>
<u>Załącznik 1</u>	<u>124</u>
<u>Załącznik 2.....</u>	<u>128</u>
<u>Załącznik nr 3</u>	<u>129</u>

I. WSTĘP

Nowa koncepcja polityki społecznej powinna opierać się na długofalowym planowaniu. Niezbędne jest, aby oderwać się od być może istotnych w danej chwili, ale jednak tymczasowych problemów, a skoncentrować się na najważniejszych i najbardziej brzemiennych w skutki zagadnieniach. Dlatego koniecznym jest opracowanie dokumentu strategicznego wytyczającego główne cele do osiągnięcia w dziedzinie polityki społecznej, wskazując jednocześnie niezbędne, konieczne działania, by cele te zrealizować. Na szczeblu gminy dokumentem takim jest Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, której obowiązek posiadania przez gminę wynika z przepisu z art. 17 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. Nr 64, poz. 593 z późn. zm.).

Strategia jest instrumentem umożliwiającym podejmowanie decyzji zarówno w najbliższym czasie, jak i w odległej perspektywie. Podlegać będzie ona ciągłym zmianom – będą pojawiać się nowe cele, a część przedstawionych w tym dokumencie straci swoją aktualność. Ten ciągły proces zmian jest jak najbardziej pożądany, ponieważ będzie on miernikiem działań i dążeń społeczności lokalnej.

Niniejszy dokument zawiera opis istniejącej sytuacji w gminie (diagnoza stanu gminy) oraz obecnych i przyszłych problemów społecznych. Wskazane są również główne problemy i cele strategiczne, których wybór został poprzedzony rzetelną oceną stanu faktycznego i ankietami przeprowadzonymi wśród mieszkańców gminy. Nie bez znaczenia były również dotychczasowe doświadczenia w rozwiązywaniu problemów społecznych będące udziałem pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

1. Cel i proces tworzenia Strategii.

1.1 Podstawy prawne utworzenia strategii.

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593 ze zmianami) oraz ustawa z 12 kwietnia 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2002 r., Nr 147, poz. 1231 z późn. zm.) nakładają na gminy obowiązek opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Różnorodność problemów społecznych występujących w gminie powoduje konieczność wzięcia pod uwagę także innych aktów prawnych, które mają istotny wpływ na konstrukcję dokumentu i rozwiązywanie zadań społecznych w przyszłości, jak m.in.:

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2005r. Nr179, poz. 1485);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z dnia 20 września 2005 r., Nr 180, poz. 1493);
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 1994 r. Nr 111, poz. 535);
- ustawa z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. (Dz. U. z 9 października 1997 r., Nr 123, poz. 776 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. Nr 228, poz.2255 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz.U. z 2003 r. Nr 96, poz. 873 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2004r. Nr 99, poz.1001 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. z 2003r. Nr 122, poz. 1143 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz. U. z dnia 5 czerwca 2006 r., nr 94, poz. 651)
- ustawa dnia 8 grudnia 2006 r., o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych (Dz. U. z dnia 29 grudnia 2006 r., Nr 251, poz. 1844).

Ponadto przy opracowywaniu i realizacji strategii korzystano także z ustaw i aktów wykonawczych z zakresu ochrony zdrowia, oświaty i edukacji publicznej, budownictwa socjalnego i innych.

1.2. Przesłanki lokalne stanowiące podstawę utworzenia Strategii.

Problemy społeczne występujące w gminie Pyzdry prowadzą do zbudowania długofalowej wizji działań prowadzących do dokonania trwałej zmiany społecznej zgodnie z przyjętymi celami, spójnej wizji realizowanej przez różne podmioty, które współpracują ze sobą na rzecz lokalnej społeczności. Realizacja polityki społecznej w gminie Pyzdry powinna być oparta na długofalowym planowaniu i jasnych celach co zostało wykazane w niniejszym dokumencie. Strategia pozwoli na lepsze koordynowanie działań instytucji funkcjonujących na polu polityki społecznej w gminie wokół głównego kierunku działań i problemów w tej sferze. Utworzona Strategia ułatwi pozyskiwanie środków finansowych na realizację zadań polityki społecznej.

W wyniku przeprowadzonej diagnozy i konsultacji społecznych w ramach Programu Integracji Społecznej PPWOW stwierdzono, że głównymi obszarami prowadzącymi do powstania problemów społecznych, wykluczenia społecznego, bezradności wokół których będzie skupiać się Strategia to:

- brak wsparcia dla osób chorych i starszych, samotnych oraz niepełnosprawnych,
- niski status materialny rodzin spowodowany bezrobociem,
- nadużywanie alkoholu,
- niska aktywność i integracja społeczna mieszkańców gminy i miasta Pyzdry,
- brak form aktywnego zorganizowanego spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży i osób starszych.

Strategia ta jest wymogiem sytuacji społeczno – gospodarczej gminy i miasta Pyzdry, związana z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej i możliwościami pozyskiwania funduszy na rozwój lokalny. Strategia jest wymagana w przypadku ubiegania się o środki finansowe. Obowiązek posiadania tego dokumentu nakłada Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013.

1.3. Cel i korzyści wynikające z utworzenia Strategii

Celem utworzenia *Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy i Miasta Pyzdry na lata 2008-2015* jest:

- opracowanie efektywnego programu pomocy, który umożliwi rozwiązywanie problemów społecznych oraz przyczyni się do przeciwdziałania wykluczenia społecznego i marginalizacji

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy i Miasta Pyzdry na lata 2008-2015"

- odpowiednie zaplanowanie i realizowanie aktywnej polityki społecznej na poziomie lokalnym oraz wyznaczenie kierunków działań w zakresie rozwoju potencjału instytucjonalnego i społecznego gminy i miasta Pyzdry.

Korzyści:

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy i Miasta Pyzdry na lata 2008-2015 pomogą samorządom w prowadzeniu polityki społecznej, pomoże gminie m.in. w:

- skuteczniejszym wykorzystaniu pieniędzy z funduszy strukturalnych;
- racjonalizacji wydatków z zakresu pomocy społecznej;
- opracowanie zintegrowanego systemu pomocy rodzinie;
- polepszeniu i rozwoju inicjatyw społecznych;
- zwiększeniu współpracy organizacji pozarządowych z samorządem lokalnym w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów społecznych; podniesieniu poziomu integracji społecznej w gminach.

Działania, które zostaną podjęte w ramach Strategii przyczynić się mają do:

- budowy potencjału gminy i miasta Pyzdry w zakresie strategicznego planowania i realizowania polityki społecznej na poziomie lokalnym,
- budowy potencjału instytucjonalnego i społecznego gmin mającego na celu najlepsze wykorzystanie innych programów w obszarze integracji i pomocy społecznej,
- zwiększenia lokalnej aktywności w obszarze rozwiązywania problemów społecznych; do wzmocnienia i tworzenia lokalnych organizacji pozarządowych aktywnie włączających się w proces integracji społecznej na terenie gminy i miasta Pyzdry,
- zdobycia większego doświadczenia gminy i miasta Pyzdry w zakresie zlecania zadań własnych partnerom społecznym,
- zaspokojenia potrzeb mieszkańców poprzez budowanie sieci usługodawców,
- efektywniejszego zaspokojenie potrzeb mieszkańców poprzez stworzenie sieci usług społecznych,
- zwiększenia lokalnej aktywności w obszarze rozwiązywania problemów społecznych.

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy i Miasta Pyzdry na lata 2008-2015 określa najważniejsze działania, które należy podjąć, aby umożliwić osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać za pomocą własnych środków, możliwości i uprawnień.

Strategia ta ukierunkowana jest głównie na rozwój i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami działającymi w ramach polityki społecznej, zwłaszcza w zakresie służby zdrowia, oświaty, policji.

Owa strategia ma stworzyć podstawy do aktywnego kształtowania rzeczywistości, dążenia

mieszkańców gminy i miasta Pyzdry do ożywienia wszelkiej społecznej i gospodarczej aktywności. Podsumowując treść tego dokumentu - ma on przyczynić się do współpracy władz i mieszkańców na rzecz wspólnoty.

Realizacja strategii stworzy szanse na większe wykorzystywanie dodatkowych środków pochodzących z budżetu państwa i funduszy z Unii Europejskiej oraz przyczyni się do budowania systemu pomocy społecznej w tutejszej gminie.

1.4. Ramy czasowe aktualizacji Strategii

Proces aktualizacji strategii rozpoczął się dnia 13 listopada 2007 roku powołaniem Zespołu Zadaniowego, a jej zakończenie planuje się we wrześniu 2008 r. przedłożeniem na Sesji Rady Miejskiej Pyzdry i przyjęcie jej uchwałą Rady do realizacji.

1.5. Metodologia opracowania i zaktualizowania Strategii

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy i Miasta Pyzdry na lata 2008-2015 powstała przy współudziale społeczności lokalnej z terenu gminy i miasta Pyzdry.

Przebieg procesu budowania strategii w ramach PIS PPWOW

W pracach nad budowaniem Strategii wyodrębniono następujące etapy:

Etap I. Organizacja procesu aktualizacji Strategii:

Do realizacji procesu powołano Zarządzeniem Nr XII/07 Burmistrza z dnia 13.11.2007 r. Zespół Zadaniowy w składzie:

1.	Przemysław Dębski	- Sekretarz Urzędu
2.	Bożena Kamyszek	- Kierownik MGOPS
3.	Elżbieta Kłossowska	- Fundacja Rozwoju Gminy Pyzdry
4.	Beata Kruszk	- Księgowa MGOPS
5.	Sylwia Mazurczak	- Samodzielny Referent ds. Promocji
6.	Mirosława Krawiec-Gronikowska	- Pielęgniarka Środowiskowa
7.	Alina Bąkowska	- Pracownik Socjalny

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy i Miasta Pyzdry na lata 2008-2015"

8. Grażyna Kurek - Pracownik Socjalny
9. Agnieszka Skrzydlewska - Pracownik Socjalny

oraz Zespół Liderów reprezentujących społeczność, środowisko instytucji publicznych i niepublicznych. W procesie aktualizacji „*Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy i Miasta Pyzdry na lata 2008-2015*” istotną rolę odegrały konsultacje społeczne oraz warsztaty mające na celu zbudowanie sprawnego modelu organizacyjnego dla realizacji celów strategicznych na obszarze gminy i miasta Pyzdry.

W pierwszym etapie aktualizacji Strategii zorganizowano spotkanie ze społecznością lokalną w celu zaprezentowania PPWOW oraz przeprowadzono konsultacje społeczne których celem było zidentyfikowania problemów i potrzeb społecznych w formie spotkań z mieszkańcami, przedstawicielami samorządu oraz specjalistów.

Konsultacje przeprowadzono w miesiącach grudzień 2007-luty 2008 r. Wzory ankiet znajdują się w załączniku nr 3, a wyniki w załączniku nr 1.

Respondentów dobrano w taki sposób, aby zapewnić udział wszystkich grup społecznych, o czym świadczy charakterystyka osób, które odpowiedziały na pytania.

Ankietę rozprowadzono wśród mieszkańców gminy Pyzdry. Grupa respondentów liczyła 300 wróciło 290 ankiet (tj. 96,7%).

Kolejnym krokiem było przygotowanie części diagnostycznej i analiza sytuacji społecznej w gminie w oparciu o dane statystyczne oraz opinie środowisk społecznych i przedstawicieli instytucji społecznych. Aktualizując lokalną strategię rozwiązywania problemów społecznych, uwzględniono dokumenty programowe, w których akcentuje się konieczność zapewnienia dialogu i partnerskiej współpracy instytucji rządowych, samorządowych, organizacji pozarządowych oraz biznesu. Wspomniane dokumenty to przede wszystkim:

- Strategia Polityki Społecznej na lata 2007-2013 przyjęta przez Radę Ministrów 13 września 2005 roku, dokument towarzyszący realizacji Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007-2013
- Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 (Narodowa Strategia Spójności 2007-2013),
- Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego,
- Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich.

Następnie Zespół Zadaniowy podjął prace przygotowawcze do zorganizowania warsztatów moderatorskich w gminie Pyzdry.

Etap II. Prace warsztatowe

Kolejnym krokiem było przeprowadzenie warsztatów aktualizacji Strategii. Gmina Pyzdry przystąpiła do aktualizacji Strategii na trzech warsztatach moderatorskich przeprowadzonych

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy i Miasta Pyzdry na lata 2008-2015”

w okresie: od 30 maja do 20 sierpnia 2008 roku przez Konsultanta Regionalnego PIS PPWOW Panią Ewą Sobolewską, przeprowadzając wcześniej konsultacje społeczne wśród mieszkańców gminy.

Warsztaty przeprowadzono wg następującego programu:

Tabela nr 1 Opis warsztatów dotyczących aktualizacji GSRPS.

WARSZTAT A	WARSZTAT B	WARSZTAT C	Wynik końcowy
Diagnoza sytuacji społecznej w gminie	Analiza problemów społecznych oraz zasobów społecznych w gminie	Formułowanie założeń strategii rozwiązywania problemów społecznych w oparciu o partycypację społeczną i zasady rozwoju społecznego	Powstaje dokument GSRPS oraz Plan realizacyjny
- Analiza sytuacji społecznej w gminie w oparciu o dane statystyczne oraz opinie środowisk społecznych i przedstawicieli instytucji społecznych - Analiza doświadczeń w rozwiązywaniu problemów społecznych - Formułowanie wizji rozwoju społecznego gminy	- Identyfikacja problemów społecznych w gminie, - Analiza przyczyn zjawisk społecznych, wzajemnych korelacji - Określanie zasobów społecznych gminy - Badanie potrzeb społecznych oraz zakresu ich zaspokojenia - Ocena poziomu Integracji społecznej	- Analiza zasad rozwoju społecznego - Formułowanie misji rozwoju społecznego w korelacji z wizją rozwoju gminy - Formułowanie celów strategicznych - Określanie celów oraz kierunków działań w gminie - Określanie sposobu zarządzania realizacją strategii	- Określenie działań zespołu wdrożeniowego - Ustalenie zasad monitoringu - Opracowanie procedur ewaluacji - Upowszechnienie wyników działań
- Zespół Zadaniowy i inne podmioty - Przedstawiciele władz samorządowych - Liderzy lokalni - Konsultant Regionalny	- Zespół Zadaniowy - Przedstawiciele władz samorządowych - Liderzy lokalni - Konsultant Regionalny	- Zespół Zadaniowy - Przedstawiciele władz samorządowych - Liderzy lokalni - Konsultant Regionalny	- Zespół Roboczy - Przedstawiciele władz samorządowych - Lokalni Liderzy - Konsultant Regionalny

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z podręcznika Metodologii Wspierania Rozwoju Społecznego Gminy Poprzez Partycypację Społeczną

W ten sposób w planowanie procesu rozwiązywania problemów społecznych w gminie zostały włączone lokalne instytucje i grupy społeczne. Do prac nad strategią zaproszeni zostali przedstawiciele instytucji publicznych i organizacji społecznych z terenu gminy.

**Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy i Miasta Pyzdry
na lata 2008-2015”**

*Tabela nr 2. Lista osób uczestniczących w warsztatach wypracowania / aktualizacji strategii w gminie Pyzdry
w dniach 30.V i 09.VI i 20.VIII. 2008 r.*

Nazwisko i imię	Miejsce pracy/ prowadzonych działań	Sektor						OBSZAR DOŚWIADCZEŃ												
		S O L E C T W O	S a m o r z ą d t e r y t o r i a l n y	O r g a n i z a c j a p o z a r z ą d o w a / k o ś c i e l n a	G r u p a n i e f o r m a l n a	B i z n e s	I n n a - j a k a ?	S y t u a c j a r o d z i n w i e l o d z i e t n y c h	Syt uac ja org ani zac ji poz arz ąd ow ych	Syt uac ja osó b nie peł nos pra wn ych i ich rod zin	Syt uac ja osó b bez rob otn ych i ich rod zin	Syt uac ja dzie ci i mł o dzie ży szk oln ej	Syt uac ja mie szk ani owa	sytuac ja osób samot nie wych owując ych dzieci	Syt uac ja osó b star szy ch i ich rod zin	Syt uac ja osó b dłu got rwa le cho rych i ich rod zin	Syt uac ja osó b z pro ble me m alk ohol ow ym i ich rod zin	Syt uac ja osó b z pro ble me m prze mocy i ich rod zin	Pro ble mat yka uza leżn ień od śro dkó w psy cho akt yw nych (w tym nar kot yków)	Syt uac ja mat eria lna rod zin
Kamyszek Bożena	Kierownik OPS w Pyzdrach		X					X		X	X			X	X	X	X	X	X	X
Krzysztof Strużyński	Burmistrz Gminy i Miasta Pyzdry		X						X				X							

**Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy i Miasta Pyzdry
na lata 2008-2015”**

Roman Ejchorszt	Z-ca Burmistrza Gminy i Miasta Pyzdry		X						X				X						
Przemysław Dębski	Sekretarz Urzędu gminy i Miasta Pyzdry		X						X				X						
Antonina Balicka-	Skarbnik Urzędu Gminy i Miasta Pyzdry		X						X				X						
Elżbieta Kłossowska	Fundacja Rozwoju Gminy Pyzdry			X					X	X		X			X	X			
Elżbieta Tomczak	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Pyzdrach						X					X					X	X	X
Roman Dreżewski	Dyrektor Zespołu Szkolno-Przedszkolnego						X					X		X					X
Elżbieta Ratajczyk	Pedagog szkolny						X					X							
Katarzyna Depczyńska –Wlazło	Pedagog szkolny						X					X							
Dorota Kozłowska	Miejsko Gminny Ośrodek Kultury		X									X			X				
Mirosława Krawiec-Gronikowska	Pielęgniarka środowiskowa														X				
Sylwia Mazurczak-	Promocja UGiM w Pyzdrach		X									X							
Przemysław Kucz	Kierownik Posterunku Policji w Pyzdrach						X					X					X	X	X
Wanda Biernat	Związek Emerytów i Rencistów			X											X				

**Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy i Miasta Pyzdry
na lata 2008-2015”**

Alicja Bąkowska	Pracownik Socjalny w MGOPS w Pyzdrach		X					X		X	X			X	X	X	X	X	X	X
Grażyna Kurek	Pracownik Socjalny w MGOPS w Pyzdrach		X					X		X	X			X	X	X	X	X	X	X
Agnieszka Skrzydlewska	Pracownik Socjalny w MGOPS w Pyzdrach							X		X	X			X	X	X	X	X	X	X
Beata Kruska	Księgowa w MGOPS w Pyzdrach		X					X		X	X			X	X	X	X	X	X	X
Adam Nyszler	Kapelmistrz Orkiestry			X								X								
Grzegorz Frączak-	Kierownik Hali Widowiskowo-Sportowej	X										X								
Tomasz Wojtyński	Prezes Towarzystwa Turystyki Wodnej „Perkoz”			X					X			X								
Jolanta Radniecka	Dyrektor SSP w Górnych Grądach						X					X		X			X	X	X	X
Elżbieta Janicka	WTZ w Rudzie Komorskiej						X			X		X		X			X	X	X	X
Arleta Ostrowska	Dyrektor SSP w Pietrzykowie						X					X		X			X	X	X	X
Ewa Kwiecień	Dyrektor SSP we Wrąbczynkowskich Holendrach						X					X		X			X	X	X	X
Genowefa Kaźmierska	Dyrektor SSP w Lisewo						X					X		X			X	X	X	X
Robert Michał Czerniak-	Muzeum Regionalne		X									X								

**Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy i Miasta Pyzdry
na lata 2008-2015”**

Barbara Krawczyk-	Biblioteka		X									X								
Beata Maciejewska	Sołectwo Ciemierów Kolonia	X											X		X					
Andrzej Łyskawa	Sołectwo Rataje	X											X		X					
Ryszard Urbaniak	Sołectwo Ruda Komorska	X											X		X					
Anna Szklarkowska	Sołectwo Ksawerów	X											X		X					
Michał Strzyżykowski	Informatyk UGiM w Pyzdrach		X																	
Magdalena Smak Wójcicka	badaczka Uniwersytet Warszawski						X													
Paulina Jędrzejewska	badaczka Uniwersytet Warszawski						X													

Etap III. Redagowanie Strategii

Procesem ostatecznego redagowania Strategii zajął się Zespół Zadaniowy oraz Pani Bożena Kamyszek, wyznaczona przez Burmistrza do koordynacji prac nad końcowym kształtem dokumentu. Na wspólnych spotkaniach zebrano wszystkie wypracowane i zgromadzone dane oraz materiały i ustalono koncepcję opracowania dokumentu uwzględniającą zasady i kryteria PIS PPWOW .

Etap IV. Wdrażanie Strategii

Zespół redagujący dokument wraz z Konsultantem Regionalnym opracował etapy oficjalnego przyjęcia zaktualizowanej *Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy i Miasta Pyzdry na lata 2008-2015*” oraz jej wdrażania:

I Etap: Przesłanie do oceny przez Konsultanta Regionalnego PIS PPWOW MPiPS oraz do ROPS w Poznaniu dokumentu w formie elektronicznej wraz z pismem przewodnim burmistrza z prośbą o dokonanie oceny Strategii

II Etap : Ocena Strategii przez Konsultanta Regionalnego PIS PPWOW MPiPS oraz ROPS w Poznaniu wg określonych przez PIS PPWOW kryteriów i zasad

III. Etap: Zapoznanie gminy z oceną Strategii oraz weryfikacja dokumentu i jego uzupełnienie przez gminę wg wskazówek ujętych w raporcie Oceny

IV Etap: Przesłanie w formie elektronicznej Strategii do ponownej oceny przez Konsultanta Regionalnego PIS PPWOW MPiPS i do ROPS w Poznaniu

V Etap: Ponowna ocena Strategii przez KR i ROPS w Poznaniu i jej akceptacja bądź przesłanie do poprawy

VI Etap: Zapoznanie gminy z wynikami oceny zaakceptowanej Strategii i rekomendowanie jej do oficjalnego przyjęcia Uchwałą Rady Miejskiej w Pyzdrach

VII Etap: Przyjęcie Uchwałą Rady Miejskiej w Pyzdrach „*Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy i Miasta Pyzdry na lata 2008-2015*” do realizacji

VIII Etap: Powołanie Zarządzeniem Burmistrza:

- Koordynatora Zarządzania Realizacją Strategii,
- Zespołu Wdrożeniowego Strategię – który opracowuje ramowy roczny Plan Działania (harmonogram działania), metody monitorowania, ewaluacji i sprawozdawczości,
- Zespołów Problemowych do opracowania projektów realizacyjnych na najbliższy okres 12 miesięcy

IX Etap: Promocja Strategii wśród mieszkańców gminy, w tym osób: kluczowych kształtujących w gminie politykę społeczną, przedstawicielom różnych podmiotów działających w sferze polityki społecznej i organizacji pozarządowych, grupom nieformalnym i innym oraz pozyskiwanie usługodawców i partnerów społecznych do jej realizacji

X Etap: Praca Zespołów Problemowych nad projektami realizacyjnymi Strategii, aplikowanie o środki na ich dofinansowanie z różnych źródeł; realizacja partnerskich projektów, monitoring, ewaluacja, sprawozdawczość zrealizowanych projektów w ramach Strategii.

Zespół redagujący Strategię wspólnie ustalił proces jej przyjęcia i oficjalnego wdrożenia na terenie Gminy Pyzdry, który szczegółowo opisany jest w rozdziale IV Strategii.

1.6 Określenie horyzontu czasowego strategii

Poprzednią Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Pyzdry na lata 2006-2015 uchwalono w dniu 29. 06. 2006 r. Uchwałą Nr XXIX/254/06 Rady Miejskiej w Pyzdrach. Przyjęta podczas aktualizacji metoda tworzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oparta została na udziale różnych grup społecznych i pomocy ekspertów spełniających oczekiwania instytucji społecznych.

Okres realizacji nowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych przyjęto na osiem lat 2008 – 2015, co ułatwi formułowanie zadań gminy, szczególnie przy pozyskiwaniu funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

1.7. Struktura dokumentu

„Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pyzdry na lata 2008-2015” w swojej strukturze podzielona jest na cztery części: wstępną, diagnostyczną, programową oraz zarządzanie realizacją strategii. Wskazuje problemy społeczne i potrzeby środowiska lokalnego, które zidentyfikowano w drodze konsultacji społecznych przeprowadzonych wśród mieszkańców gminy i miasta Pyzdry oraz instytucji i podmiotów działających na rzecz społeczności lokalnej. Uwzględnia także systematyczne i równoległe prowadzone działania w sferze: wychowania, edukacji, kultury, rozwoju aktywności i samorządności obywatelskiej, rozwiązań: ekonomicznych, inwestycyjnych, prawnych i porządku publicznego. Nakreśla również wizję i cele oraz kierunki działań, które podejmowane będą w obrębie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych i innych podmiotów niepublicznych oraz autorskich i lokalnych rozwiązań dostosowanych do specyfiki potrzeb środowiska w dziedzinie polityki społecznej, wykorzystując posiadane zasoby i środki finansowe lokalnego samorządu oraz środki finansowe możliwe do pozyskania z różnych źródeł, a w szczególności z Unii Europejskiej. Po części wstępnej i diagnostycznej w dokumencie opracowano część programową, która jest zorganizowana na kilku poziomach i jej struktura przypomina piramidę, której wierzchołek stanowi wizja ładu społecznego.

Wyróżniono poszczególne poziomy planowania takie jak:

- **wizja**, która jest wizją ładu społecznego w gminie Pyzdry

- **cele główne**

- **cele operacyjne** (szczegółowe)

- **kierunki działań**

- **programy operacyjne**, które zaplanowano do opracowania w formie załączników do niniejszej *Strategii*;

- **projekty realizacyjne** - zadania do wykonania, które będą realizować określone cele strategiczne i operacyjne *Strategii* oraz cele główne i szczegółowe poszczególnych programów strategicznych;

- **zarządzanie i koordynacja Strategii** - źródła finansowania, monitoring, ewaluacja, aktualizacja i promocja *Strategii*, powiązania *Strategii* z innymi dokumentami strategicznymi.

Cele główne i operacyjne wynikają bezpośrednio z wizji ładu społecznego. Definiują kierunki rozwoju polityki społecznej gminy i miasta Pyzdry w określonych obszarach społecznych, pozwalając jednocześnie na zachowanie jasnego podziału *Strategii*, grupując poszczególne programy i projekty. Ich realizacja w przyjętej perspektywie czasowej powinna doprowadzić do osiągnięcia pożądanego ładu społecznego, określonego w jej wizji. Z kolei programy strategiczne są „tematami” działań, których wykonanie powoduje osiągnięcie określonych celów.

Programy operacyjne - grupują projekty związane tematycznie z poszczególnymi dziedzinami życia czy działaniami samorządu, jak np.: Program Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną w Gminie; Program Współpracy Gminy z Organizacjami Pozarządowymi, Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Projekty realizacyjne - to już konkretne przedsięwzięcia realizujące określone zadania w dokumencie czy to w *Strategii* czy w Programie operacyjnym,

Projekty w swej treści powinny zawierać podstawowe informacje jak:

a) które cele *Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pyzdry na lata 2008-2015* będą realizowane;

b) poprzez jakie działania te cele będą realizowane;

c) informacje o zadaniach, czyli czynnościach do wykonania w ramach każdego projektu;

d) szacunkowy łączny koszt realizacji projektu jako sumę kosztów poszczególnych zadań;

e) zakładane rezultaty;

f) cel realizacji projektu – zwięzłe określenie co przyniesie realizacja danego projektu;

g) jednostka koordynująca – pozycja ta opisuje kto ma przeprowadzić realizacji zadania, na kim będzie spoczywała inicjatywa lub kto jest organem decydującym;

h) przewidywane źródła finansowania- nazwy funduszy lub jednostek, z których możliwe jest otrzymanie środków na realizację projektu lub których pomoc jest możliwa (jako nakład rozumiano również pomoc techniczną i merytoryczną);

i) wykonawca – to jednostka bezpośrednio wykonująca poszczególne zadania;

- j) czas realizacji - w przybliżeniu przewidywany okres realizacji projektu;
- k) zakładane wskaźniki: korzyści dla adresatów działań, nakładów, wpływu działania na zmianę, wykonania działania Strategii - miary wykonania projektów - określają wartości, które pozwolą co roku, lub okresowo, sprawdzić jakie są postępy w realizacji poszczególnych zadań oraz czy przyjęte zadania są realizowane terminowo i w sposób określony w dokumencie Strategii.

Wskaźniki powinny zostać dobrane zgodnie z celami strategicznymi, w celu:

- mierzenia kosztów i efektywności wykorzystania zasobów,
- mierzenia rezultatów osiągniętych w wyniku wykonania danej usługi czy działania,
- mierzenia jakości - poziomu zadowolenia odbiorców,
- zapewnienia równego dostępu do wyników,
- mierzenia rezultatów w czasie.

Programy i projekty można realizować w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych w zależności od charakteru danego projektu. Preferowane będą projekty realizowane w partnerstwie publiczno-społecznych oraz z sektorem prywatnym. Programy operacyjne mające na celu rozwiązywanie problemów społecznych w określonym obszarze społecznym powinny być przyjmowane przez Radę Miejską w Pyzdrach stosownymi uchwałami, które winny przybierać postać załączników do niniejszej Strategii i stanowić jej integralną część, natomiast projekty realizacyjne krótkoterminowe mogą być przyjmowane przez Radę Miejską w drodze uchwały, lecz nie ma takiego obowiązku. Programy i projekty realizowane w ramach Strategii powinny być zgodne z przyjętymi kierunkami działań i realizować określone cele, ponadto powinna je cechować: efektywność, skuteczność oraz celowość.

W części IV dokumentu przedstawiono proces wdrażania i zarządzania realizacją Strategii. Ze względu na zmieniającą się rzeczywistość społeczną Strategia będzie dokumentem otwartym podlegającym monitoringowi i ewaluacji z możliwością wprowadzania zmian.

II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

2. Charakterystyka gminy i miasta Pyzdry.

2.1. Podstawowe informacje o gminie.

2.1.1. Położenie geograficzne.

Gmina Pyzdry położona jest we wschodniej części województwa wielkopolskiego w powiecie wrzesińskim. Gmina jest otoczona przez tereny równinne granicząc od północy

z Równiną Wrzesińską i od południa z Równiną Rychwalską. Cały obszar znajduje się w zasięgu makroregionów Pojezierza Wielkopolskiego oraz Niziny Południowo-wielkopolskiej i ma średnią wysokość 90 m n.p.m. Przez gminę przepływają rzeki Warta i Proсна.

Gmina zajmuje obszar 13 782 ha. Stolicą gminy jest miejscowość Pyzdry oddalona 72 km od granic Poznania. Miasto skupia się w większości na prawym, wysokim brzegu rzeki Warty.

Gmina należy do powiatu wrzesińskiego, graniczy z gminami:

- Kołaczkowo
- Żerków
- Gizałki
- Łądek
- Zagórz.

Gmina Pyzdry jest gminą rolniczą. Podzielona jest na 20 sołectw:

Białobrzeg, Ciemierów, Ciemierów Kolonia, Dłusk, Dolne Grądy, Górne Grądy, Kruszyny, Ksawerów, Lisewo, Pietrzyków, Pietrzyków Kolonia, Rataje, Ruda Komorska, Tarnowa, Trzcianki, Walga, Wrąbczynek, Wrąbczynkowskie Holendry, Zamość, Zapowiednia.

Walory krajobrazowe

Na terenie gminy Pyzdry znajduje się Nadwarciański Park Krajobrazowy, który charakteryzuje się pięknym i malowniczym krajobrazem. Szata roślinna gminy jest bardzo urozmaicona. Dolina Środkowej Warty położona jest w strefie naturalnych łągów wierzbowo - topolowych. Szczególnie na terenie Nadwarciańskiego Parku Krajobrazowego istnieją warunki rozwoju zróżnicowanej roślinności. Świat zwierzęcy jest urozmaicony. Wyjątkowo dużą wartość przyrodniczą terenu stanowią ptaki, szczególnie wodne. Najliczniejszą i najcenniejszą grupą są ptaki wodne związane z licznie występującymi tu starorzeczami, bagniskami, rzeką Wartą i jej rozlewiskami, gęstymi, porastającymi brzegi wód szuwarowymi oraz nadwodnymi, wilgotnymi łąkami. Na wodach Nadwarciańskiego Parku Krajobrazowego spotkać można między innymi: perkozy dwuczubate, czaple siwe, bąki, bociany białe, gęsi gęgawy, czarno - białe czajki, mewy śmieszki, myszołowy oraz wiele innych gatunków.

Dno doliny rzeki Warty leży na wysokości około 72 m n. p. m. Zaznaczają się w niej trzy poziomy terasowe. Najniższy, zalewany w czasie stanów powodziowych, posiada powierzchnię urozmaiconą łąkami wałowymi rozdzielającymi je obniżeniami. Wyższe poziomy terasowe zajmują dość znaczne powierzchnie Doliny Konińskiej.

Wody powierzchniowe należą do zlewni rzeki Warty. Sieć rzeczną tworzy przede wszystkim rzeka Warta wraz z dopływem - kanałem Flisą oraz rzeką Prosną z największym własnym dopływem Kanałem Bartosz. Długość rzeki Warty na terenie pyzdrowskiej gminy wynosi 15 km.

Rzeka Warta dzieli teren gminy Pyzdry na dwie części o bardzo różnym charakterze. Część północna jest prawie bezwodna, a największym dopływem Warty na tym obszarze jest rzeka Wrześnica.

Na terenie gminy znajdują się cztery stawy rybne o łącznej powierzchni 19,31 ha, zlokalizowane wzdłuż cieków Flisa, w zachodniej części miasta Pyzdry.

Gleby występujące na obszarze gminy w większości zaklasyfikowane zostały do średnich i niższych klas bonitacyjnych. Znaczny procent, bo 43% stanowią ziemie VI klasy bonitacyjnej, gleby klasy V - 23% powierzchni, a klasy IVa i IVb łącznie 30%.

Ponad 21% powierzchni gminy zajmują rozległe łąki, wilgotne pastwiska i podmokłe „nieużytki gospodarcze”. Lasy i zadrzewienia oraz tereny zakrzewione zajmują łącznie 4170 ha, tj. 30,8% powierzchni gminy.

Gmina Pyzdry posiada bogatą historię. W roku 2007 miasto obchodziło 750-lecie lokacji. *Najważniejsze zabytki:*

- pomnikowa lipa drobnolistna o obwodzie 450 cm - znajdująca się w Pyzdrach na terenie niewielkiego parku, gdzie kiedyś istniał folwark Wójtostwo
- źródło „Pij źródło” przy ulicy Wrocławskiej, naprzeciwko niego rośnie lipa drobnolistna o obwodzie 420 cm
- Kościół parafialny Narodzenia Najświętszej Marii Panny z XV w.
- [Klasztor pofranciszkański pod wezwaniem Ściecia Głowy św. Jana Chrzciciela](#) z XIV – XVIII w.
- Pozostałości zespołu zamkowego z XIV – XIX w.
- Domy z wieku XIX przy ulicy Kaliskiej, Farnej, Daszyńskiego, Kilińskiego, Kościuszki,
- Zespół trzech wiatraków z końca XVIII w. przy ul. Szybskiej
- Krzyże morowe z 1852 r. na cmentarzu w Pyzdrach.

2.1.2. Demografia ludności

Tabela nr 3 Struktura wiekowa mieszkańców gminy i miasta Pyzdry w latach 2005-2007

Wyszczególnienie	Rok		
	2005	2006	2007
1. Wiek przedprodukcyjny	1332	1283	1281
2. Wiek produkcyjny	4829	4800	4783
3. Wiek poprodukcyjny	1067	1099	1116

Dane: GUS

Wnioski: Według danych uzyskanych z Głównego Urzędu Statystycznego liczba osób faktycznie zamieszkałych na terenie gminy i miasta Pyzdry w 2005 roku wynosiła 7228 osób, w 2006 roku 7182, a w 2007 roku 7180 osób. Obserwuje się spadek liczby ludności.

Tabela nr 4 Ruch naturalny ludności w gminie Pyzdry w latach 2005-2007

Rok	2005	2006	2007
Urodzenia	68	90	99
Zgony	74	74	75
Przyrost naturalny	-6	16	24

Dane: GUS

Wnioski: Według danych uzyskanych z Głównego Urzędu Statystycznego obserwuje się tendencję wzrostową przyrostu naturalnego.

Tabela nr 5 Poziom wykształcenia mieszkańców w latach 2005-2007

Ludność wg płci i poziomu wykształcenia		
Ogółem		
wyższe	osoba	219
policealne	osoba	91
średnie razem	osoba	1 085
średnie ogólnokształcące	osoba	201
średnie zawodowe	osoba	884
zasadnicze zawodowe	osoba	1 825
podstawowe ukończone	osoba	2 494
podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	osoba	287
Mężczyźni		
wyższe	osoba	62
policealne	osoba	31
średnie razem	osoba	452
średnie ogólnokształcące	osoba	60
średnie zawodowe	osoba	392
zasadnicze zawodowe	osoba	1 144
podstawowe ukończone	osoba	1 141
podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	osoba	110
Kobiety		
wyższe	osoba	157
policealne	osoba	60
średnie razem	osoba	633
średnie ogólnokształcące	osoba	141
średnie zawodowe	osoba	492
zasadnicze zawodowe	osoba	681
podstawowe ukończone	osoba	1 353
podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	osoba	177

Dane: GUS

Gęstość zaludnienia na terenie gminy i miasta Pyzdry wynosi 52 osób na 1 km².

Aktywność ekonomiczna ludności wg danych z 2002 roku (Powszechny Spis Ludności):

- aktywni zawodowo 3 080

- aktywni zawodowo pracujący 2 376
- aktywni zawodowo bezrobotni 704
- bierni zawodowo 2 646

Ogółem	2005	2006	2007
Ogółem	511	555	587
Sektor publiczny			
podmioty gospodarki narodowej ogółem	18	18	18
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem	17	17	16
przedsiębiorstwa państwowe	0	0	0
spółki handlowe	0	0	0
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	0	0	0
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego, gospodarstwa pomocnicze	0	0	0
Sektor prywatny			
podmioty gospodarki narodowej ogółem	493	537	569
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	438	476	509
spółki handlowe	9	9	8
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	4	4	3
Spółdzielnie	4	3	3
Fundacje	2	2	2
stowarzyszenia i organizacje społeczne	15	18	18

Dzietność wg danych z 2002 roku (Powszechny Spis Ludności):

- dzieci do lat 24 pozostające na utrzymaniu ogółem - 2 315
- dzieci do lat 24 pozostające

na utrzymaniu w wieku 0-2 – 268

- dzieci do lat 24 pozostające na utrzymaniu w wieku 3-6 – 330
- dzieci do lat 24 pozostające na utrzymaniu w wieku 7-14 – 882
- dzieci do lat 24 pozostające na utrzymaniu w wieku 15-17 – 388
- dzieci do lat 24 pozostające na utrzymaniu w wieku 18-24 – 447

Rodziny z dziećmi wg danych z 2002 roku (Powszechny Spis Ludności):

- z jednym dzieckiem 439
- z dwójką dzieci 474
- z trójką dzieci lub więcej 266

Ogółem w 2002 roku było 1179 rodzin, z czego 23% stanowią rodziny wielodzietne.

2.1.3. Dominująca aktywność gospodarcza

Tabela nr 6 Aktywność gospodarcza na terenie gminy Pyzdry w latach 2005-2007

Dane: GUS

Wnioski: W latach 2005-2007 ogólna liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej rośnie. Liczba podmiotów w sektorze publicznym utrzymuje się na stałym poziomie. Natomiast w sektorze prywatnym rośnie, głównie za pośrednictwem coraz większej liczby osób prowadzących działalność gospodarczą.

W Urzędzie Gminy w Pyzdrach obecnie w Ewidencji działalności gospodarczej zarejestrowane jest 346 podmiotów.

Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sektorów własnościowych w gminie Pyzdry w latach 2005-2007

Tabela nr 7 Liczba podmiotów zarejestrowanych i wyrejestrowanych w ewidencji działalności gospodarczej w latach 2005 – 2007

Lata	Liczba podmiotów zarejestrowanych	Liczba podmiotów wyrejestrowanych
2005	49	50
2006	45	55
2007	51	100

Dane: Urząd Gminy i Miasta w Pyzdrach

Wnioski: W latach 2005-2007 liczba osób zarejestrowanych w ewidencji działalności gospodarczej niewiele wzrosła. Natomiast liczba podmiotów wyrejestrowanych z ewidencji rosła- w 2007 roku 2-krotnie więcej niż w latach 2005-2006.

Na obszarze gminy i miasta Pyzdry nie występują duże zakłady przemysłowe, kluczową rolę odgrywają niewielkie firmy handlowe oraz usługowe.

Zakłady produkcyjne w gminie:

ZPM Grzegorz Paszak - Produkcja wędlin i wędzonek

AUTO - GAZ - SERWIS Firma Szymańscy + Partner
F.W. REN - GAZ - Krystian Łojewski - Dystrybucja gazu
Zakład Elektroinstalacyjny ENERGOSIEĆ - Marek Wardeński
WINTER Zakład Produkcyjny: wod.-kan. - gaz - c.o.
MATBUD RG Przedsiębiorstwo Budowlane
Betoniarnia Hurt - Detal - Marian Tyc
Spółka SZYMAŃSCY s.c. - sortowanie żwiru i piasku
G T C Sabina Chwiłowicz, Grzegorz Chwiłowicz Spółka Jawna
PPHU PARKUR - W. Bratkowski
Gminna Spółdzielnia Samopomoc Chłopska
CERES INTERNATIONAL

Gmina ma charakter typowo rolniczy. Miasto i gmina Pyzdry ogółem posiada 8504 ha użytków rolnych, które stanowią 61,67% ogólnej powierzchni gminy i miasta z tego: gruntów ornych 5330 ha (co stanowi 62,68% udziału w użytkach rolnych), sady 254 ha (2,99 % udziału w użytkach rolnych), łąki 1525 ha (17,93 % udziału w użytkach rolnych), pastwiska 1395 ha (16,40 % udziału w użytkach rolnych). Użytki rolne gminy i miasta Pyzdry stanowią 0,45% udziału ogólnej powierzchni użytków rolnych województwa Wielkopolskiego.

Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego w gminie wynosi 5.52 ha. W zależności od miejscowości występuje znaczne zróżnicowanie ich powierzchni.

Na terenie gminy i miasta Pyzdry znajduje się sześć specjalistycznych gospodarstw rolnych. Pięć z nich zajmuje się odchowem gęsi, szóste - uprawą wrzosu. Są one zlokalizowane w miejscowościach: Wrąbczynkowskie Holendry (dwa gospodarstwa), Zapowiednia (dwa gospodarstwa), Wrąbczynek (1 gospodarstwo) i Białobrzeg (1 gospodarstwo).

Główne produkty:

- miód, owoce – brzoskwinie, śliwki, jabłka, powidła, wyroby z wikliny, wyroby wędliniarskie, podłoża ogrodnicze (na bazie włókna kokosowego), artykuły skórzane (torby narzędziowe, pokrowce do narzędzi), spodnie do jazdy konnej (bryczesy) i siodła, odzież.

Na terenie gminy i miasta Pyzdry znajduje się 5 gospodarstw agroturystycznych z 43 miejscami noclegowymi, z czego jedno gospodarstwo zlokalizowane jest w mieście. Bogata historia, piękne krajobrazy, czyste powietrze, atrakcyjne położenie przyciąga coraz więcej turystów, szczególnie tereny doliny Warty są doskonałą formą rekreacji i wypoczynku. W gminie wytyczonych i oznakowanych szlaków pieszych jest 54,9 km, rowerowych 74 km. Ponadto organizowane są coroczne imprezy o zasięgu ponadlokalnym tj. spływy kajakowe, bieg kazimierzowski.

2.1.4. Trendy gospodarczo – społeczne występujące na terenie gminy i miasta Pyzdry:

- rozwijają się w kierunku rolnictwa, głównie sadownictwa oraz drobnych usług – kosmetyczne, fryzjerskie, rodzinnych przedsiębiorstw - gastronomia, agroturystyka, wyroby skórzan
- przewiduje się rozwój agroturystyki i usług gastronomicznych.

2.2 Strategiczne kierunki rozwoju gminy i miasta Pyzdry.

Strategię Rozwoju Gminy i Miasta Pyzdry zastąpił Plan Rozwoju Lokalnego Gminy i Miasta Pyzdry na lata 2008-2015, który określa główne kierunki działań dotyczących zapewnienia optymalnego rozwoju społeczno-gospodarczego oraz stworzenia najlepszych warunków życia jej mieszkańcom.

Podstawowe kierunki rozwoju zapisane w Strategii Rozwoju Gminy i Miasta Pyzdry i Planie Rozwoju Lokalnego Gminy i Miasta Pyzdry na lata 2008-2015:

- rozwijanie istniejących i wprowadzanie nowoczesnych działalności gospodarczych produkcyjnych i usługowych, rozwój sektora MŚP
- ochrona i wzmacnianie środowiska przyrodniczego,
- rozwój komunikacji i infrastruktury technicznej,
- kreowanie korzystnego urbanistycznego i historycznego wizerunku gminy i miasta Pyzdry,
- rozwój infrastruktury rekreacyjnej
- budowa i modernizacja infrastruktury socjalnej.

Na rozwój gminy i miasta Pyzdry mają wpływ inne dokumenty takie jak:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego miasta Pyzdry
- Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Wrzesińskiego na lata 2007-2013.

2.3. Polityka społeczna w zakresie pomocy społecznej w gminie Pyzdry.

2.3.1. Zasoby sprzyjające rozwiązywaniu problemów społecznych mieszkańców Gminy Pyzdry:

Narzędziem realizacji zadania zaspokajania zbiorowych potrzeb społecznych, jest polityka społeczna, która powinna być dostosowana do potrzeb i uwarunkowań społeczności.

Zadaniem polityki społecznej gminy jest wspieranie najbardziej efektywnych form pomocy osobom i grupom, które z różnych przyczyn nie są w stanie poprawnie funkcjonować. Dotyczy to osób dotkniętych chorobą, niepełnosprawnością, uzależnieniem, jak i osób starszych.

W ostatnim czasie obserwuje się intensyfikację zjawiska zwanego motywacją do pracy i jednocześnie osłabienie systemu zapewnienia zabezpieczenia socjalnego, które dezaktywuje każdego człowieka, który swój byt uzależnia od pomocy.

Obecnie jednostki samorządowe muszą wspierać rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej, nie będące w stanie do końca samodzielnie egzystować. Strategia rozwiązywania problemów pomocy społecznej tworzona jest w oparciu o potrzeby społeczności gminnej w celu ich zaspokojenia na poziomie umożliwiającym bytowanie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Podstawowymi priorytetami polityki społecznej gminy jest zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin ubogich, objętych bezrobociem oraz ich integracja ze społeczeństwem również wyrównywanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży, wykorzystanie ich potencjału, zapewnienie równego dostępu do edukacji i kultury szczególnie osobom ze środowisk ubogich. Inną strefą polityki społecznej jest likwidacja różnego typu ograniczeń, które spotykają na swojej drodze osoby niepełnosprawne.

Zasoby sprzyjające rozwiązywaniu problemów społecznych mieszkańców Gminy i miasta Pyzdry:

1. Instytucjonalne:

- o Urząd Gminy i Miasta w Pyzdrach;
- o Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyzdrach;
- o Ochotnicza Straż Pożarna - 6 (Pyzdry, Lisewo, Ruda Komorska, Tarnowa, Pietrzyków, Wrąbczynek);
- o szkoły - 8 (Publiczne Gimnazjum im. Kazimierza III wielkiego, Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II, Samorządowa Szkoła Podstawowa w Lisewie, Górnych Gradach, Pietrzykowie, Wrąbczynkowskich Holendrach, Zespół Szkół Zawodowych Nr 2 im. Powstańców Wielkopolskich we Wrześni;
- o Przedszkole Samorządowe im. Janka Wędrawniczka;
- o biblioteki - 2 (Pyzdry, Rataje);
- o kluby sportowe - 2 (MKS Warta Pyzdry, UKS Prosna);
- o boiska sportowe - 12 ;
- o punkt konsultacyjno-informacyjny- 1 (Gminne Centrum Informacji w Pyzdrach);
- o Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej - 1 (Pro-Familia w Pyzdrach);
- o Kościół parafialny - 1 (Kościół parafialny Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Pyzdrach);
- o policja - (Posterunek Policji w Pyzdrach);
- o świetlice wiejskie 3 – (*Dłusk . Kruszyny , Rataje*)

2. Osobowe:

Burmistrz, radni, dyrektorzy szkół, nauczyciele, ksiądz proboszcz, pracownicy socjalni, pielęgniarzka szkolna, sołtysi, strażacy, trenerzy klubów sportowych, aktywna młodzież, kreatywni działacze społeczni.

3. Inne grupy formalne i nieformalne, koła, organizacje pozarządowe, osoby i firmy prywatne:

- o rady sołeckie - 21 (w miejscowościach: Białobrzeg, Ciemierów, Ciemierów Kolonia, Dłusk, Dolne Grądy, Górne Grądy, Kruszyny, Ksawerów, Lisewo, Pietrzyków, Pietrzyków Kolonia, Rataje, Ruda Komorska, Tarnowa, Trzcianki, Walga, Wrąbczynek, Wrąbczynkowskie Holendry, Zamość, Zapowiednia, Pyzdry;
- o Remizy OSP 8,
- o Gminna Komisja ds Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - 1,
- o Organizacje pozarządowe: Fundacja Rozwoju Gminy Pyzdry, Fundacja „Tutaj Warto”, Towarzystwo Turystyki Wodnej „Perkoz”, Towarzystwo Kulturalne "Echo Pyzdr", Polski Związek Wędkarski Zarząd Koła Nr 24 Pyzdry,

Braki w zakresie świadczenia usług społecznych w gminie i mieście Pyzdry:

A) Instytucjonalne:

- Ośrodek Interwencji Kryzysowej(24h) dla osób będących w kryzysie
- Żłobek
- Dom Pomocy Społecznej
- Świetlica środowiskowa -socjoterapeutyczna
- Kino
- Basen
- Amfiteatr
- Przedszkole
- Klub lub Centrum Integracji Społecznej

B) Osobowe:

- prawnik
- psycholog
- lekarze specjaliści
- rehabilitant
- pracownik socjalny
- trener sportowy(pływania, piłka ręczna, piłka nożna, koszykówka, siatkówka)
- instruktor
- pedagog(teren wiejski)
- terapeuta uzależnień

C) INNE

- poradnictwo rodzinne(specjalistyczne) i obywatelskie,
- terapie grupowe i indywidualne,
- grupy wsparcia
- lodowisko
- place zabaw na wioskach-bezpieczne i dobrze zorganizowane.

Zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej realizowane są w gminie Pyzdry przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Formy pomocy są wielorakie, ale do najczęstszych należą różnego rodzaju zasiłki pieniężne i usługi opiekuńcze. Adresatami pomocy są rodziny wielodzietne, osoby, które pozostają w trudnej sytuacji życiowej, dotknięte bezrobociem. Beneficjentami pomocy społecznej są również osoby długotrwale chore, niepełnosprawne, uzależnione, dotknięte przemocą domową oraz ludzie starzy i samotni. Wsparciem dla działań gminy w zakresie pomocy społecznej jest działalność Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wrześni oraz Fundacja Rozwoju Gminy Pyzdry, Stowarzyszenie Oświaty Społecznej z siedzibą w Rudzie Komorskiej. Warsztaty Terapii Zajęciowej w Rudzie Komorskiej a także Środowiskowy Dom Samopomocy w Pietrzykowie.

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyzdrach

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyzdrach jest jednostką organizacyjną Gminy Pyzdry z siedzibą w Pyzdrach. Terenem działania M-GOPS jest obszar gminy Pyzdry.

Kadrę Ośrodka stanowią osoby, w tym: kierownik, 3 starszych pracowników socjalnych, 3 referentów ds. świadczeń rodzinnych, księgowa, kierowca, 6 pracowników wykonujących usługi opiekuńcze. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyzdrach mieści się na I piętrze w budynku komunalnym, zajmuje 4 pomieszczenia. Na jednego pracownika przypada 2.492 mieszkańców.

Działalność ośrodka oparta jest na wykonywaniu dwojakiego rodzaju zadań w zakresie pomocy społecznej (zgodnie z art.110). Po pierwsze są to zadania zlecone z zakresu administracji rządowej (art.18), a po drugie zadania własne gminy (art.17). Przy realizacji zadań zleconych ośrodek pomocy społecznej kieruje się ustaleniami przekazywanymi przez wojewodę, zaś dla realizacji zadań własnych istotne są ustalenia Rady Miejskiej.

FORMY I ZASADY UDZIELANIA POMOCY SPOŁECZNEJ:

Świadczenie w formie zasiłku stałego przysługuje pełnoletniej osobie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy tak gospodarującej samotnie, jak i pozostającej w rodzinie

Zasilek okresowy – przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego: tj. osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej a także rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny. Okres, na jaki jest przyznany zasiłek okresowy, ustala ośrodek pomocy społecznej na podstawie okoliczności sprawy.

Zasilek celowy - art.39 ust.1 ustawy o pomocy społecznej daje możliwość przyznania zasiłku celowego. Jest to świadczenie fakultatywne tj. uzależnione wyłącznie od uznania administracyjnego. Oznacza to, iż organ nie jest obowiązany, lecz może przyznać świadczenie.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie lub rodzinie, których dochody przekraczają ustawowe kryterium może być przyznane wsparcie finansowe tzw. specjalny zasiłek celowy. Ma ono jednak charakter fakultatywny, a uzależniony od tego, czy przypadek osoby lub rodziny spełnia kryterium szczególnie uzasadnionego oraz jakimi możliwościami finansowymi w tym zakresie dysponuje akurat ośrodek pomocy społecznej

LICZBA UDZIELONYCH ŚWIADCZEŃ PRZEZ MGOPS W PYZDRACH:

Tabela nr 8 Liczba udzielonych poszczególnych form zasiłków w latach 2005-2007 w gminie Pyzdry.

Rodzaj świadczenia	2005 rok (liczba rodzin)	2006 rok (liczba rodzin)	2007 rok (liczba rodzin)
Zasiłek stały	29	30	30
Zasiłek okresowy	183	195	131
Zasiłek celowy w tym specjalny celowy	314 61	334 75	312 72

Dane: M-GOPS w Pyzdrach

Wnioski: Liczba zasiłków stałych jest stosunkowo wyrównana w latach 2005 - 2007. W 2006 roku została wypłacona największa liczba zasiłków okresowych i celowych w stosunku do 2005 i 2007 roku.

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej

Tabela nr 9 Liczba rodzin korzystających z pomocy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pyzdrach w latach 2005 – 2007.

Rok	2005	2006	2007
Liczba rodzin	631	712	648
Liczba osób w rodzinie	2352	2637	2381

Dane: M-GOPS w Pyzdrach

Wnioski: Liczbę rodzin korzystających z pomocy M-GOPS w Pyzdrach odnotowano największą w 2006 roku, co powiązane było ze wzrostem liczby osób znajdujących się w rodzinach.

BUDŻET NA ZADANIA POMOCY SPOŁECZNEJ:

Tabela nr 10 Budżet na zadania pomocy społecznej w gminie Pyzdry w latach 2005 – 2007.

Rok	2005	2006	2007
Zasiłki stałe	94.907,00	93.808,00	101.850,00
Zasiłki okresowe	147.655,00	150.663,00	116.536,00
Zasiłki celowe i w naturze ogółem	98.835,00	134.899,00	169.686,00
Sprawienie pogrzebu	1.750,00	2.300,00	1.820,00
Dożywianie	72.694,00	95.685,00	115.828,00
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną	0	411.836,00	2.000,00
Usługi opiekuńcze (w tym specjalistyczne)	172.049,00	131.168,00	158.991,00
Składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne	32.968,00	36.897,00	38.209,00
RAZEM	620.858,00	1.057.256,00	704.920,00

Dane: M-GOPS w Pyzdrach

Wnioski: Najwięcej środków finansowych na zadania pomocy społecznej przeznaczono w 2006 roku w stosunku do 2005 i 2007 r. Najwięcej środków przeznaczone było w 2005 roku na usługi opiekuńcze, w 2006 roku na zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną, a w 2007 roku na zasiłki celowe i w naturze.

Inne formy pomocy udzielanej przez MGOPS w Pyzdrach

Tabela nr 11 Pomoc udzielona w formie pracy socjalnej w gminie Pyzdry w latach 2005 – 2007.

Rok	2005	2006	2007
Ilość rodzin	173	203	188
Ilość osób w rodzinie	740	821	762

Tabela nr 12 Pomoc udzielona w formie poradnictwa specjalistycznego w gminie Pyzdry w latach 2005 – 2007.

Rok	2005	2006	2007
Ilość rodzin	39	145	96
Ilość osób w rodzinie	163	607	402

Tabela nr 13 Interwencja kryzysowa w gminie Pyzdry w latach 2005 – 2007.

Rok	2005	2006	2007
Ilość rodzin	1	1	0
Ilość osób w rodzinie	1	4	0

2.3.2. Charakterystyka grup objętych pomocą społeczną w Gminie

Główne przyczyny, które kwalifikują społeczeństwo do korzystania z pomocy społecznej to:

- bezrobocie,
- długotrwała choroba,
- niepełnosprawność,
- uzależnienia,
- kryzys rodziny,
- przemoc w rodzinie

Struktura demograficzna świadczeniobiorców M-GOPS w Pyzdrach:

Tabela nr 14 . Struktura demograficzna świadczeniobiorców Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pyzdrach w 2005 roku

Lp.	Typ gospodarstwa Domowego	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1	Jednoosobowe	75	75
2	Dwuosobowe	71	142
3	Trzyosobowe	136	408
4	Czterooosobowe	127	508
5	Pięcioosobowe	131	655
6	sześcioosobowe i więcej	91	564

Dane: M-GOPS w Pyzdrach

Wniosek: W 2005 roku najczęściej z pomocy M-GOPS w Pyzdrach korzystały gospodarstwa domowe trzyosobowe. Najwięcej osób było w rodzinach pięcioosobowych.

Tabela nr 15 Struktura demograficzna świadczeniobiorców Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pyzdrach w.2006 rok

Lp.	Typ gospodarstwa Domowego	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1	Jednoosobowe	117	117
2	Dwuosobowe	68	136
3	Trzyosobowe	136	408
4	Czterooosobowe	198	792
5	Pięcioosobowe	106	530
6	sześcioosobowe i więcej	87	654

Dane: M-GOPS w Pyzdrach

Wniosek: W 2006 roku najczęściej z pomocy M-GOPS w Pyzdrach korzystały gospodarstwa domowe czteroosobowe. Najwięcej osób było w rodzinach sześćoosobowych.

Tabela nr 16 Struktura demograficzna świadczeniobiorców Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pyzdrach w 2006 roku

Lp.	Typ gospodarstwa Domowego	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1	Jednoosobowe	98	98
2	Dwuosobowe	67	134
3	Trzyosobowe	130	390
4	Czteroosobowe	204	816
5	Pięćoosobowe	75	375
6	sześćoosobowe i więcej	74	568

Dane: M-GOPS w Pyzdrach

Wniosek: W 2006 roku najczęściej z pomocy M-GOPS w Pyzdrach korzystały gospodarstwa domowe czteroosobowe, również w tych gospodarstwach było najwięcej osób.

Porównując trzy kolejne lata najczęściej z pomocy M-GOPS korzystały gospodarstwa czteroosobowe. W roku 2005 najwięcej osób było w gospodarstwach pięćoosobowych, a już w latach następnych najwięcej było w gospodarstwach czteroosobowych.

Powody przyznawania pomocy społecznej:

Najczęstszymi powodami udzielania pomocy społecznej przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyzdrach są:

- ubóstwo,
- bezrobocie,
- niepełnosprawność,
- długotrwała choroba,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- potrzeba ochrony macierzyństwa,

- alkoholizm,
- zdarzenia losowe,
- narkomania.

Tabela nr 17 Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie Pyzdry w latach 2005 - 2007.

Powody trudnej sytuacji życiowej	Lata (liczba rodzin)		
	2005	2006	2007
Ubóstwo	369	397	365
Bezrobocie	357	314	235
Niepełnosprawność	116	156	137
Długotrwała choroba	181	132	182
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, w tym: w rodzinach niepełnych i wielodzietnych	105	97	97
Potrzeba ochrony macierzyństwa	29	27	50
Alkoholizm	14	14	14
Zdarzenia losowe	4	1	3
Narkomania	2	1	1

Dane: M-GOPS w Pyzdrach

Wnioski: Najczęstszym powodem przyznawania pomocy społecznej w latach 2005 - 2007 jest ubóstwo i bezrobocie, najmniej pomocy przyznawanej jest z powodu zdarzeń losowych i narkomanii.

Tabela nr 18 Liczba wypłaconych świadczeń rodzinnych w gminie Pyzdry w latach 2005-2007.

Lp.	Nazwa świadczenia	Liczba rodzin pobierających świadczenia w 2005 r.	Kwota świadczenia w 2005 r.	Liczba rodzin pobierających świadczenia w 2006 r.	Kwota świadczenia w 2006 r.	Liczba rodzin pobierających świadczenia w 2007 r.	Kwota świadczenia w 2007 r.
1.	Zasiłek rodzinny	771	499.699,00	776	867.390,00	753	1.059.280,00
2.	Dodatki do zasiłku rodzinnego	690	676.163,00	708	789.112,00	700	830.986,00
3.	Zasiłek	94	161.424,00	161	287.964,00	174	319.617,00

Lp.	Nazwa świadczenia	Liczba rodzin pobierających świadczenia w 2005 r.	Kwota świadczenia w 2005 r.	Liczba rodzin pobierających świadczenia w 2006 r.	Kwota świadczenia w 2006 r.	Liczba rodzin pobierających świadczenia w 2007 r.	Kwota świadczenia w 2007 r.
	pielęgniacyjny						
4.	Świadczenie pielęgnacyjne	18	88.956,00	19	99.890,00	19	99.946
5.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	0	0	89	89.000,00	97	97.000,00
Razem		1573	1.426.242,00	1753	2.133.356,00	1743	2.406.829,00

Dane: M-GOPS w Pyzdrach

Wnioski: Najwięcej świadczeń rodzinnych wypłacono w 2006 roku, natomiast najwięcej środków finansowych przeznaczono na świadczenia w 2007 roku. Najczęściej pobierano zasiłek rodzinny i dodatki do tego zasiłku, jednak liczba rodzin pobierających zasiłek rodzinny spada.

Zaliczka alimentacyjna przysługuje, jeśli dochód rodziny, w której wychowuje się osoba uprawniona, niemogąca wygzekwować alimentów, nie przekracza na jednego jej członka 583 zł miesięcznie.

Tabela nr 19 Zaliczki alimentacyjne wypłacone w gminie Pyzdry w latach 2005 – 2007.

Rok	2005	2006	2007
Wypłacone zaliczki alimentacyjne	30.847,00	100.417,00	101.087,00
Ilość rodzin pobierających zaliczki	21	21	23
Osoby uprawnione do zaliczki	36	37	35

Dane: M-GOPS w Pyzdrach

Wnioski: Liczba wypłaconych zaliczek alimentacyjnych w latach 2005-2007 była największa w 2007 roku, podobnie jak liczba rodzin pobierających zaliczki. Natomiast liczba osób uprawnionych do zaliczki alimentacyjnej utrzymuje się na stałym poziomie.

2.3.3. Współpraca GOPS z innymi podmiotami

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyzdrach współpracuje z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie we Wrześni, a także z Powiatowym Urzędem Pracy we Wrześni, ZUS-em,

KRUS-em, Policją, sądem, kuratorami, szkołami, kościołem, placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, świetlicą socjoterapeutyczną, Komisją do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnym Centrum Informacji oraz społecznością lokalną. Ośrodek współpracuje również z organizacjami pozarządowymi tj. Fundacja Rozwoju Gminy Pyzdry, Caritas, Stowarzyszenie Oświaty Społecznej z siedzibą w Rudzie Komorskiej.

Środki finansowe przekazane na wsparcie działalności organizacji pozarządowych w latach 2005-2007:

W 2005 roku przekazano 12.700,20 zł następującym organizacjom pozarządowym:

1. UKS „Prosna” Lisewo
2. Towarzystwo Kulturalne „Echo Pyzdr”
3. LOK Koło w Pyzdrach
4. Towarzystwo Turystyki Wodnej „Perkoz”

W 2006 roku przekazano 29.500,00 zł następującym organizacjom pozarządowym:

1. UKS „Prosna” Lisewo
2. Towarzystwo Kulturalne „Echo Pyzdr”
3. Stowarzyszenie Sadowników „Sady Pyzdrskie”
4. LOK Koło w Pyzdrach
5. Poznański Klub „Taekwon-do” – Pyzdrska Akademia Taekwon-do
6. Towarzystwo Turystyki Wodnej „Perkoz”
7. Fundacja Rozwoju Gminy Pyzdry
8. UKS „PSG” przy Publicznym Gimnazjum im. Kazimierza III Wielkiego
9. Fundacja „Tutaj Warto”
10. Stowarzyszenie Oświaty Społecznej w Pyzdrach z siedzibą w Rudzie Komorskiej

W 2007 roku przekazano 196.921,02 zł następującym organizacjom pozarządowym:

1. UKS „Prosna” Lisewo
2. Fundacja Rozwoju Gminy Pyzdry
3. LOK Koło w Pyzdrach
4. Towarzystwo Turystyki Wodnej „Perkoz”
5. Pyzdrskie Centrum Taekwon-do
6. Towarzystwo Kulturalne „Echo Pyzdr”
7. UKS „PSG” przy Publicznym Gimnazjum im. Kazimierza III Wielkiego
8. OSP Pyzdry

Inne podmioty działające na rzecz pomocy i opieki nad dzieckiem i rodziną Gminy i Miasta Pyzdry:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrześni jest podmiotem udzielającym pomocy m.in. mieszkańcom gminy i miasta Pyzdry w zakresie:

- wypłata świadczeń dla rodzin zastępczych
- pomoc terapeutyczna dla rodzin zastępczych w razie potrzeby
- wypłata pomocy pieniężnej dla usamodzielnionych wychowanków (w zakresie :
kontynuowanie nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie)
- odstąpienie od ustalenia opłat za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych

Inną Instytucją udzielającą na terenie gminy pomocy społecznej dla potrzebujących mieszkańców jest **Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**, działająca przy Urzędzie Gminy i Miasta Pyzdry. W ramach Komisji ds. PiRPA funkcjonuje **Punkt Informacyjno – Konsultacyjny**, mający swoją siedzibę w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej we Wrześni, oddział Pyzdry.

Komisja ds. PiRPA współpracując z Punktem Informacyjno-Konsultacyjnym realizuje Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, który obejmuje następujące działania:

- Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu:
 1. Kontynuacja działalności punktu informacyjno - konsultacyjnego, którego zadaniem jest udzielanie pomocy osobom uzależnionym i członkom ich rodzin.
 2. Systematyczne szkolenia osób pomagających zdrowieniu uzależnionym.
 3. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej osobom uzależnionym.
- Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:
 1. Kontynuacja działalności punktu informacyjno – konsultacyjnego.
- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych:
 1. Kontynuacja działalności zajęć socjoterapeutycznych w Samorządowych Szkołach Podstawowych w Pyzdrach, Lisewie, Pietrzykowie, Górnych Grądach, Wrąbczynkowskich Holendrach, Publicznym Gimnazjum w Pyzdrach.
 2. Dofinansowanie szkolnych programów profilaktyki.

3. Dofinansowanie form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży oraz ich rodzin.

- Przed wydaniem przez Burmistrza Miasta i Gminy zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży opiniowanie o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami rady miejskiej
- Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych poprzez:
- Promowanie zdrowego stylu życia poprzez organizowanie akcji profilaktycznych, promujących zdrowy tryb życia, sport, dla szerokiego kręgu osób.
- Dofinansowania instytucji i organizacji zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych.
- Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Ponadto Komisja ds. PiRPA realizuje Program Przeciwdziałania Narkomanii, w ramach, którego podejmuje następujące zadania:

- Działania informacyjne, edukacyjne, o charakterze interwencji kryzysowej, zmian prawa lokalnego.
- Rozwijanie różnych form pomocy dla dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem: zajęcia opiekuńczo-wychowawcze, udzielanie porad i konsultacji specjalistycznych, organizowanie zajęć o charakterze terapeutycznym
- Działania nastawione na kreowanie wśród młodzieży wolnego od uzależnień stylu życia: organizowanie akcji środowiskowych promujących zdrowie, organizowanie grupowych zajęć o charakterze rozwojowym stanowiących alternatywę dla używania środków odurzających m.in. praca liderów młodzieżowych i wsparcie dla dorosłych opiekunów liderów.
- Edukacja dorosłych (działania informacyjne, materiały informacyjne)

Wyżej wymienione zadania są możliwe do realizacji dzięki funkcjonowaniu Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego, a także organizacji świetlic socjoterapeutycznych w szkołach podstawowych na terenie gminy.

Zajęcia socjoterapeutyczne prowadzone są w Samorządowej Szkole Podstawowej w Lisewie, Wrąbczynkowskich Holendrach, Górnych Grądach, Pietrzykowie (2 godziny tygodniowo w każdej szkole) i Samorządowej Szkole Podstawowej w Pyzdrach (4 godziny tygodniowo).

W zajęciach socjoterapeutycznych uczestniczy ok. 120 uczniów, pochodzących z rodzin o niskim statusie materialnym i społecznym, zagrożonych alkoholizmem, niezaradnych życiowo. Dzieci uczestniczące w zajęciach programowych uczą się radzenia w trudnych sytuacjach, rozumienia

siebie, współżycia z innymi, rozwiązywania problemów. Poznają podstawową wiedzę na temat zdrowia, własnego ciała oraz mechanizmów uzależnień.

2.3.4. Doświadczenia Gminy i Miasta Pyzdry oraz M-GOPS w działaniach na rzecz lokalnego rozwoju społecznego:

- przeprowadzona diagnoza potrzeb mieszkańców (wywiady środowiskowe);
- organizowanie imprez kulturalnych (dożynki, festyny sportowo-rekreacyjne, zawody strażackie, przegląd orkiestr dętych, rozgrywki sportowe w piłkę nożną, szkolne zawody sportowe, turnieje, konkursy);
- doświadczenie w pozyskiwaniu środków z Unii Europejskiej przez Urząd Gminy, Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, szkoły;
- organizowanie prac społecznie użytecznych dla osób bezrobotnych i korzystających z pomocy M-GOPS-u;
- opieka nad dziećmi z rodzin patologicznych przez świetlicę socjoterapeutyczną;
- opieka nad osobami starszymi, samotnymi, chorymi;
- pomoc w organizowaniu kolonii finansowanych ze środków Komisji d/s rodzin z problemami alkoholowymi;
- umożliwienie osobom niepełnosprawnym dojazdów do lekarzy, szkół, pracy;
- współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie;
- kultywowanie tradycji ludowych w występach środowiskowych młodzieży szkolnej.

2.4. Podstawowe problemy społeczne i ich identyfikacja

2.4.1. Gospodarka mieszkaniowa

Zasoby mieszkaniowe

Podstawową formą własności w budownictwie mieszkaniowym jest własność prywatna. Na terenie gminy i miasta Pyzdry przeważają prywatne budynki jednorodzinne. Zakład Gospodarki Komunalnej, Mieszkaniowej i Usług wodno – Kanalizacyjnych posiada na terenie miasta 59 mieszkań komunalnych. Urząd Gminy i Miasta w Pyzdrach posiada 24, z czego 2 na terenie miasta. Stan techniczny zasobu mieszkaniowego gminy jest średni. Potrzeby lokalowe są bardzo duże zwłaszcza na terenie miasta.

Tabela nr 20 Mieszkania zamieszkane ogółem (Narodowy Spis Powszechny 2002 r.)

Mieszkania zamieszkane ogółem	Jedn. Miary	2002 rok
--------------------------------------	--------------------	-----------------

mieszkania ogółem	Mieszkania	1 973
powierzchnia użytkowa mieszkania ogółem	m ²	154 728,0
mieszkania zamieszkane stale	Mieszkania	1 930
powierzchnia użytkowa mieszkania zamieszkane stale	m ²	151 818,0
ludność w mieszkaniach zamieszkanach stale	Osoba	7 237

Dane: GUS

Liczba dodatków mieszkaniowych przyznawanych w gminie Pyzdry w latach 2005 – 2007 wynosiła:

- 2005 r. - 720 świadczeń
- 2006 r. - 599 świadczeń
- 2007 r. - 472 świadczeń

Ze względu na liczne wnioski zgłaszane przez mieszkańców miasta i gminy Pyzdry istnieją duże potrzeby lokalowe na terenie miasta.

2.4.2 Ochrona zdrowia

W ramach opieki lekarskiej na terenie gminy i miasta Pyzdry działa jeden Niepubliczny Zakład Lekarski „Pro Familia” oraz dwa gabinety prywatne. Na terenie gminy i miasta Pyzdry działają dwie apteki. Usługi zdrowotne świadczy dwóch lekarzy medycyny, 2 pielęgniarki lekarza rodzinnego, 3 pielęgniarki środowiskowe, ponadto istnieje prywatny gabinet ginekologiczny Alfa, 1 położna, a także pielęgniarka szkolna. W budynku NZL „Pro Familii” działają również 2 gabinety stomatologiczne, gabinet medycyny fizykalnej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, w której udzielane są porady w zakresie problemów alkoholowych, problemów przemocy w rodzinie. Raz w tygodniu w budynku „Pro Familii” dyżuruje lekarz psychiatra. Ponadto na terenie gminy i miasta Pyzdry znajduje się jeden gabinet stomatologiczny prywatny.

Według GUS-u na koniec 2006 roku udzielono 33 575 porad.

Liczba świadczeń medycznych udzielonych przez lekarza rodzinnego w 2007 roku wynosiła 32332:

- w tym dzieci do 18 roku życia 6002,
 - wizyty domowe 3003 - w tym dzieci do 18 roku życia 47,
- co stanowi 4503 świadczeń na 1000 mieszkańców.

Najczęstsze problemy zdrowotne, z którymi borykają się mieszkańcy gminy, to:

- choroby układu krążenia;
- choroby kręgosłupa (w tym osteoporoza);
- choroby układu oddechowego;
- choroby reumatyczne;
- astma;
- nadciśnienie;
- starość;
- alkoholizm;

- cukrzyca;
- choroby nowotworowe.

W ramach profilaktyki zdrowotnej dzieci i młodzieży prowadzone są programy zdrowotne realizowane w szkołach na terenie gminy i miasta Pyzdry:

- "Z Pyrkiem bezpieczniej" - zasady bezpiecznego poruszania się po drodze
- "Zdrowy uśmiech" - profilaktyka mycia zębów i dbania o jamę ustną

Te programy skierowane są do uczniów klas I szkoły podstawowej. Dla dziewcząt klas V - "Między nami kobietkami". Corocznie przeprowadzana jest wśród dzieci fluoryzacja przez pielęgniarkę szkolną.

2.4.3. Edukacja i opieka nad dzieckiem

Edukacja

Poziom wykształcenia zamieszkałej ludności w Gminie Pyzdry wg danych z 2002 roku (Powszechny Spis Ludności):

- wyższe 219
- policealne 91
- średnie razem 1 085; średnie ogólnokształcące 201; średnie zawodowe 884
- zasadnicze zawodowe 1 825
- podstawowe ukończone 2 494
- podstawowe nieukończone i bez wykształcenia 287

1. Liczba dzieci objętych w roku szkolnym 2008/2009 nauczaniem, w tym przedszkolnym: 986, w tym 99 w oddziale „0” oraz w grupach 3 do 5 – 61 .

2. Na terenie gminy i miasta Pyzdry znajdują się pięć szkół podstawowych w miejscowościach Pyzdry, Lisewo, Górne Grądy, Pietrzyków, Wrąbczynkowskie Holendry oraz Publiczne Gimnazjum i Samorządowe Przedszkole.

Tabela nr 21 Liczba uczniów w placówkach oświatowych na terenie miasta i gminy Pyzdry w latach 2005 - 2007

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba uczniów w roku szkolnym 2005/2006		Liczba uczniów w roku szkolnym 2006/2007		Liczba uczniów w roku szkolnym 2007/2008	
		Ogółem	W tym niepełnosprawnych	Ogółem	W tym niepełnosprawnych	Ogółem	W tym niepełnosprawnych

1.	Gimnazjum	351	29	324	18	283	11
2.	SSP Pyzdry	354	9	341	2	343	9
3.	SSP Lisewo	82	3	83	3	86	2
4.	SSP Pietrzyków	35	-	41	-	47	-
5.	SSP Górne Grądy	68	5	62	1	67	2
6.	SSP Wrąb. Holendry	96	4	84	1	81	5
RAZEM		986	50	935	25	907	29
7.	Przedszkole Samorządowe im. Janka Wędrawniczka	51	-	61	-	61	-
RAZEM		1037	50	996	25	968	29
8. Kadry pedagogiczne placówek oświatowych (w etatach)		90,5		89,6		88,8	

Dane: Urząd Gminy w Pyzdrach

Wnioski: Obserwuje się, że w latach 2005-2007 ogólna liczba uczniów w szkołach znajdujących się na terenie gminy i miasta Pyzdry stosunkowo spada. Jednakże wzrost liczby uczniów w tych latach zaobserwowano w SSP Lisewo i SSP Pietrzyków. Liczba uczniów niepełnosprawnych w szkołach zmniejszyła się w 2006 i 2007 roku w stosunku do 2005 prawie 2-krotnie. Liczba kadry pedagogicznej w powyższych szkołach również na tendencje spadkowe. Kadra pedagogiczna w pełni zaspokaja zapotrzebowanie w zakresie edukacji.

Tabela nr 22 Liczba zatrudnionych nauczycieli w gminie Pyzdry w roku 2007.

Liczba zatrudnionych nauczycieli			
Placówka	Liczba kobiet	Liczba mężczyzn	Ogółem
Szkoła podstawowa Pyzdry	25	4	29
Szkoła podstawowa Lisewo	7	1	8
Szkoła podstawowa G.Grądy	8	0	8
Szkoła podstawowa W.Holendry	7	2	9
Szkoła podstawowa Pietrzyków	5	0	5

Przedszkole	5	0	5
Gimnazjum	25	3	28
Razem	82	10	92

Dane: Urząd Gminy i Miasta w Pyzdrach

Wnioski: Na terenie gminy i Miasta Pyzdry zdecydowana większość kadry pedagogicznej stanowią kobiety wg danych na koniec 2007 roku . Najwięcej nauczycieli jest zatrudnionych w Szkole Podstawowej w Pyzdrach i w Gimnazjum, najmniej natomiast jest nauczycieli w Przedszkolu i Szkole Podstawowej w Pietrzykowie.

Kadry pedagogiczne placówek oświatowych

W zawodzie nauczyciela 89,13 % ogółu zatrudnionych pracowników stanowią kobiety.

Najliczniejszą grupę stanowią nauczyciele mianowani – 43,48 %. Drugą, co do wielkości grupą są nauczyciele dyplomowani – 28,27%. Nauczyciele kontraktowi stanowią 19,56% ogółu zatrudnionych w Gminie Pyzdry nauczycieli. Uwagę zwraca niski odsetek nauczycieli stażystów, zaledwie 8,69%.

Nauczyciele ze stażem pracy 21-25 lat to najliczniejsza grupa (33,69%) oraz 16-20 lat (21,73 %).

Łącznie nauczyciele ci stanowią prawie ½ ogółu pracujących nauczycieli w Gminie Pyzdry.

Ważnym wskaźnikiem w analizie struktury zatrudnienia nauczycieli jest poziom ich wykształcenia. Zdecydowana większość nauczycieli posiada wykształcenie wyższe magisterskie z przygotowania pedagogicznego. Odsetek nauczycieli z takim przygotowaniem wynosi 97,82 % ogółu zatrudnionych.

3. Zajęcia komputerowe

Wszystkie szkoły podstawowe i gimnazjum wyposażone są w pracownie komputerowe. Kadra pedagogiczna we wszystkich placówkach szkolnych jest odpowiednio przygotowana, posiada wymagane kwalifikacje.

Tabela nr 23 Liczba godzin zajęć informatycznych w szkołach na terenie gminy i miasta w Pyzdrach w roku szkolnym 2007/2008.

Lp.	Szkoła	Godziny informatyki	Kółka informatyczne	Razem
1.	Gimnazjum	9	0	9
2.	SSP Pyzdry	5	0	5
3.	SSP Lisewo	1	1	2
4.	SSP Pietrzyków	2	1	3

5.	SSP Górne Grądy	1	0	1
6.	SSP W. Holendry	2	1	3
Razem		20	3	23

Dane: Urząd Gminy i Miasta w Pyzdrach

4. Dowozy

Dowóz dzieci do szkół podstawowych i gimnazjum odbywa się Gimbusem – własność Urzędu Gminy i Miasta Pyzdry, busem – również należącym do UGiM oraz dwoma prywatnymi autobusami opłacanymi przez UGiM Pyzdry. Mieszkańcy gminy i miasta Pyzdry mają dostęp do szkół średnich, takich jak: Liceum Ogólnokształcące im. Henryka Sienkiewicza we Wrześni, Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących we Wrześni, Zespół Szkół Politechnicznych we Wrześni, Liceum Ogólnokształcące im. marsz. J. Piłsudskiego w Słupcy oraz [Zespół Szkół Ekonomicznych](#).

5. Zajęcia pozalekcyjne prowadzone na terenie Gminy Pyzdry

Tabela nr 24 Zbiorcze zestawienie zajęć pozalekcyjnych prowadzonych na terenie Gminy i Miasta Pyzdry

ZAJĘCIA POZALEKCYJNE			
Udział w zajęciach pozalekcyjnych		Liczba uczniów	Liczba kół lub godz. zajęć
Koła zainteresowań	1. Informatyczne	75	5
	2. Techniczne	-	-
	3. Przedmiotowe	250	15
	4. Artystyczne	150	8
	5. Sportowe	55	3
	6. Turystyczno-krajoznawcze	20	1
	7. Inne	-	-
Inne zajęcia pozalekcyjne	1. Drużyna zuchowa	15	1
	2. Drużyna harcerska	-	-
	3. S. K. Caritas	-	-
	4. S. K. PCK	-	-
	Spójrz inaczej	15	1
	Kółko europejczyka	20	1
	Kółko dziennikarskie	15	1
RAZEM:		615	36

Dane: Urząd Gminy i Miasta Pyzdry

Należy zauważyć, że pomimo bogatej oferty liczba godzin i dni zagospodarowanych przez te zajęcia wynosi najwyżej 2 dni w tygodniu po kilka godz. Poza tym zwykle są dzieci, które uczestniczą

w kilku formach zajęć oraz takie, które nie uczestniczą w żadnych. Poza tym w zajęciach uczestniczą głównie dzieci z miejscowości, w których znajdują się szkoły i sąsiadujących.

W szkołach brak opieki lekarskiej i stomatologicznej. Szkoły mogą liczyć na pomoc pielęgniarki tylko raz w tygodniu.

W naszych szkołach funkcjonuje wiele programów profilaktycznych. Obejmują one dzieci i młodzież w różnym wieku, konkretną klasę, etap edukacyjny. Są one realizowane przez pojedynczych nauczycieli, wychowawców oraz całe zespoły czy Rady Pedagogiczne. Jednak efekty powyższych działań są znacznie ograniczone z powodu braku systematycznych rozwiązań w gminie w zakresie: opieki medycznej, zatrudnienia pracowników ochrony w niektórych szkołach, finansowania budowy systemu monitoringu w szkołach, finansowania działań profilaktycznych szkół, działalności świetlic wiejskich i terapeutycznych.

Wzrasta liczba uczniów o specyficznych potrzebach edukacyjnych, zarówno tych, których zdolności i umiejętności warto rozwijać. Oferta szkół dla uczniów z trudnościami poszerza się. Jednak nie w każdej szkole pracuje pedagog, a jeżeli pracuje to w niewystarczającej liczbie godzin. Psycholog nie jest zatrudniony w żadnej szkole.

W większości szkół godziny zajęć logopedycznych, wyrównawczych, przydzielane są z tzw. „godzin do dyspozycji dyrektora”.

Zajęcia socjoterapeutyczne finansuje Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W większości szkół podstawowych w naszej gminie uczniowie objęci są nauczaniem języka obcego od pierwszej klasy szkoły podstawowej. Zajęcia dodatkowe odbywają się w ramach tzw. „godzin do dyspozycji dyrektora” lub dzięki dotacji celowej w ramach programu ministerialnego. W szkołach gimnazjalnych są prowadzone zajęcia dodatkowe z języka obcego (język niemiecki). Językiem obowiązkowym jest język angielski.

10. Dożywianie

W Gimnazjum zorganizowana jest stołówka szkolna. Wydawane są w niej obiady dla dzieci i młodzieży ze szkoły podstawowej i gimnazjum, codziennie ok.160. W szkołach wiejskich w ramach dożywiania organizowany jest posiłek – II śniadanie dla wszystkich dzieci (bułka, kanapka, drożdżówka lub płatki z mlekiem).

11. Opieka pielęgniarska

Opieką pielęgniarzką objęci są wszyscy uczniowie. Pielęgniarka ma dyżury w szkole raz w tygodniu. Natomiast opieką logopedyczną, pedagogiczną, psychologiczną objęte są dzieci według potrzeb, po wcześniejszym zdiagnozowaniu. W żadnej placówce szkolnej nie jest zainstalowany system monitoringu. O bezpieczeństwo uczniów dbają nauczyciele, którzy mają dyżury podczas przerw w zajęciach lekcyjnych.

W okresie późnowiosennym wychowawcy klas organizują wycieczki szkolne – tematyczne (Warszawa, Kraków, Trójmiasto, itp.), w góry, wyjazdy pod namiot. W większości przypadków wyjazdy są finansowane przez rodziców dzieci. Sporadycznie są realizowane w ramach projektu „Aktywizacja jednostek samorządu terytorialnego”.

W ramach profilaktyki zdrowotnej – profilaktyki mycia zębów i dbania o jamę ustną – przeprowadzana jest fluoryzacja we wszystkich szkołach przez pielęgniarkę szkolną. Dla uczennic klas V realizowany jest program edukacyjny „Między nami kobietkami”.

Programy profilaktyki zdrowotnej finansowane są przez Urząd Gminy i Miasta w Pyzdrach.

12. Potrzeby w zakresie edukacji

1. W szkole podstawowej w Pyzdrach klasy I – III uczą się w systemie zmianowym, zajęcia odbywają się nie w budynku głównym szkoły, lecz przy przedszkolu z powodu braku pomieszczeń.
2. Konieczny jest generalny remont zewnętrzny budynku Przedszkola. Jest to przedszkole typu ciechanowskiego, wybudowane 20 lat temu.
3. Wyposażenie pracowni humanistycznych (meble i pomoce dydaktyczne).
4. Wymiana parkietów w klasach i na korytarzach.

13. Sytuacja dzieci z rodzin problemowych

Tabela nr 25 Dane dotyczące problemów opieki nad dziećmi

Rok	2005	2006	2007
Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	1	-	2
Liczba rodzin zastępczych w gminie i mieście Pyzdry, które objęły opieką dzieci z		6	9

Rok	2005	2006	2007
terenu gminy i miasta Pyzdry	5		
Liczba dzieci z terenu gminy i miasta Pyzdry umieszczonych w rodzinach zastępczych	9	10	14
Liczba dzieci zgłoszonych do adopcji	-	-	-
Liczba dzieci adoptowanych	-	-	-

Dane: MGOPS w Pyzdrach

Wnioski: Zaobserwowano, że w latach 2005-2007 liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo- wychowawczych niewiele wzrosła w 2007 w stosunku do 2005 roku. Podobnie liczba rodzin zastępczych na terenie gminy i miasta Pyzdry. Liczba dzieci z terenu gminy i miasta Pyzdry umieszczonych w rodzinach zastępczych również wzrosła.

Gmina Pyzdry w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną ściśle współpracuje z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie we Wrześni, które udziela pomocy w zakresie:

- wypłata świadczeń dla rodzin zastępczych
- pomoc terapeutyczna dla rodzin zastępczych w razie potrzeby
- wypłata pomocy pieniężnej dla usamodzielnionych wychowanków (w zakresie: kontynuowanie nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie)
- odstępianie od ustalenia opłat za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

2.4.4. Kultura, sport oraz turystyka.

Kultura i sport

Na terenie gminy i miasta Pyzdry działalność kulturalna prowadzona jest przez Bibliotekę Publiczną w Pyzdrach oraz jej filię w Ratajach. Dzieci szkolne mogą również korzystać z bibliotek przy gimnazjum i szkołach podstawowych z terenu gminy i miasta Pyzdry. Mieszkańcy gminy i miasta Pyzdry w celach rekreacyjnych mogą korzystać z Sali widowiskowo- sportowej i kompleksu boisk sportowych położonych w Pyzdrach oraz boiska sportowego UKS Prosna w Lisewie. Celem Klubów sportowych jest prowadzenie działalności sportowej oraz propagowanie kultury fizycznej wśród mieszkańców gminy i miasta Pyzdry. Ponadto Burmistrz Gminy i Miasta Pyzdr jest

organizatorem odbywających się w sezonie wakacyjnym festynów rekreacyjno- sportowych, zawodów strażackich oraz dożynek gminnych.

Turystyka

Na terenie gminy i miasta Pyzdry istnieją następujące oznakowane szlaki turystyczne:

- a) szlaki piesze o dł. 54,9 km
 - czerwony
 - trasa przemytników
- b) rowerowe o dł. 74 km
 - trasa archeologiczna
 - trasa romantyczna
 - trasa góry i doliny
- c) szlaki konne o dł. 13 km
 - trasa nr 3 „Śladami wieszczki Adama”
- d) szlaki kajakowe o dł. 60 km
 - rzeką Wartą z Łądu przez Pyzdry do Czeszewa
 - rzeką Prosna z Gizalek do ujścia Prosny

Potrzeby w zakresie rozwoju sportu, turystyki i rekreacji:

- brak pełnowymiarowych boisk w mieście i w sołectwach
- brak zmodernizowanych placów zabaw dla dzieci na terenach wiejskich
- brak zbiornika wodnego, który służyłby do celów kąpielowych
- brak odpowiedniej infrastruktury rekreacyjnej nad rzeką Wartą.

2.4.5 System opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi

Liczba osób starszych wzrasta. W roku 2002 osób w wieku poprodukcyjnym było 1109 osób, a w 2006 spadła do 1099.

Ludzie starzy są szczególną grupą osób zdanych na opiekę, gdyż w tym okresie życia, człowiek najczęściej dotykany jest różnego rodzaju chorobami i niepełnosprawnością.

Na problem starości można patrzeć z dwóch punktów widzenia: indywidualnego, gdy koncentrujemy się na problemach ludzi starszych wiekiem, żyjących samotnie oraz z punktu widzenia rodzinnego, gdy problemy ludzi starszych postrzegamy w kontekście problemów rodziny, w której żyją. Problemy pojawiają się wówczas, gdy człowiek z coraz większym trudem wykonuje zwykłe lub odświętne

czynności życiowe lub znacznie je ogranicza. W związku z powyższym niezbędne jest poświęcenie należytej uwagi tej znaczącej populacji społeczeństwa.

Z etycznego, psychologicznego i społecznego punktu widzenia, konieczne jest zapewnienie tej grupie osób specjalnych form pomocy, mających na celu jak najdłuższe utrzymanie ich we własnym środowisku. Z tego też względu osoby po 65 roku życia wymagają wsparcia, konieczna jest rozbudowa oferty usług środowiskowych jako alternatywnej formy usług do obecnej konieczności zamieszkania w domu pomocy społecznej w sytuacji nie radzenia sobie w codziennym życiu, poprzez:

- rozwój usług wspomagających, ułatwiających codzienne funkcjonowanie,
- rozwój form pomocy w okresowym wyręczaniu opiekunów rodzinnych
- mieszkania chronione dające możliwość maksymalnie długiej samodzielności,
- inicjowanie i wspieranie różnych form samopomocy- wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych.

Nowe rozwiązania w zakresie usług całodobowych dają możliwość pozostania tym osobom w swoim naturalnym środowisku, wspomagają ich w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych i prowadzenia gospodarstwa.

Rozwijanie systemu opieki nad osobami starszymi w podeszłym wieku i znieдоłęźniałymi wpływa z jednej strony na podniesienie jakości życia tych osób, z drugiej zaś na wydłużenie trwania życia oraz zwiększenie aktywności i mobilności.

Można wskazać na dwa cele, stanowiące niejako myśl przewodnią współczesnej polityki społecznej wobec osób starszych. Są to: prawo do samostanowienia i decydowania o swojej przyszłości i kształtowania hierarchii własnych potrzeb oraz współodpowiedzialność za swoje losy.

Formowanie celów polityki społecznej wobec osób starszych jest procesem wymagającym uwzględnienia nie tylko obiektywnych potrzeb ludzi starszych i ich otoczenia, ale i finansowych możliwości podmiotów odpowiedzialnych za realizację tej polityki. Podejścia do pomocy osobom starszym mogą być następujące:

- Autonomia – to zachowanie przez nich suwerenności w podejmowaniu decyzji o sposobach życia w starości,
- Integracja – zapewnienie starszej generacji warunków do udziału w życiu społecznym,
- Opieka – zapewnienie pomocy w razie wynikającego z wieku lub stanu zdrowia ubytku sił fizycznych lub psychicznych,
- Organizacja, której zadaniem jest koordynacja działania podmiotów polityki wobec ludzi starszych.

Do najważniejszych problemów ludzi starszych można zaliczyć samotność, chorobę, inwalidztwo, życie w ubóstwie, poczucie nieprzydatności. Wszystkie te problemy wskazują na istniejącą marginalizację osób starszych jako zbiorowości, czego przykładem może być stopniowe eliminowanie ich z aktywnego życia zawodowego i społecznego w momencie przekraczania granicy wieku emerytalnego. Osoby starsze boją się nie tylko chorób i niepełnosprawności, ale także osamotnienia i nietolerancji, gdyż w dzisiejszych czasach panuje „kult młodości”. Wiadomym jest, że wraz z wiekiem człowiek słabnie. Ma to swój negatywny skutek nie tylko dla osoby starzejącej się. Jest to dla niej samej zagrożenie ze względu na osoby i przedmioty ją otaczające, gdyż może ona stać się potencjalną ofiarą napaści, kradzieży, itp. oraz nie radzić sobie z niektórymi czynnościami wymagającymi użycia większej siły. Największym problemem społecznym ludzi starszych jest samotność. Często człowiek starszy znajduje się w niekorzystnej sytuacji we własnej rodzinie. W toku licznych i szybkich przemian przeobrażeniu ulega także model rodziny. Znikają dwu-, trzypokoleniowe rodziny, w których osoby starsze mogły liczyć na opiekę, zainteresowanie. Rodzina, która w sferze emocjonalnej wypełniała całe życie usamodzielnia się, często partner umiera. Seniorzy polscy żyją najczęściej w rodzinach swych dzieci. Rodziny korzystają z obecności oraz pomocy babci czy dziadka, tym bardziej, że instytucje opieki nad dziećmi są słabo rozwinięte, a na wsi prawie ich nie ma. Problem pojawia się wówczas, gdy starszy człowiek staje się niesprawny, iż zaczyna to obarczać rodzinę. W polskiej rzeczywistości rodzina nie znajduje dostatecznej pomocy instytucjonalnej w sprawowaniu opieki i pielęgnacji nad człowiekiem starszym i niepełnosprawnym. Na miejsce w domu pomocy społecznej muszą czekać latami, gdyż jest ich wciąż za mało. Marginalnym zjawiskiem obecnych czasów jest również fakt, że osoby starsze stają się niepotrzebne, a pozwala się im egzystować ze względu na comiesięczną emeryturę, którą się im „zabiera”.

Rodzina, mimo chęci i starań, nie zawsze sama jest w stanie zapewnić pełną pomoc seniorom. Dlatego, aby skuteczniej pomagać, ułatwiać tym ludziom życie, należy wspierać rodzinę w jej funkcjach opiekuńczych. O prawie osób w podeszłym wieku do opieki instytucjonalnej i o obowiązkach instytucji świadczących tę formę pomocy stanowi Europejska Karta Społeczna. Państwo gwarantuje przede wszystkim świadczenia pieniężne, jednak system emerytalno – rentowy nie jest doskonały i często powoduje niedostatki materialne. Niskie dochody sprawiają że osoby w starszym wieku należą do najbiedniejszej warstwy społecznej. Dlatego, aby temu zapobiec zostały powoływane do działań różne instytucje niosące pomoc ludziom w podeszłym wieku. Jedną z podstawowych instytucji służących osobom starszym jest Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Usługi oferowane w takich ośrodkach ściśle określa Ustawa o Pomocy Społecznej z 29 listopada 1998 (z późn. zmianami). Celem głównym takiego ośrodka jest dążenie do jak największej samodzielności jej podopiecznych i ich aktywizacja w podejmowaniu działań zmierzających do poprawy jakości własnego życia.

Sieć istniejących instytucji i placówek wspomagających osoby starsze jest wciąż niewystarczająca, oferty są zbyt małe w stosunku do ogromu potrzeb społecznych. Dotyczy to zarówno miejsc jak i niezadowalającej jakości usług. W działaniach na rzecz ludzi starszych, obowiązkiem całego społeczeństwa, a zwłaszcza władz rządowych i samorządowych różnych szczebli, jest zapewnienie godnych warunków życia, należytej pozycji społecznej (przez właściwe regulacje prawne i rozwiązania organizacyjne). System wsparcia powinien obejmować zarówno opiekę, ale i kształcenie ludzi w podeszłym wieku.

W latach dziewięćdziesiątych zaczęto skupiać większą uwagę na problemach ludzi starszych i ma to z pewnością swój pozytywny oddźwięk. Naród, który nie szanuje swoich seniorów, to naród bez przyszłości.

4. Osoby niepełnosprawne.

Niepełnosprawność to słabość, ograniczenie psychofizyczne uniemożliwiające pełnię fizycznego, psychicznego i duchowego funkcjonowania. Powoduje upośledzenie wszystkich do pewnego stopnia, obszarów życia człowieka. Zakres konsekwencji zależy od rodzaju niepełnosprawności, stopnia uszkodzenia danego narządu i wieku osoby niepełnosprawnej.

Przyjmuje się, że w procesie przystosowania do życia z niepełnosprawnością istotną rolę odgrywają czynniki psychologiczne i społeczne.

Długotrwałe np. zablokowanie potrzeb, zwłaszcza potrzeby bezpieczeństwa, niezależności, poczucia własnej wartości, samorealizacji, wyzwała stany stresowe, frustracyjne i lęki. Jest to dysfunkcja, która jest niezależna od woli człowieka, powoduje trudności w porozumieniu się ze społeczeństwem, a co za tym idzie izolację, kompleksy, strach przed nowościami np. technicznymi znacznie ułatwiający życie i kontakt z otoczeniem. Osoby niepełnosprawne przeważnie nie mają pracy, czyli nie funkcjonują w społeczeństwie czują się niepotrzebne i odrzucone, nie mają stałych dochodów i żyją często na granicy ubóstwa.

Rodzaje niepełnosprawności

1. Obniżona sprawność sensoryczna – brak, uszkodzenie lub zaburzenie funkcji analizatorów zmysłowych (są to m.in. osoby niewidome, niedowidzące, głuche, niedosłyszające, z zaburzeniami percepcji wzrokowej i słuchowej)
2. Obniżona sprawność intelektualna – demencja starcza
3. Obniżona sprawność funkcjonowania społecznego – zaburzenia równowagi nerwowej, emocjonalnej oraz zdrowia psychicznego
4. Obniżona sprawność komunikowania się – utrudniony kontakt słowny (zaburzenia mowy, autyzm, jękanie się)
5. Obniżona sprawność ruchowa – osoby z dysfunkcją narządu ruchu (wrodzoną lub nabytą)

6. Mózgowe porażenie dziecięce
7. Obniżona sprawność psychofizyczna z powodu chorób somatycznych – np. nowotwory, guz mózgu, cukrzyca, rak

Najczęstsze przyczyny niepełnosprawności

1. Wady wrodzone
2. Choroby przewlekłe (80%)
3. Nagłe – wypadki, urazy, zatrucia

W naszej społeczności wyodrębnia się osoby niepełnosprawne intelektualnie, chore psychicznie, przewlekłe chore, z uszkodzeniami narządu ruchu, głuche, niewidome. W codziennym funkcjonowaniu napotykają one liczne bariery uniemożliwiające prowadzenie aktywnego życia społecznego oraz utrudniają integrację z najbliższą społecznością lokalną. Rodzina w takiej sytuacji wymaga zwłaszcza nieinstytucjonalnych form pomocy, maksymalnie zindywidualizowanych i dostosowanych do jej potrzeb. Wzmocnienia wymaga sama rodzina, bo ona zapewnia najwszechstronniej i w sposób ciągły możliwości poznawania uczucia miłości, potrzeb wolności, religijności. To rodzina, niezależnie od charakteru dokonujących się zmian w życiu społecznym, z natury broni godności oraz podmiotowości prawnej swych członków.

Istotą działań Pomocy Społecznej jest udzielanie takiego wsparcia osobom i rodzinom środowisk osób niepełnosprawnych, które umożliwi im samodzielną egzystencję, da szansę na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, aktywność społeczną, pełnienie właściwych ról społecznych i poprawi jakość ich życia.

Tabela nr 26 Liczba osób niepełnosprawnych w gminie Pyzdry (dane: Spis Powszechny Ludności 2002 r.)

Niepełnosprawni w wieku 15 lat i więcej na terenie gminy i miasta Pyzdry	
Ogółem	1344
Mężczyźni	644
Kobiety	700

Dane: GUS

Tabela nr 27 Liczba osób korzystających z pomocy M GOPS w Pyzdrach z powodu niepełnosprawności w latach 2005 -2007

	Rok 2005	Rok 2006	Rok 2007
Osoby korzystające z pomocy M GOPS w Pyzdrach z powodu niepełnosprawności	116	156	137

Obserwacje pracowników Ośrodka pozwalają stwierdzić, że sytuacja tej grupy osób jest bardzo trudna. Problemy osób niepełnosprawnych wiążą się głównie z ograniczonymi możliwościami oprotezowania i zakupu sprzętu umożliwiającego komunikowanie się i samoobsługę, kosztowną i trudno dostępną rehabilitację. Dużym problemem są także problemy architektoniczne w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej jak i w budynkach użyteczności publicznej. Bariery te nie tylko utrudniają, ale niekiedy wręcz uniemożliwiają uczestnictwo w normalnym życiu.

Nie bez znaczenia jest również problematyka edukacji osób niepełnosprawnych od chwili urodzenia do ukończenia nauki w ramach posiadanych predyspozycji i możliwości.

Na terenie gminy Pyzdry działają środowiskowe formy wsparcia osób niepełnosprawnych jak: Warsztaty Terapii Zajęciowej (WTZ) w Rudzie Komorskiej oraz Środowiskowy Dom Samopomocy (ŚDS) w Pietrzykowie. Pomocą objętych jest w WTZ 30osób upośledzonych umysłowo i fizycznie a w ŚDS 30 osób z zaburzeniami psychicznymi i fizycznymi.

Fundacja Rozwoju Gminy Pyzdry posiada na stanie wózki inwalidzkie i balkoniki, które wypożycza nieodpłatnie osobom niepełnosprawnym.

W celu integracji rodzin organizowane są spotkania integracyjne, których założeniem jest popularyzacja kultury fizycznej i rekreacji wśród "sprawnych inaczej", stworzenia osobom niepełnosprawnym możliwości nawiązania przyjaźni, demonstracja odwagi przez indywidualne występy, przeżywanie radości z uzewnętrznieniem swoich możliwości i umiejętności poprzez gry i zabawy, osiągnięcie satysfakcji z uzyskanych wyników z udziału w spotkaniu, dostarczanie niezapomnianych wrażeń, emocji i wzruszeń.

Niewątpliwie osoby niepełnosprawne potrzebują więcej wsparcia ze strony społeczeństwa, aby osiągnęły one takie same jakościowo warunki życia jak i inni obywatele.

Wnioski:

Należy dążyć do:

1. Poprawy bezpieczeństwa socjalnego obywateli i przeciwdziałania uzależnieniu świadczeń i odbiorców od instytucji pomocy Społecznej.
2. Aktywizacji i integracji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

3. Wspierania i aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych oraz zapobiegania dziedziczeniu bezrobocia.
4. Tworzenia warunków sprzyjających integracji osób starszych i niepełnosprawnych w społeczeństwie.
5. Budowania sieci współpracy między instytucjami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.
6. Zwiększenia dostępności poradnictwa specjalistycznego
7. Utworzenie mieszkań chronionych.

Sytuacja osób długotrwale chorych

Osoby długotrwale chore nie mogą pracować, a koszty utrzymania rodzin, w których są osoby długotrwale chore w szybkim tempie rosną (operacje, rehabilitacje, pielęgnacja). Osoby dotknięte długotrwałą chorobą borykają się z wieloma problemami a przede wszystkim brakiem środków finansowych na leczenie oraz rehabilitację, ograniczeniem możliwości poruszania się i w kontaktach społecznych. Poważnym problemem jest brak na terenie gminy gabinetów specjalistycznych, co wiąże się z dojazdami oraz długim okresem oczekiwania na wizytę specjalistyczną w najbliższych placówkach specjalistycznych. Osoby te pozostawione same sobie, są często zniechęcone, jak również z powodu braku środków finansowych rezygnują z zakupu droższego leku czy też kolejnych wizyt u specjalistów.

Tabela nr 28 Liczba osób korzystających z pomocy MGOPS w Pyzdrach z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby

	Rok 2005	Rok 2006	Rok 2007
Osoby korzystające z pomocy M GOPS w Pyzdrach z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby	181	132	182

2.4.6. Rynek pracy, zatrudnienie oraz bezrobocie.

Rynek pracy na terenie Gminy Pyzdry:

ZPM Grzegorz Paszak - Produkcja wędlin i wędzonek

AUTO - GAZ - SERWIS Firma Szymańscy + Partner

F.W. REN - GAZ - Krystian Łojewski - Dystrybucja gazu

Zakład Elektroinstalacyjny ENERGOSIEĆ - Marek Wardeński

WINTER Zakład Produkcyjny: wod.-kan. - gaz - c.o.

MATBUD RG Przedsiębiorstwo Budowlane

Betoniarstwo Hurt - Detal - Marian Tyc

Spółka SZYMAŃSCY s.c. - sortowanie żwiru i piasku

G T C Sabina Chwiłowicz, Grzegorz Chwiłowicz Spółka Jawna

PPHU PARKUR - W. Bratkowski

Gminna Spółdzielnia Samopomoc Chłopska

CERES INTERNATIONAL

Urząd Gminy i Miasta w Pyzdrach

Gmina Pyzdry wraz z Powiatowym Urzędem Pracy we Wrześni organizuje prace społecznie-użyteczne.

Tabela nr 29 Liczba zatrudnionych osób przy pracach społecznie – użytecznych w gminie Pyzdry w latach 2006-2007.

Lp.	Wyszczególnienie	2006 r.	2007 r.
1.	Liczba zatrudnionych osób	6	6

Dane: Urząd Gminy i Miasta Pyzdry

Tabela nr 30 Pracujący mieszkańcy gminy i miasta Pyzdry wg płci w 2005 i 2006 roku

Rok	2005	2006
Ogółem	562	629
Mężczyźni	175	201
Kobiety	387	428

Dane: GUS

Wnioski: W latach 2006-2007 wzrasta ogólna liczba pracujących mieszkańców gminy i miasta Pyzdry, a co za tym idzie wzrasta liczba pracujących kobiet i pracujących mężczyzn.

Wprowadzenie w Polsce gospodarki rynkowej spowodowało pojawienie się nowego zjawiska – jawnego bezrobocia. Dynamika, skala i struktura bezrobocia, jak też jego negatywne konsekwencje są odczuwane nie tylko przez osoby dotknięte brakiem pracy i ich rodziny, ale również przez całe społeczeństwo.

Dlatego też bezrobocie jest ważnym problemem społecznym. Trwały brak pracy ma ogromny wpływ na zaspokajanie potrzeb społecznych w różnych sferach życia, prowadzi do powstania zjawisk patologii społecznej, zakłóca prawidłowy rozwój społeczeństwa, jest źródłem napięć i konfliktów. Bezrobocie budzi społeczne niezadowolenie, wywołuje niezgodę na istniejącą rzeczywistość.

Bezrobocie w szczególności dotyczy wsie, które ze względu na położenie geograficzne, strukturę społeczno – gospodarczą, poziom urbanizacji i infrastrukturę społeczną charakteryzują się małym lokalnym rynkiem pracy.

Na terenie Gminy Pyzdry bezrobocie wywołuje różne negatywne skutki społeczne w sferze ekonomicznej, powoduje szybką degradację ekonomiczną, spadek poziomu życia, potęguje biedę. Ta tendencja utrzymuje się od kilku lat. Na dzień 31 grudnia 2007 r. w Gminie Pyzdry łącznie bez pracy pozostaje 393 osób.

Tabela nr 31 Struktura osób bezrobotnych w gminie Pyzdry zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy we Wrześni w latach 2005-2007

- według wieku

Dane: Powiatowy Urząd Pracy we Wrześni

Wnioski: Największą liczbę bezrobotnych stanowią osoby w wieku 18-24, jednakże na koniec 2007 roku ich liczba spadła prawie dwukrotnie w porównaniu z 2005 rokiem. Większą grupę bezrobotnych stanowią kobiety.

Wiek	Rok 2005		Rok 2006		Rok 2007	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
18 - 24	225	123	160	103	127	87
25 - 34	208	121	159	102	111	77
35 - 44	161	93	117	76	71	55
45 - 54	144	71	117	58	69	42
55 - 59	20	8	13	7	10	7
60 - 64	0	0	0	0	5	0
Razem	758	416	566	346	393	268

- według wykształcenia

Wykształcenie	Rok 2005		Rok 2006		Rok 2007	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
wyższe	20	14	15	11	17	12

pol. i śr. zawodowe	138	97	102	81	78	66
śr. ogólnokształcące	35	26	34	26	28	22
zas. zawodowe	292	161	207	125	133	94
gimnazjum i poniżej	273	118	208	103	137	74
Razem	758	416	566	346	393	268

Dane: Powiatowy Urząd Pracy we Wrześni

Wnioski: Zmniejsza się liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotni z każdym wykształceniem, a najwięcej z wykształceniem zawodowym.

- według czasu pozostawania bez pracy w miesiącach

Czas pozostawania bez pracy w m-cach	Rok 2005		Rok 2006		Rok 2007	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
do 1	33	11	35	17	53	23
1 - 3	107	47	69	29	88	45
3 - 6	96	50	70	38	50	32
6 - 12	112	66	80	44	42	28
12 - 24	147	79	93	61	38	29
pow. 24	263	163	219	157	122	111
Razem	758	416	566	346	393	268

Dane: Powiatowy Urząd Pracy we Wrześni

Wnioski: Według danych uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy we Wrześni zaobserwowano prawie dwukrotny spadek bezrobocia na terenie gminy i miasta Pyzdry.

2.4.7. Bezpieczeństwo publiczne i patologie społeczne

1. Policja

Na terenie gminy i miasta Pyzdry funkcjonuje jeden Posterunek Policji w Pyzdrach, w którym zatrudnionych jest 6 policjantów. Posterunek Policji w Pyzdrach posiada odpowiednie wyposażenie lokalowe - w tym roku został przeprowadzony generalny remont. Natomiast potrzeby kadrowe są duże, ponieważ jest zbyt mała liczba policjantów dzielnicowych.

Tabela nr 32 Struktura stwierdzonych przestępstw na terenie gminy i miasta Pызdry w latach 2005-2007

Lp.	Rodzaj przestępstwa	Ilość wykrytych przestępstw		
		2005	2006	2007
1.	Kryminalne	102	97	48
2.	Gospodarcze	2	2	15
3.	Bójka i pobicie	3	3	1
4.	Przeciwko życiu i zdrowiu	5	4	4
5.	Kradzież mienia	60	25	12
6.	Kradzież z włamaniem	7	6	4
7.	Rozbój i wymuszenie rozbójnicze	27	28	5
8.	Nietrzeźwi kierujący	42	34	15

Dane: Komenda Powiatowa Policji we Wrześni

Wnioski: Obecnie ogólna liczba przestępstw stwierdzonych w latach 2005 - 2007 na terenie gminy i miasta Pызdry ma tendencje spadkowe. Najczęściej popełnianym przestępstwem jest kradzież mienia, która jednak w 2007 roku spadła 4-krotnie w stosunku do roku 2005.

Tabela nr 33 Przestępczość nieletnich w latach 2005-2007 na terenie gminy i miasta Pызdry

Lp.	Rodzaj przestępstwa:	2005	2006	2007
1.	Ogółem	30	30	23
2.	Kryminalne	29	30	9
3.	Gospodarcze	-	-	14
	w tym:			
4.	Kradzież	2	-	-
5.	Rozbój i wymuszenia rozbójnicze	26	28	5
6.	Narkomania	1	-	-
7.	Uszkodzenie ciała	1	1	-
8.	Bojka i pobicia	-	1	-
9.	Inne	-	-	4

Dane: Komenda Powiatowa we Wrześni

Wnioski: Obecnie ogólna liczba przestępstw popełnianych przez nieletnich, stwierdzonych w latach 2005- 2007 na terenie gminy i miasta Pызdry ma niewielkie tendencje spadkowe. Najczęściej popełnianym przestępstwem jest rozbój i wymuszenia rozbójnicze, które spadło w 2007 roku ponad 5-krotnie w stosunku do 2005 roku.

Patologie społeczne: osoby i rodziny dotknięte problemami uzależnień.

Narastające trudne warunki społeczne, socjalne, bytowe: czas przemian oraz konieczność szybkiego przystosowania się do zmian powoduje liczne sytuacje stresowe. Na terenie naszej gminy coraz częściej obserwuje się przejawy patologii społecznej, co za tym idzie nasilenie się problemów uzależnień.

Problem ten występuje coraz częściej wśród rodzin o niskim statusie materialnym i społecznym. Niezaradność życiowa, a co za tym idzie trudna sytuacja finansowa powoduje, iż wyjściem z problemów coraz częściej jest alkohol. Niepokojące jest też to, iż młodzi ludzie coraz częściej sięgają po środki zmieniające świadomość, które choć na chwilę dają im uludę poprawy nastroju. Wchodząc na drogę chemicznego radzenia sobie z problemami, tj. poprzez używki, jak nikotyna, alkohol, narkotyki, nie mogą doświadczać rozwoju osobistego poprzez pracę nad sobą.

Działania profilaktyczne organizowane w środowisku lokalnym

1) W ramach profilaktyki od 1994r. na terenie gminy realizowane są programy profilaktyczne, obejmujące uczniów, nauczycieli i rodziców. Komisja ds. PiRPA wychodzi z założenia, że głównymi czynnikami chroniącymi młodzież przed uzależnieniami jest silna więź z rodziną; objęcie, więc tej grupy stanowi dla nauczycieli realizujących program największe wyzwanie.

2) W ramach profilaktyki (praca z dziećmi z grup zwiększonego ryzyka) od października 1999 roku działalność rozpoczęły zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym oraz dożywianie (obiady) dla dzieci uczestniczących w tych zajęciach.

3) Od roku 2000 organizowany jest, a od 2005 roku dofinansowywany, wypoczynek letni dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka.

4) Od roku szkolnego 2002/2003 szkoły realizują szkolne programy profilaktyki będące uzupełnieniem programu wychowawczego szkoły. W Gminnym Programie Profilaktyki ujęto więc konieczność współpracy i pomocy finansowej w realizacji profilaktyki szkolnej. Zwłaszcza ważnym elementem przeciwdziałania patologiom jest zapewnienie dzieciom i młodzieży aktywnego spędzania wolnego czasu min. przez sport.

W 2009 roku planuje się jednocześnie kontynuację podjętych działań profilaktycznych i terapeutycznych zapobiegających alkoholizmowi i innym zachowaniom dysfunkcyjnym.

W budżecie gminy i miasta Pyzdry w roku 2007 przeznaczono następujące środki na programy profilaktyczne:

a) przeciwdziałanie alkoholizmowi 70.778,52 zł

b) zwalczanie narkomanii 18.697,76 zł

2. Ochotnicza Straż Pożarna- na terenie gminy i miasta Pyzdry znajduje się 8 OSP. W tych jednostkach jest wystarczająca liczba strażaków. Natomiast braki lokalowe występują w Ratajach – brak pomieszczenia garażowego.

2.4.8. Problemy społeczne Gminy i Miasta Pyzdry wg danych Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

1. Ubóstwo – jest określane jako stan niezaspokojenia potrzeb uznanych w danym społeczeństwie i w danym czasie za minimalne. Ubóstwo jest jednym z najbardziej znaczących składników warunkujących patologię życia społecznego w sensie najbardziej dramatycznym: egzystencjalnym, instytucjonalnym i politycznym. Jest składnikiem o tyle niebezpiecznym, że zwiększa dystans pomiędzy poszczególnymi warstwami społecznymi, powoduje niemożność zaspokojenia potrzeb, co często prowadzi do frustracji. Wśród najważniejszych przyczyn tego zjawiska wymienia: sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, potrzebę ochrony macierzyństwa, upośledzenie fizyczne i umysłowe, długotrwałą chorobę, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, alkoholizm, narkomanię, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, oraz klęski żywiołowe lub ekologiczne.

Ubóstwo rodzin dotyka najbardziej dzieci. Przejawem tego jest niedożywienie dzieci i młodzieży. Dlatego też M-GOPS koordynuje dożywianie na terenie gminy i miasta Pyzdry, w ramach posiłków w szkołach.

2. Bezrobocie - to zjawisko polegające na tym, że pewna część ludzi zdolnych do pracy, poszukujących pracy i akceptujących istniejący poziom wynagrodzenia nie znajduje zatrudnienia.

Bezrobocie strukturalno-patologiczne – polega na swoistej profesjonalizacji zjawiska bezrobocia poprzez utrwalenie się w środowisku bezrobotnych postaw beznadziejności i rezygnacji z poszukiwania pracy w ogóle, trwałym pogodzeniu się ze statusem bezrobotnego przy równoczesnym skoncentrowaniu aktywności nie na poszukiwaniu pracy a pozyskaniu świadczeń społecznych połączonej z pojawianiem się wśród pracodawców obawy przed zatrudnianiem bezrobotnych.

Brak ze strony państwa dostatecznej pomocy rodzinom biednym z regionów zagrożonych dużym bezrobociem pogłębia ten problem. Jeżeli nie uzyskają oni pomocy na edukację swoich dzieci, na znalezienie pracy choćby przez z jednego z rodziców wówczas nasili się bieda i ubóstwo w tych grupach społecznych. Wykształcenie określonych grup społeczeństwa zabezpiecza przed biedą i bezrobociem. Obecnie bieda w Polsce związana jest bezpośrednio z poziomem wykształcenia głowy rodziny. Do najmniej zagrożonych biedą i ubóstwem należą ludzie z wyższym wykształceniem. Wiele rodzin żyje w warunkach skrajnego ubóstwa i są to najczęściej ludzie z podstawowym wykształceniem i niezaradni życiowo. Dzieci z takich rodzin mają niewielkie szanse na zdobycie wykształcenia wykraczającego poza obowiązkowy zakres nauczania. Bezrobocie bardzo często jest w

rodzinie czynnikiem konfliktogennym i nasilającym patologie społeczne takie jak nadużywanie alkoholu, zdobywanie środków pieniężnych nielegalnymi sposobami np. kradzież itp.

3. Niepełnosprawność, długotrwała choroba – niepełnosprawność to każda utrata sprawności lub nieprawidłowość w budowie czy funkcjonowaniu organizmu pod względem psychologicznym, psychofizycznym lub anatomicznym; każde ograniczenie bądź niemożność (wynikające z niesprawności) prowadzenia aktywnego życia w sposób lub zakresie uznawanym za typowe dla człowieka; ułomność określonej osoby wynikająca z niesprawności lub niepełnosprawności, ograniczająca lub uniemożliwiająca pełną realizację roli społecznej odpowiadającej wiekowi, płci oraz zgodnej ze społecznymi i kulturowymi uwarunkowaniami. Według ustawy o pomocy społecznej niepełnosprawność oznacza niezdolność do pracy w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych albo zaliczenie do grupy inwalidów lub legitymowanie się stopniem niepełnosprawności w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Wyróżnia się ponadto:

- inwalidztwo – częściowa niezdolność do wykonywania pracy zawodowej, spowodowana długotrwałym lub trwałym naruszeniem sprawności organizmu. O inwalidztwie mówi się, gdy choroba trwa powyżej sześciu miesięcy.
- kalectwo – niedorozwój, brak lub nieodwracalne uszkodzenie narządu lub części ciała (trwałe uszkodzenie organizmu). Może, ale nie musi spowodować zmniejszenia lub utraty zdolności do pracy zawodowej.

Według statystyk osoby niepełnosprawne są gorzej wykształcone, przejawiają niższą aktywność zawodową i w konsekwencji dotyka je zjawisko wykluczenia z życia zawodowego i społecznego.

Niepełnosprawność dziecka zwykle pogarsza sytuację ekonomiczną rodziny. Większość matek musi przerwać pracę zawodową, aby zająć się niepełnosprawnym dzieckiem, niepełnosprawność przynosi wiele wyrzeczeń nie tylko dla rodziców, ale dla najbliższych osób. Dużym problemem są bariery architektoniczne w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej jak i w budynkach użyteczności publicznej. Bariery te nie tylko utrudniają, ale niekiedy wręcz uniemożliwiają uczestnictwo w normalnym życiu.

Na terenie gminy i miasta Pyzdry znajdują się dwa ośrodki wsparcia o charakterze opiekuńczym, przeznaczone dla osób niepełnosprawnych umysłowo, ruchowo i osób z zaburzeniami psychicznymi. Podstawą działania ośrodków jest organizowanie i prowadzenie terapii zajęciowej.

4. Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych - część osób korzystających z pomocy Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pyzdrach to osoby, które cechuje niezaradność w opiece i wychowaniu dzieci oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego, w tym nieracjonalne dysponowanie budżetem domowym. Bezradność przejawia się głównie w pełnieniu ról

rodzicielskich, małżeńskich, niedojrzałość emocjonalna rodziców, problemy wychowawcze w środowisku rodzinnym ujawniające się w postaci zachowań agresywnych, buntowniczych przejawiająca się łamaniem przez dzieci i młodzież panujących obyczajów i norm. Rodzina wywiera znaczący wpływ na rozwój społeczny i emocjonalny dziecka. Rozwój ten w znacznym stopniu zależy od wzajemnych związków uczuciowych pomiędzy członkami rodziny, a więc od atmosfery panującej w rodzinie.

Na atmosferę rodzinną wpływają warunki bytowe, organizacja życia rodzinnego, wykształcenie i pozycja społeczna rodziców, skład osobowy rodziny, jak też stosunki między nimi panujące, ich przyzwyczajenia, zainteresowania, cechy osobowościowe poszczególnych jej członków. Dobremu wychowaniu sprzyja stała i pozytywna atmosfera panująca w rodzinie. Konflikty i sposób ich rozwiązywania często zaburzają cały proces wychowania, gdyż mogą wywierać negatywny wpływ na emocjonalno – uczuciową sferę rozwoju dziecka. Środowisko rodzinne jest głównym ośrodkiem rozwoju sfery emocjonalnej dzieci, kształtuje ich pierwsze postawy moralne i ideowe. Rodzina rozwijając osobowość dziecka, przekazuje mu swoje wartości moralne, uczy jak odróżnić dobro od zła. Dziecko na łonie rodziny poznaje pierwsze normy uczciwego postępowania, zdobywa wiedzę o otaczającym je świecie, przeżywa swe pierwsze doznania estetyczne. Kryzys wielu tradycyjnych wartości, bezrobocie, upadek autorytetu rodziców, nałogi, powszechna brutalizacja obyczajów to przyczyny złej kondycji nie tylko polskiej rodziny. Tym złym tendencjom sprzyjają także płynąca z ekranów telewizora przemoc.

5. Potrzeba ochrony macierzyństwa - jest „całościowym kształtem szczególnych uprawnień, które przysługują pracującej kobiecie w okresie ciąży, porodu i wychowania małego dziecka”. W obecnych czasach coraz częściej słyszy się o łamaniu praw kobiet w ciąży i wychowujących dzieci. obserwuje się zmiany, jakie zachodzą we współczesnym modelu rodziny. Związane to jest z podejmowaniem przez kobiety pracy oraz odwróceniem się ról rodzinnych. Jednym z istotnych elementów w polityce społecznej oraz gospodarczej gminy i miasta Pyzdry jest prawo pracy. Aby pomóc kobiecie w ciąży powinno ono godzić życie rodzinne z pracą zawodową. Rolą pracownika socjalnego jest uświadamianie kobiet o ich prawach, zachęcanie ich do walczenia z nieuczciwymi pracodawcami oraz informowanie odpowiednich instytucji o łamaniu prawa.

6. Alkoholizm - choroba polegająca na utracie kontroli nad ilością wypijanego alkoholu. Na terenie gminy i miasta Pyzdry z problemem nadużywania alkoholu pracownicy socjalni spotykają się od wielu lat. Problem nadużywania alkoholu przez podopiecznych pomocy społecznej jest skomplikowany, ponieważ obok alkoholizmu występują zaburzenia komunikacji między członkami rodziny, bieda, bezrobocie, problemy wychowawcze i zdrowotne, wchodzenie w konflikt z prawem. Zjawisku nadużywania alkoholu często towarzyszy zjawisko przemocy fizycznej i psychicznej stosowanej zarówno wobec dorosłych jak i dzieci.

Na terenie gminy i miasta Pyzdry działa Gminna Komisja d/s Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Tabela nr 34 Dane Gminnej Komisji do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

ROK	2005	2006	2007
Ilość przyjętych wniosków przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na leczenie odwykowe	5	6	8
Ilość osób skierowanych na leczenie odwykowe	1	1	2
Ilość spraw skierowanych do prokuratury w związku z przemocą alkoholową	0	0	0
Ilość kontroli przeprowadzonych przez członków komisji	0	0	0
Wielkość środków przekazanych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	80.000	80.000	80.000 (w tym 19.625 na przeciwdziałanie narkomanii)

Dane: Gminna Komisja d/s Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Wniosek: Zaobserwowana niewielki wzrost liczby przyjmowanych wniosków przez w/w Komisję na leczenie odwykowe, podobnie niewiele wzrosła liczba skierowanych na leczenie odwykowe. Środki na profilaktykę i rozwiązywanie problemów były stałe.

7. Zdarzenia losowe – zdarzenia, na które człowiek nie ma wpływu takie jak klęski żywiołowe, pożar, powódź, trąby powietrzne, susze. Na terenie gminy i miasta Pyzdry istnieje niskie zagrożenie w/w klęskami. Ośrodek pomocy w Pyzdrach pomaga społeczności dotkniętej takim problemem.

8. Narkomania - uzależnienie od substancji chemicznych wpływających na czynność mózgu. Osoby przyjmujące substancje psychoaktywne można rozpoznać na podstawie objawów występujących po zażyciu danej substancji lub na podstawie objawów zespołu abstynencyjnego. Młodzież sięga po narkotyki by zmienić percepcję siebie i otaczającej rzeczywistości. Szczególnie ważne jest poznanie tego, w jaki sposób dziecko spostrzega rodzinę i postawy rodzicielskie wobec niego, a następnie jak ta percepcja wiąże się z używaniem przez młodego człowieka różnych środków odurzających.

2.4.9. Katalog problemów i potrzeb społecznych oraz grup najbardziej narażonych na wykluczenie społeczne w Gminie Pyzdry zidentyfikowanych i wybranych podczas warsztatów i konsultacji społecznych.

W wyniku prac warsztatowych powstała diagnoza naszej sytuacji w gminie, określone zostały nasze wspólne problemy i potrzeby społeczne, określiliśmy nasze zasoby i wypracowaliśmy wspólnie

wizję rozwoju społecznego naszej gminy a także prognozę rozwoju społecznego w zakresie polityki społecznej.

I. Analiza i typologia problemów społecznych:

1. Dezintegracja rodziny, w tym niewydolność opiekuńczo-wychowawcza rodzin, szczególnie wielodzietnych dotkniętych patologią:

- Przyczyny: brak czasu, ubóstwo, niezaradność życiowa, brak ambicji
- Skutki: przemoc, bezrobocie, rozpad rodziny, brak środków do życia,

2. Nadużywanie alkoholu, uzależnienia i współuzależnienia:

- Przyczyny: brak pracy, niezaradność życiowa, trudne sytuacje rodzinne, brak ambicji, brak perspektyw;
- Skutki: rozpad rodziny, samotność, przemoc, bezrobocie, ubóstwo

3. Bezrobocie, szczególnie długotrwale, ubóstwo:

- Przyczyny: położenie geograficzne gminy i miasta Pyzdry, brak zakładów pracy, niezaradność, niski poziom wykształcenia i aktywności;
- Skutki: ubóstwo, pogłębiająca się patologia, w szczególności alkoholizm, rozpad rodziny, samotność, brak środków do życia, migracja.

4. Niski poziom aktywności i integracji społecznej. Słaby rozwój kapitału społecznego w gminie:

- Przyczyny: brak czasu, brak liderów, apatia społeczna, brak chęci i motywacji do pracy społecznej; brak w gminie miejsc na zorganizowane formy czasu wolnego, ograniczony dostęp do bazy sportowo-rekreacyjnej, niski poziom wiedzy nt. tworzenia i działalności organizacji pozarządowych oraz pozyskiwania funduszy na ich działalność, brak ruchu woluntarystycznego, niska świadomość obywatelska;
- Skutki: niski poziom integracji i aktywności społecznej, ograniczony rozwój kulturalny, apatia społeczna, mała liczba inicjatyw społecznych i organizacji pozarządowych w gminie, pogłębiający się proces niedostosowania społecznego, szczególnie wśród dzieci i młodzieży,

5. Ograniczony dostęp do poradnictwa specjalistycznego, w szczególności zdrowotnego, rodzinnego i zawodowego:

- Przyczyny: brak środków finansowych na zatrudnienie specjalistów i organizację gabinetów;
- Skutki: większe problemy zdrowotne, wzrost zachorowań, zaniedbania higieniczne, wychowawcze, rozwojowe, niższe szanse edukacyjne, wzrost patologii życia rodzinnego, wzrost osób uzależnionych od alkoholu i innych środków uzależniających

6. Znikome formy aktywnego i zorganizowanego spędzania czasu wolnego:

- Przyczyny: brak środków finansowych, brak organizatorów, opiekunów oraz chęci i motywacji; brak w gminie miejsc na zorganizowane formy czasu wolnego, skromna

oferta dodatkowych zajęć pozalekcyjnych, ograniczony dostęp do bazy sportowo-rekreacyjnej;

- Skutki: brak możliwości rozwoju zainteresowań dzieci i młodzieży co rzutuje na wybór dalszego kształcenia: wzrost patologii – obniża się wiek inicjacji alkoholowej, wzrost uzależnień od różnych używek, wzrost agresji, wandalizmu, szczególnie wśród dzieci i młodzieży; samotność i odosobnienie społeczne osób starszych, bierność społeczna.

7. Niewystarczające zasoby mieszkaniowe:

- Przyczyny: brak środków finansowych na adaptację i budowę mieszkań czy lokali użyteczności publicznej;
- Skutki: obniżony poziom standardu bytowego, rozwój różnych form patologii w złych warunkach mieszkaniowych, brak przedszkoli dla dzieci 3-5 letnich,

8. Brak dostatecznego wsparcia dla osób chorych, niepełnosprawnych, starszych:

- Przyczyny: brak specjalistów (rehabilitantów, terapeutów, wolontariuszy), znieczulica społeczna, brak funduszy, brak kompleksowego lokalnego systemu pomocy tej grupie osób, brak na terenie gminy i miasta podmiotów wsparcia dziennego dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów, w szczególności z zaburzeniami psychicznymi i upośledzonymi umysłowo; brak ruchu wolontarystycznego i pomocy sąsiedzkiej, negatywne postawy wobec niepełnosprawności;
- Skutki: samotność, alienacja, zniechęcenie, piętrzące się problemy dnia codziennego osób i rodzin niepełnosprawnych, niewystarczająca opieka zdrowotna-zwiększające się problemy zdrowotne, pogłębiające się różnice kulturowe, obyczajowe, cywilizacyjne pomiędzy osobami starszymi a młodszym pokoleniem, niski poziom zaangażowania mieszkańców na rzecz osób starszych, niski poziom integracji międzypokoleniowej, zanikanie lokalnych tradycji, niska aktywność społeczna tej grupy, niska kondycja fizyczna i zdrowotna.

9. Marginalizacja społeczna:

Osoby dotknięte wcześniej omówionymi problemami społecznymi: bezrobociem, znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej spowodowanej brakiem pracy, niepełnosprawne, dotknięte chorobą alkoholową, pozbawione opieki i wsparcia rodziny są narażone na izolację. Często osoby, które borykają się z takimi problemami tworzą hermetyczne grupy niedostosowane społecznie i zagrożone całkowitym wykluczeniem ze społeczeństwa.

Marginalizacja grup społecznych wyraża się w braku uczestnictwa grup społecznych w tych sferach życia, w których – stosownie do określonych kryteriów - uzasadnione jest oczekiwanie, że osoby lub grupy będą uczestniczyły. Marginalizacja grup społecznych wywołuje szereg negatywnych skutków społecznych.

Aby zminimalizować negatywne skutki tego zjawiska konieczne jest podjęcie działań aktywizujących zmierzających do zmniejszenia izolacji społecznej tych grup osób i w tym właśnie celu bardzo przydatne może okazać się rozwój Klubu Integracji Społecznej, którego celem byłaby realizacja zadań umożliwiających udzielenie indywidualnym osobom oraz ich rodzinom pomocy w odbudowywaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, w powrocie do pełnienia ról społecznych w miejscu zamieszkania, miejscu pobytu lub miejscu pracy.

II. Potrzeby środowiska w zakresie polityki społecznej określone przez uczestników warsztatów:

1. Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży przez szkoły, biblioteki, świetlice wiejskie, kluby sportowe;
2. Zapobieganie samotności osób starszych, chorych, samotnych przez rodziny, wolontariuszy, M-GOPS, OSP, szkoły, biblioteki;
3. Rozwój aspiracji życiowych i edukacja mieszkańców gminy i miasta Pyzdry (kursy językowe, szkolenia zawodowe) przez PCPR, PUP, UG, szkoły, OSP;
4. Profilaktyka zdrowotna społeczeństwa przez NZL, pielęgniarkę środowiskową;
5. Zapobieganie i eliminowanie deficytów rozwojowych i psychicznych dzieci i młodzieży przez NZL, pielęgniarkę szkolną, rehabilitanta, logopedę, pedagoga i psychologa;
6. Opieka nad osobami niepełnosprawnymi przez NZL, M-GOPS, wolontariuszy;
7. Poradnictwo rodzinne i prawne przez dyżurującego w gminie prawnika, komisję d/s profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych.

III. Prognozowanie rozwoju potrzeb społecznych:

- Starzenie się społeczeństwa stwarza konieczność zaspokajania potrzeb ludzi starszych przez rozwój usług dla nich np. klub seniora, wolontariat, opieka medyczna, bytowa itp.
- W celu zatrzymania w gminie ludzi młodych, należy tworzyć warunki do wzrostu rentowności gospodarstw rolnych, nowe miejsca pracy, uaktywnić ich w sferze działalności społecznej i kulturalnej, poprawić sytuację bytową i mieszkaniową.
- Dla polepszenia jakości bytu kontynuować poprawę ekologii życia przez kanalizację ścieków, gazyfikację.
- Aby młodzież przygotować do pracy w gminie w przyszłości trzeba wyrównać jej szanse edukacyjne, edukować rodziców, objąć opieką rodziny, prowadzić profilaktykę rozwoju umysłowego, fizycznego i psychicznego.
- Dbać o zdrowie społeczeństwa przez ułatwienie dostępu do lekarzy specjalistów, uświadamianie ekologii spożywczej, propagowanie sportu i rekreacji.

- W ramach integracji międzypokoleniowej zespolic działalność dorosłych i młodzieży, korzystać z doświadczeń starszych, uczyć młodzież szacunku dla starszego pokolenia i ich dorobku;
- Wzrost liczby osób niepełnosprawnych wymaga zwiększenia liczby fachowców, wolontariuszy udzielających im pomocy, dostosowanie architektury budynków użyteczności publicznej, uwrażliwić społeczeństwo na współuczestniczenie w życiu osób niepełnosprawnych.

IV. Grupy najbardziej narażone na wykluczenie społeczne, wymagające szczególnego wsparcia:

- osoby bezrobotne, szczególnie długotrwale i ich rodziny, szczególnie o niskim statusie materialnym;
- rodziny wielodzietne oraz rodziny niepełne;
- rodziny z osłabioną więzią rodzinną i społeczną, mające problemy opiekuńczo-wychowawcze - niewydolne wychowawczo (środowiska zaniedbujące dzieci oraz ograniczające perspektywy właściwego rozwoju dziecka;
- osoby niepełnosprawne i ich rodziny oraz osoby przewlekle chore;
- osoby z problemami natury zdrowia psychicznego;
- osoby starsze i samotne;
- rodziny i osoby z problemem alkoholowym, w szczególności ofiary patologii życia rodzinnego;
- osoby mieszkające w złych warunkach mieszkaniowych.

2.4.10. Hierarchizacja problemów społecznych uznanych za dominujące przez uczestników warsztatów:

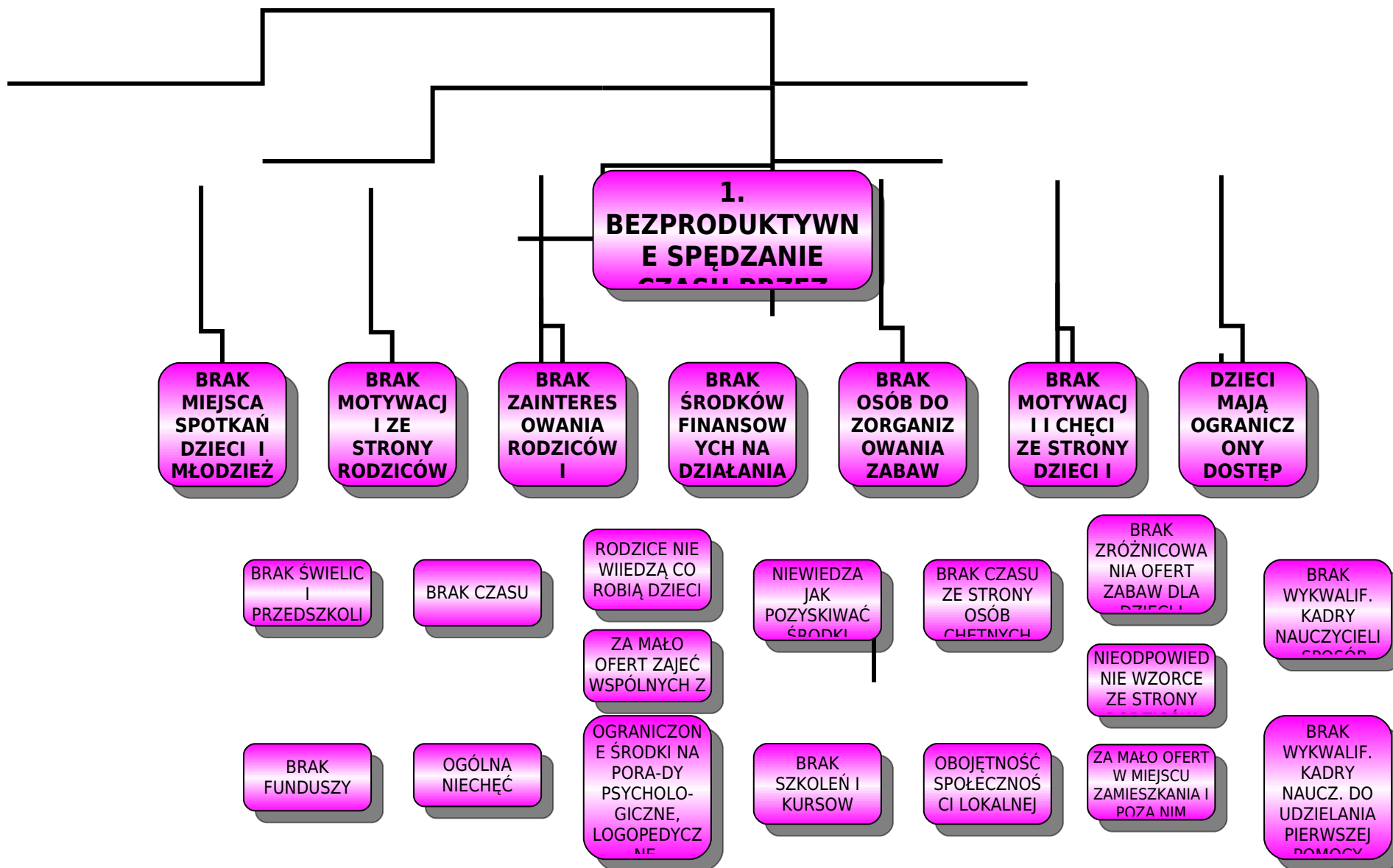
Za najważniejsze problemy społeczne w gminie Pyzdry uznano:

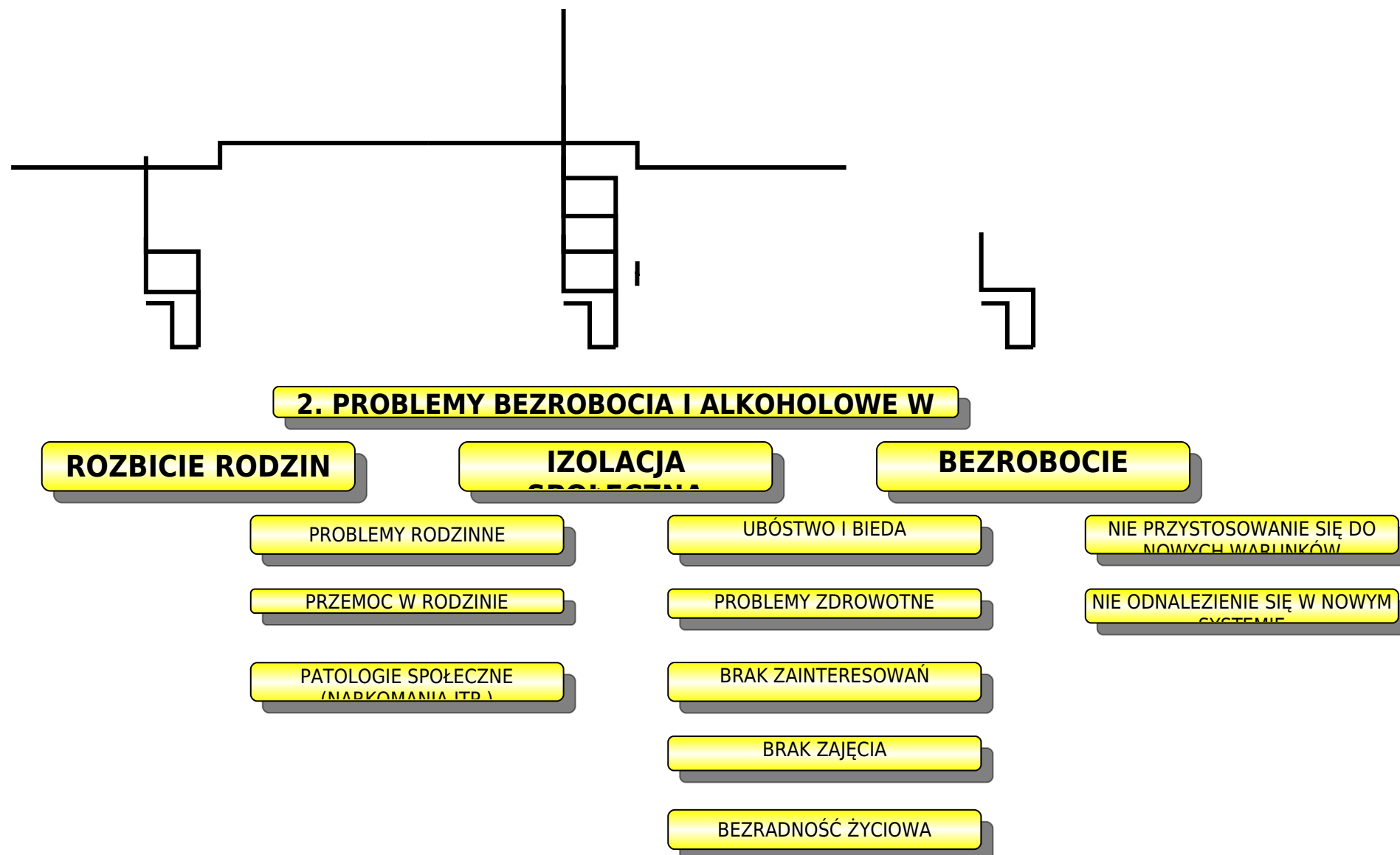
1. Dezintegracja rodziny, w tym niewydolność opiekuńczo-wychowawcza rodzin, szczególnie wielodzietnych dotkniętych patologią. Brak wsparcia rodziny w jej funkcjonowaniu, w wychowywaniu i edukacji dzieci. Podstawowe potrzeby mieszkańców nie są zaspokajane, istnieją sytuacje kryzysowe.
2. Ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów oraz do specjalistów rodzinnych i zawodowych: pedagogów, psychologów, prawników, logopedów, terapeutów, doradców zawodowych i innych.
3. Wzrost niedostosowania społecznego przez dzieci i młodzież, bezproduktywne spędzanie czasu wolnego, brak aktywnych i zorganizowanych form spędzania czasu wolnego, w szczególności dla dzieci i młodzieży oraz osób starszych.
- 4.. Izolacja , samotność, wykluczenie społeczne osób starszych i długotrwale chorych. Brak wystarczającego wsparcia dla osób chorych, samotnych,

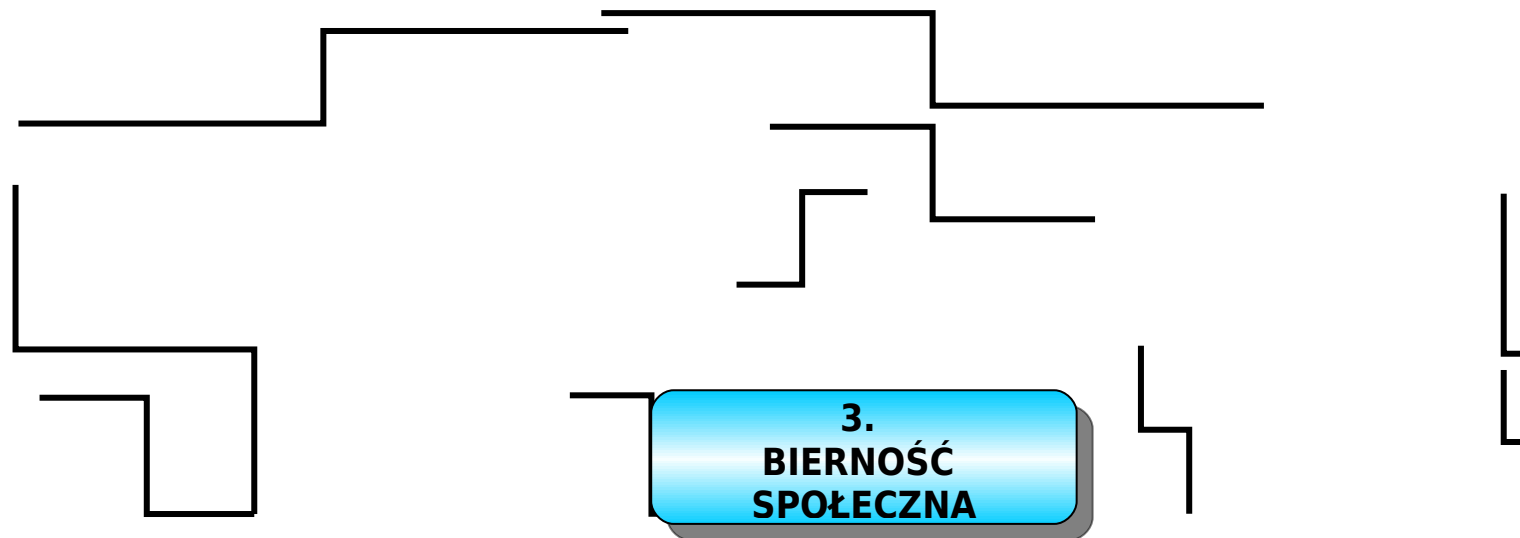
5. Odizolowanie osób niepełnosprawnych i dyskryminacja społeczna.
6. Bezrobocie, szczególnie długotrwałe, ubóstwo w rodzinie:
7. Zwiększający się poziom nadużywania alkoholu i innych środków uzależniających, alkoholizm-uzależnienia i współuzależnienia.
8. Niewystarczające zasoby mieszkaniowe.
9. Niski poziom integracji i aktywności społecznej mieszkańców, mało organizacji pozarządowych, niewielka liczba inicjatyw społecznych na rzecz gminy i miasta Pyzdry i jej mieszkańców, słaba współpraca i koordynacja sektorów: samorządowego, pozarządowego i prywatnego, brak partnerstwa i kompleksowych rozwiązań w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemów społecznych.

Struktura/drzewo zdiagnozowanych problemów społecznych:

3. BIERNOŚĆ SPOŁECZNA

Niska
aktywność
społeczna

Ogólna
niechęć ze
strony

Nieodpowiedni
e wzorce
przekazywane

Bezrobocie

Brak
lokalnych

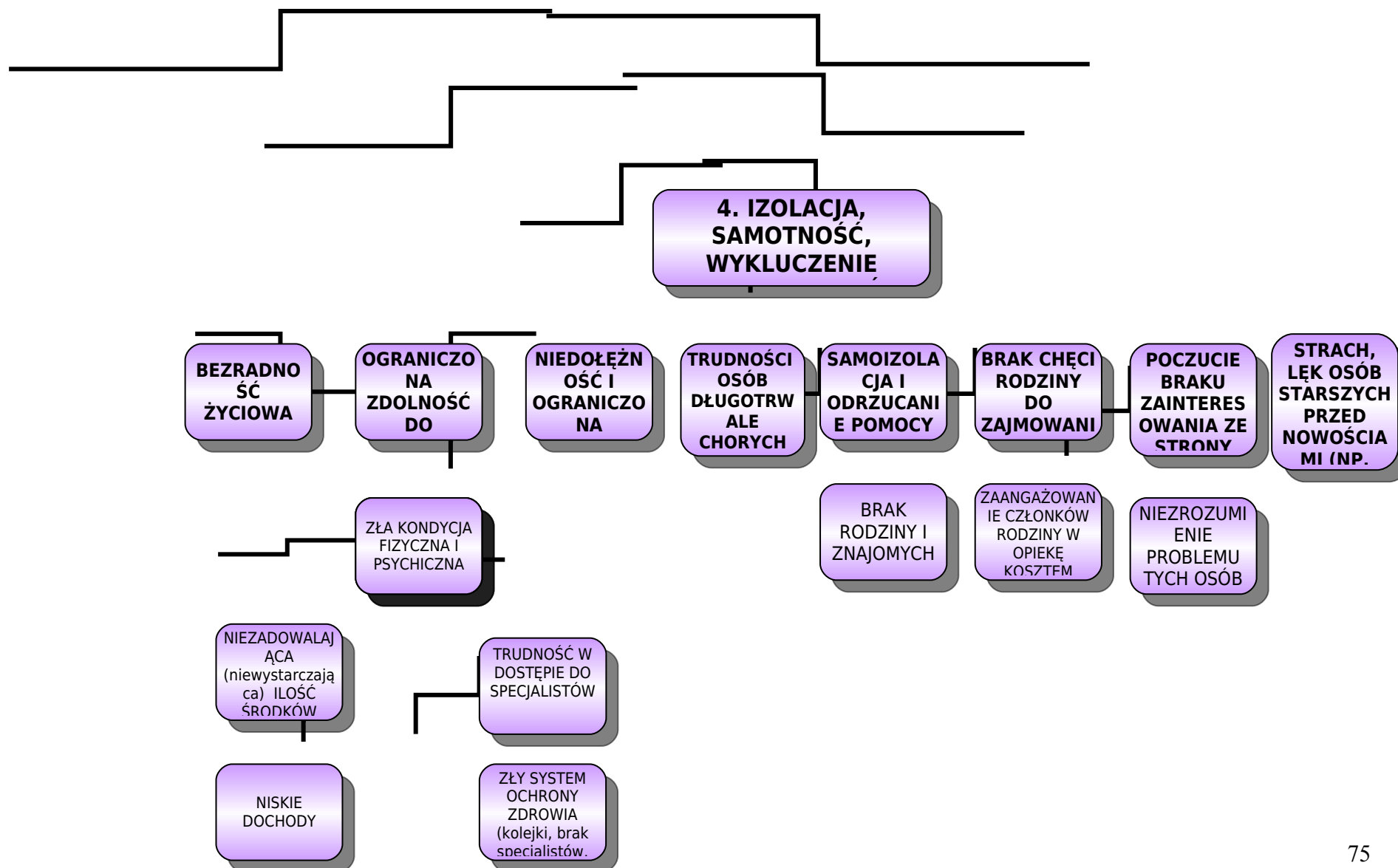
Brak wiary
ze strony

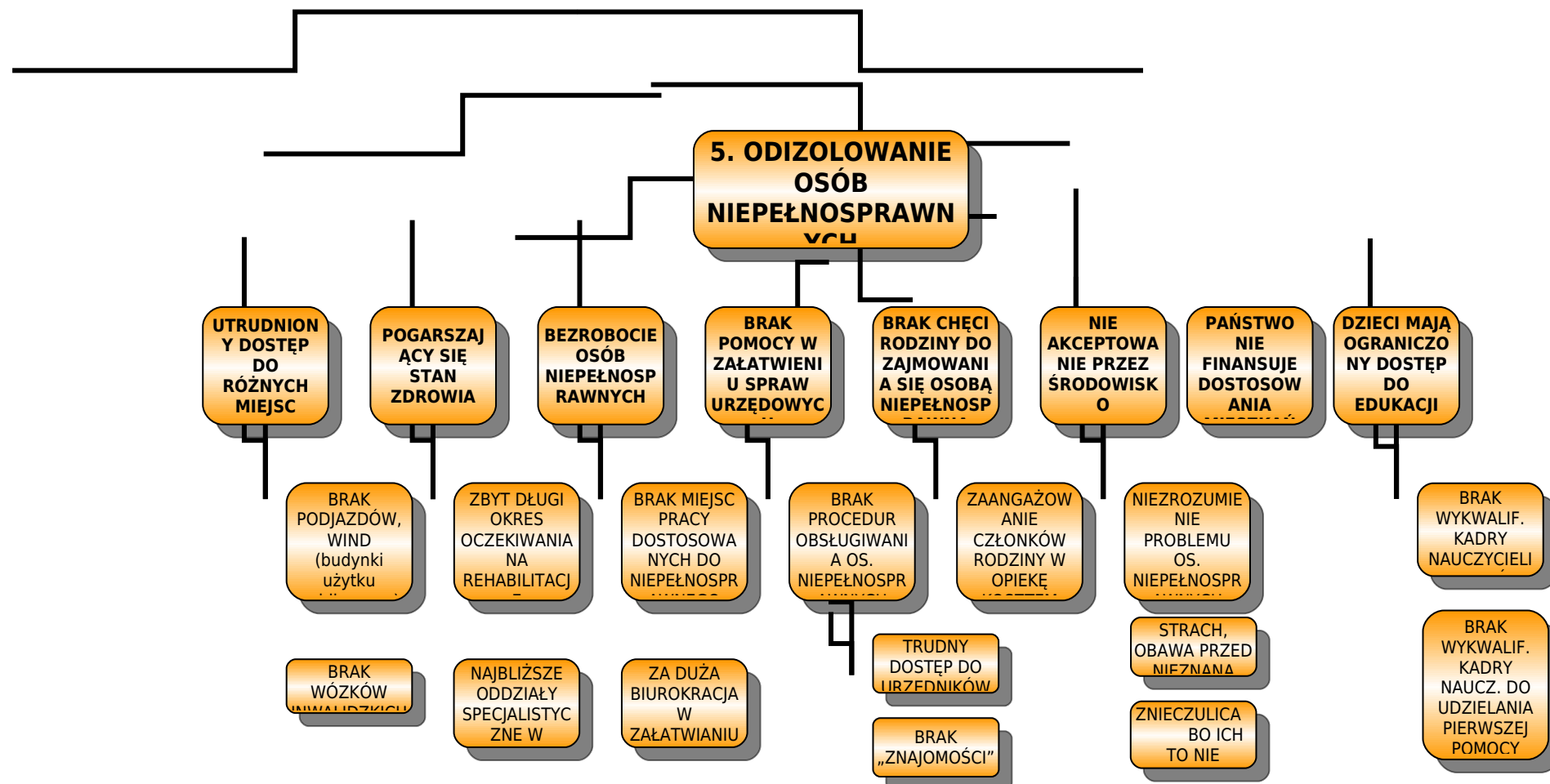
Nieodpowiedni
wzorce
przekazywane

Nieвозможность
odnalezienia się
w obecnych
warunkach

Brak czasu
ze strony
osób
chętnych

Nieodpowiednia
oferta w stosunku
do potrzeb

2.5. Kapitał społeczny działający na rzecz integracji i rozwiązywania problemów społecznych w Gminie i mieście Pyzdry.

2.5.1. Inwentaryzacja mocnych stron gminy w zakresie spraw społecznych, w tym zasoby w postaci organizacji społecznych i zakresu współdziałania z nimi.

W wyniku pracy warsztatowej uczestnicy określili mocne strony Gminy Pyzdry:

Mocne strony Gminy Pyzdry
1. Atrakcyjne położenie, walory krajobrazowe: Nadwarciański Park Krajobrazowy; rzeka Warta; przystań wodniacka; spływy kajakowe; czyste zdrowe powietrze
2. Ciekawe miejsca: Wiatrak; Kościoły; Kaplica we Wrąbczynkowskich Holendrach Chatka Ornitologiczna Starorzeczka
3. Aktywna młodzież
4. Aktywne działanie szkół (centra kulturalne wsi, organizatorzy wszelkich imprez).
5. Gmina jako organizator i sponsor wielu imprez kulturalnych
6. Zaangażowanie się młodych mieszkańców na rzecz danego społeczeństwa
7. Czyste środowisko
8. Odpowiednia baza pod rozwój działalności gospodarczej- sadownictwo, warzywnictwo
9. Zapewnienie minimum żywieniowego poprzez dożywianie dzieci w szkołach
10. Patriotyzm lokalny
11. Dziedzictwo i tradycje historyczne i kulturowe podtrzymywane lokalnie

Uczestnicy określili także, w jakim kierunku powinny ewaluować pożądane zmiany społeczne(co powinno się rozwijać):

1. Agroturystyka.
2. Przystosowanie terenów nadwarciańskich do potrzeb turystów.
3. Stworzenie miejsc pracy(przetwórstwa owocowe, warzywne),inne zakłady pracy.
4. Rozwój:
 - turystyki,
 - agroturystyki(ścieżki rowerowe, plaża, woda czysta, jeziora)
 - sportu
 - dziedzictwa kulturowego
5. Edukacja młodych:
 - rozwój zainteresowań, „liderzy”
 - system wartości w rodzinach

Uczestnicy warsztatów określili także priorytety w naszej społeczności,(co jest najważniejsze)

- 📁👤 Pozyskiwanie nowych miejsc pracy
- 📁👤 Rozwój turystyki, terenów rekreacyjnych
- 📁👤 Rozwój miejsc sportowo-rekreacyjnych
- 📁👤 Budowa bazy sportowej i bezpiecznych placów zabaw
- 📁👤 Rozwój świetlic środowiskowych i klubów dla społeczności lokalnej, w tym dla osób starszych.
- 📁👤 Uruchamianie zajęć pozalekcyjnych oraz organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży a także dla całych rodzin, w tym osób starszych
- 📁👤 Rozwój poradnictwa specjalistycznego i obywatelskiego
- 📁👤 Rozwój oświaty na poziomie ponadgimnazjalnym
- 📁👤 Rozwój dalszy agroturystyki
- 📁📁👤 Rozwój infrastruktury drogowej (drogi, chodniki) kanalizacyjnej
- 📁📁👤 Oczyszczalnia dla terenów wiejskich
- 📁📁👤 Informatyzacja społeczeństwa
- 📁📁👤 Kompleksowa modernizacja oświetlenia ulicznego
- 📁📁👤 Stworzenie warunków do rozwoju przetwórstwa
- 📁📁👤 Budowa kładki dla pieszych przez Wartę

Zasoby w postaci organizacji społecznych i zakresu współdziałania z nimi:

Fundacja Rozwoju Gminy Pyzdry – możliwość wypożyczania sprzętu rehabilitacyjnego

Stowarzyszenie Sadowników "Sady Pyzdurskie"- dostarczanie owoców dla ubogich

Towarzystwo Kulturalne "Echo Pyzdr"- stypendia dla dzieci ubogich

Ochotnicza Straż Pożarna- pomoc w zdarzeniach losowych

Polski Związek Pszczelarski Koło Pyzdry- dostarczanie miodu dla ubogich

Caritas – dostarczanie żywności dla ubogich

Stowarzyszenie Oświaty Samorządowej – (WTZ, ŚDS) zajęcia i warsztaty dla osób niepełnosprawnych itp.

2.5.2. Poziom integracji społecznej

Podczas warsztatów uczestnicy dokonali indywidualnej i grupowej oceny poziomu integracji społecznej w Gminie Pyzdry korzystając z pytań pomocniczych:

- Jak oceniamy poziom integracji społecznej w naszej gminie?
- Jakie czynniki sprzyjają a jakie utrudniają integrację społeczną?
- Czy dostrzegamy możliwości poprawy integracji społecznej?
- Co konkretnie można zrobić, aby poprawić integrację społeczną mieszkańców naszej gminy?

Ocena stopnia integracji społeczności gminnej dokonana była najpierw jednostkowo, a potem dyskutowana w grupach z wykorzystaniem poniższej skali:

Więzi pomiędzy mieszkańcami i są luźne, społeczność charakteryzują e wysoki poziom obojętności społecznej	Mieszkańcy w małym stopniu identyfikują się ze społecznością i jej sprawami, brak zaangażowania społecznego mieszkańców	Występują słabe więzi między mieszkańcami, występują nieliczne przejawy wzajemnej pomocy i wspólnych działań	Występują pozytywne więzi pomiędzy mieszkańcami, podejmowane są wspólne działania w zakresie spraw społecznych	Występują liczne przejawy samopomocy, społeczność jest zintegrowana, mieszkańcy identyfikują się ze społecznością	Społeczność jest mocno zintegrowana, współdziała ze sobą, występują bardzo częste wspólne działania, mieszkańcy mocno identyfikują się ze społecznością
1	2	3	4	5	6

W wyniku dyskusji ostatecznie uczestnicy warsztatów ocenili poziom integracji społeczności gminy Pyzdry na poziomie 3, czyli występują słabe więzi między mieszkańcami, występują nieliczne przejawy wzajemnej pomocy i wspólnych działań.

Podstawowe potrzeby mieszkańców nie są zaspokajane, istnieją sytuacje kryzysowe.

Wypracowano wspólnie czynniki sprzyjające i utrudniające integrację społeczną

A) czynniki sprzyjające integracji:

- partnerstwo
- imprezy okolicznościowe, lokalne
- promocja
- patriotyzm lokalny
- baza lokalowa(boisko, hala, korty)
- działalność organizacji, fundacji, stowarzyszeń, Parafii, szkół
- aktywność społeczna, zrzeszanie się w grupy
- nowe miejsca pracy
- budowanie przepływu informacji
- wspólne działanie
- współpraca między instytucjami, organizacjami

B)czynniki utrudniające integrację:

- pasywna postawa
- roszczeniowa postawa
- brak świadomości społecznej

- migracja społeczeństwa
- brak przepływu informacji
- starzejąca się społeczność
- bierność społeczeństwa
- zróżnicowany poziom życia
- brak tradycji uczestnictwa w życiu społecznym

Wypracowano także korzyści, jakie odnoszą mieszkańcy z wysokiego poziomu integracji społecznej:

- Poprawa życia społecznego-stosunków społecznych
- Budowanie silnych więzi rodzinnych
- Prokreacja, wzrost liczby urodzin
- Rozwiązywanie problemów społecznych
- świadome uczestnictwo w życiu społecznym
- Wyższy poziom moralny, intelektualny
- Samorealizacja jednostki(szczęście, szczęśliwy obywatel)

W wyniku dyskusji wypracowano możliwości poprawy integracji społecznej naszej gminy i miasta Pyzdry :

- a. Przepływ informacji(spotkania, Internet, media)
- b. Miejsca pracy
- c. Działalność organizacji, fundacji, stowarzyszeń, Parafii, szkół
- d. Aktywność społeczna
- e. Rozwój nowych grup młodzieżowych, kreowanie „liderów”
- f. Promowanie „autorytetów” wartościowych
- g. Stworzyć system wymiany informacji
- h. Organizacja szkoleń
- i. Pomoc w zawiązywaniu się różnych grup społecznych(formalnych i nieformalnych)
- j. Organizacja imprez międzypokoleniowych integracyjnych: towarzyskie, portowe, turystyczno-krajoznawcze
- k. Stworzenie miejsc do spędzania wolnego czasu

III. CZĘŚĆ PROGROMOWA

3. Kierunki rozwoju społecznego Gminy Pyzdry.

3.1 Wizja rozwoju społecznego gminy Pyzdry .

Wizja to obraz przyszłego stanu gminy i miasta Pyzdry, będący wyobrażeniem pożądanego przyszłości. Uzasadnia sens działania w danej dziedzinie, określa kierunki i zakres zadań dla przedstawicieli lokalnej władzy i partnerów społecznych. Wizja zawiera syntetyczny opis dążeń i aspiracji społeczności lokalnej, opracowany przy współudziale mieszkańców oraz ich reprezentantów w perspektywie kilkunastu lat.

Na podstawie zajęć warsztatowych powstał zarys wizji gminy w perspektywie 10-15 lat.

Przyjęto następującą zintegrowaną wizję Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy i miasta Pyzdry na lata 2008-2015:

***„ Gmina Pyzdry miejscem atrakcyjnym krajobrazowo, ekologicznie, turystycznie,
rozwiniętym gospodarczo i społecznie, bezpiecznym i przyjaznym, wspierającym
przedsiębiorczość, zapewniającym łatwy dostęp do służby zdrowia, edukacji, kultury,
pomocy społecznej i informacji.
To miejsce gdzie chcesz mieszkać, rozwijać się i być szczęśliwym”
TUTAJ NAPRAWDĘ WARTO ŻYĆ MIESZKAĆ NAD WARTĄ!***

Potrzeba społeczności lokalnej i kierunki rozwoju gminy i miasta Pyzdry wytyczają strategiczne kierunki działania gminy i miasta Pyzdry w zakresie polityki społecznej w perspektywie następnych kilku lat. Realizowanie tych kierunków zbliży gminę do pożądanego stanu ładu społecznego w gminie, określonego w wizji niniejszej Strategii.

3.2. Cele główne i cele operacyjne oraz kierunki działań Strategii

Dążąc do kształtowania demokratycznego ładu społecznego w gminie i mieście Pyzdry wytyczono cele główne i cele operacyjne oraz kierunki działań w ramach poszczególnych celów operacyjnych:

Cel główny 1: Wsparcie i integracja osób starszych i wymagających pomocy.

Cel główny 2: Poprawa sytuacji rodzin i wsparcie w wychowywaniu i edukacji dzieci

Cel główny 3: Wyrównywanie szans edukacyjno-rozwojowych dzieci i młodzieży.

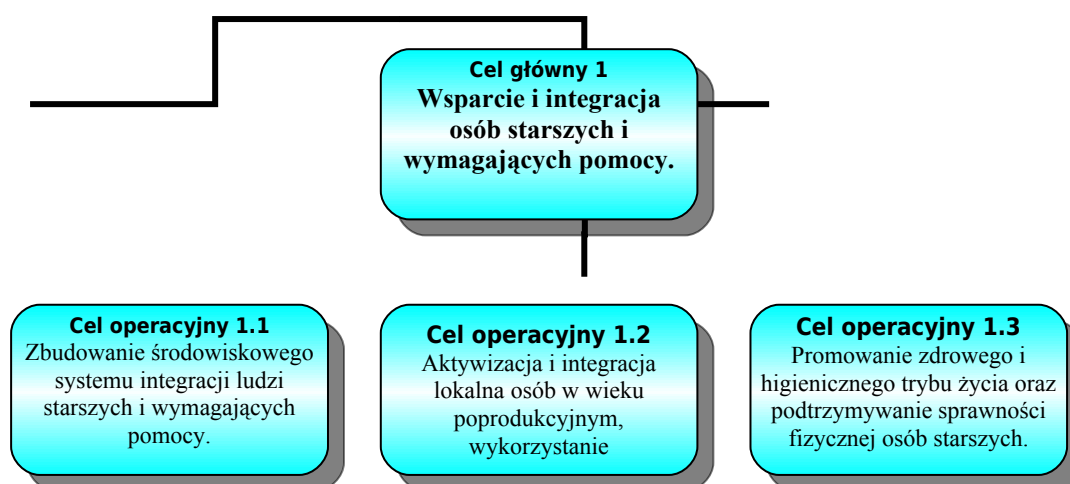
Cel główny 4: Wzrost integracji społecznej osób niepełnosprawnych.

Cel główny 5: Zwiększenie aktywności społecznej.

Cel główny 1: Wsparcie i integracja osób starszych i wymagających pomocy.

Cele operacyjne do celu głównego 1:

- 1.1. Zbudowanie środowiskowego systemu integracji ludzi starszych i wymagających pomocy.
- 1.2. Aktywizacja i integracja lokalna osób w wieku poprodukcyjnym, wykorzystanie potencjału osób starszych w środowisku lokalnym.
- 1.3. Promowanie zdrowego i higienicznego trybu życia oraz podtrzymywanie sprawności fizycznej osób starszych.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1.1 do 1.3.:

1.1 Zbudowanie środowiskowego systemu integracji osób starszych i wymagających pomocy

Cel ten realizowany będzie poprzez:

- 1.1.1. Organizowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu poprzez organizowanie zajęć integracyjnych, w tym międzypokoleniowych mających na celu rozwijanie zainteresowań i umiejętności osób starszych oraz upowszechniania dziedzictwa kulturowego i tradycji lokalnych.
- 1.1.2. Rozwój usług wspomagających- ułatwiających codzienne funkcjonowanie osób starszych poprzez usługi w formie pomocy sąsiedzkiej obejmujące prace porządkowe, gotowanie, dotrzymywanie towarzystwa itp.
- 1.1.3. Rozbudowanie usług wspomagających (np. transportowych, gastronomicznych i innych), realizowane poprzez znoszenie barier urbanistycznych, dostęp do informacji; organizowanie aktywnych form spędzania czasu poprzez naukę obsługi sprzętu teleinformatycznego i innych w zależności od potrzeb.

1.1.4. Opiekę zdrowotną sprawowaną nad osobami starszymi w podeszłym wieku i zniedołężniałymi wpływająca z jednej strony na podniesienie jakości życia tych osób, z drugiej zaś na wydłużenie trwania życia oraz zwiększenie aktywności i mobilności;

1.2. Aktywizacja i integracja lokalna osób w wieku poprodukcyjnym, wykorzystanie potencjału osób starszych w środowisku lokalnym.

Cel ten realizowany będzie poprzez:

1.2.1. Promowanie i wspieranie rozwiązań służących pełniejszej integracji społecznej osób w wieku poprodukcyjnym;

1.2.2. Wspieranie i wzmacnianie lokalnych społeczności sąsiedzkich osób w podeszłym wieku, zwłaszcza udzielających wsparcia wzajemnego osobom działającym w ramach samopomocy.

1.2.3. Promowanie wartości uczestnictwa osób starszych w życiu społecznym poprzez upowszechniania dziedzictwa kulturowego i tradycji kulturowych.

1.2.4. Promocja i rozwój działań wspierających więzi międzypokoleniowe, które mają za zadanie rozwijanie zainteresowań i umiejętności przy wzajemnym przekazywaniu sobie wiedzy i umiejętności.

1.2.5. Wspieranie i wzmacnianie działań na rzecz przeciwdziałania dyskryminacji osób starszych ze względu na wiek poprzez promocje przyjaznych więzi w mediach.

1.2.6. Działania na szczeblu lokalnym, m.in.. inicjowanie programów wspierania wszystkich podmiotów realizujących zadania na rzecz osób starszych, które wynikają z pogłębiających się różnic kulturowych, obyczajowych pomiędzy osobami starszymi a młodszym pokoleniem.

1.3. Promowanie zdrowego i higienicznego trybu życia oraz podtrzymywanie sprawności fizycznej osób starszych.

Cel ten realizowany poprzez:

1.3.1. Organizowanie cyklicznych prelekcji z przedstawicielami służby zdrowia

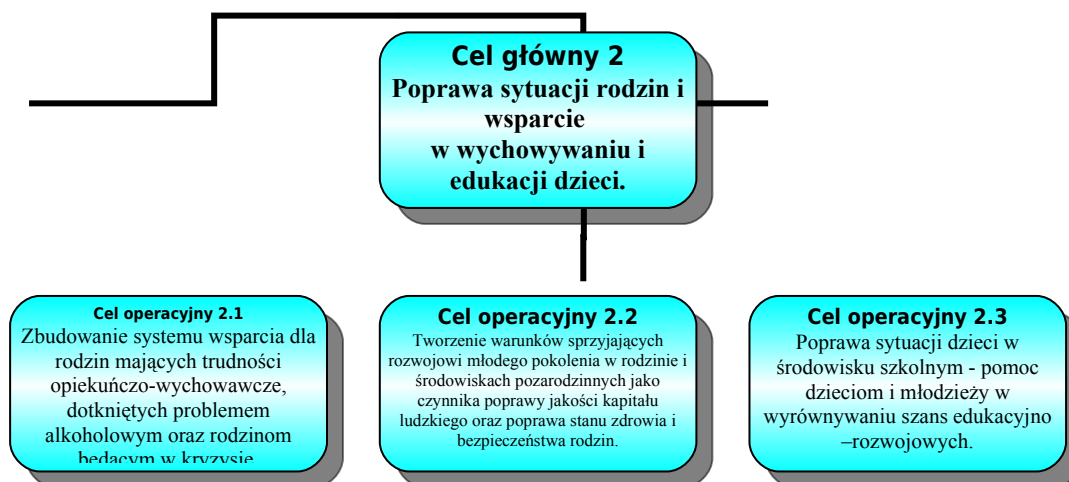
1.3.2. Organizowanie zajęć rekreacyjno- sportowych .

1.3.3. Popularyzacji zasad zdrowego stylu życia.

Cel główny 2: Poprawa sytuacji rodzin i wsparcie w wychowywaniu i edukacji dzieci.

Cele operacyjne do celu głównego 2:

- 2.1. Zbudowanie systemu wsparcia dla rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze, dotkniętych problemem alkoholowym oraz rodzinom będącym w kryzysie.
- 2.2. Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi młodego pokolenia w rodzinie i środowiskach pozarodzinnych jako czynnika poprawy jakości kapitału ludzkiego oraz poprawa stanu zdrowia i bezpieczeństwa rodzin.
- 2.3. Poprawa sytuacji dzieci w środowisku szkolnym - pomoc dzieciom i młodzieży w wyrównywaniu szans edukacyjno –rozwojowych.

Kierunki działań do celów operacyjnych 2.1 do 2.3.:

2.1. Zbudowanie systemu wsparcia dla rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze, dotkniętych problemem alkoholowym oraz rodzinom będącym w kryzysie.

Cel ten będzie realizowany przez:

- 2.1.1. Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu życiowych problemów poprzez organizowanie prelekcji oraz warsztatów w formie zajęć pozalekcyjnych dla dzieci, młodzieży wraz z rodzicami
- 2.1.2. Wspieranie rodzin w ponoszeniu kosztów utrzymania i wychowania dzieci zgodnie z zapisami ustaw: o świadczeniach rodzinnych i o pomocy społecznej
- 2.1.3. Pomoc w rozwiązywaniu konfliktów i kryzysów w rodzinach, wspieranie integracji rodzin poprzez zorganizowanie spotkań pedagogicznych i terapeutycznych specjalisty z rodzinami

- 2.1.4. Pomoc w integracji rodziny z jej otoczeniem środowiskowym poprzez organizowanie pozalekcyjnych zajęć edukacyjno – rozwojowych z aktywnym udziałem rodziców.
- 2.1.5. Wdrażanie projektów zapobiegających umieszczaniu dziecka poza rodziną.
- 2.1.6. Rozwój i zwiększenie dostępności do specjalistycznego poradnictwa rodzinnego /psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, doradztwa zawodowego itp./ poprzez utworzenie ośrodka specjalistycznego poradnictwa rodzinnego i sieci punktów konsultacyjnych na terenie gminy i miasta w Pyzdrach.
- 2.1.7. Rozwijanie form krótkoterminowej pomocy i opieki dla rodzin będących w kryzysie jak: rozwój ruchu samopomocowego, obywatelskiego, wolontarystycznego, grup wsparcia na rzecz osób dotkniętych problemem uzależnień, przemocy rodzinie i innych;

2.2. Tworzenie warunków sprzyjających rozwój młodego pokolenia w rodzinie i środowiskach pozarodzinnych jako czynnika poprawy jakości kapitału ludzkiego oraz poprawa stanu zdrowia i bezpieczeństwa rodzin.

Cel ten realizowany poprzez:

- 2.2.1. Pełne skoordynowanie systemów pomocy socjalnej na rzecz wsparcia rodzin z dziećmi;
- 2.2.2. Wyrównywanie szans dzieci i młodzieży poprzez rozwój usług społecznych, w tym:
 - wspierające funkcje socjalne szkoły;
 - sprzyjających poprawie zdrowia dzieci i młodzieży poprzez wspieranie inicjatyw lokalnych
 - zwiększeniu roli czytelnictwa w procesie wychowawczym i edukacyjnym
 - ograniczenie cen usług świadczonych przez obiekty sportowo - rekreacyjne będące własnością jednostek samorządu terytorialnego;
 - wypracowanie modelu działań zwiększających możliwość nieodpłatnego korzystania przez dzieci i młodzież z obiektów sportowych w czasie wolnym od zajęć.
- 2.2.3. Włączenie rodziców do współpracy ze szkołami i placówkami oświatowo -wychowawczymi w procesach edukacyjnych i wychowawczych

2.3. Poprawa sytuacji dzieci w środowisku szkolnym - pomoc dzieciom i młodzieży w wyrównywaniu szans edukacyjno –rozwojowych.

Cel realizowany poprzez:

- 2.3.1.. Budowanie bezpieczeństwa socjalnego uczniów.
- 2.3.2. Wspieranie uczniów w wyrównywaniu szans edukacyjno- rozwojowych.

2.3.3. Rozwój pozalekcyjnych zorganizowanych form edukacyjnych, sportowo-rekreacyjnych.

2.3.4. Wzbogacanie oferty edukacyjnej.

2.3.5. Wspieranie potrzeb edukacyjnych dzieci niepełnosprawnych.

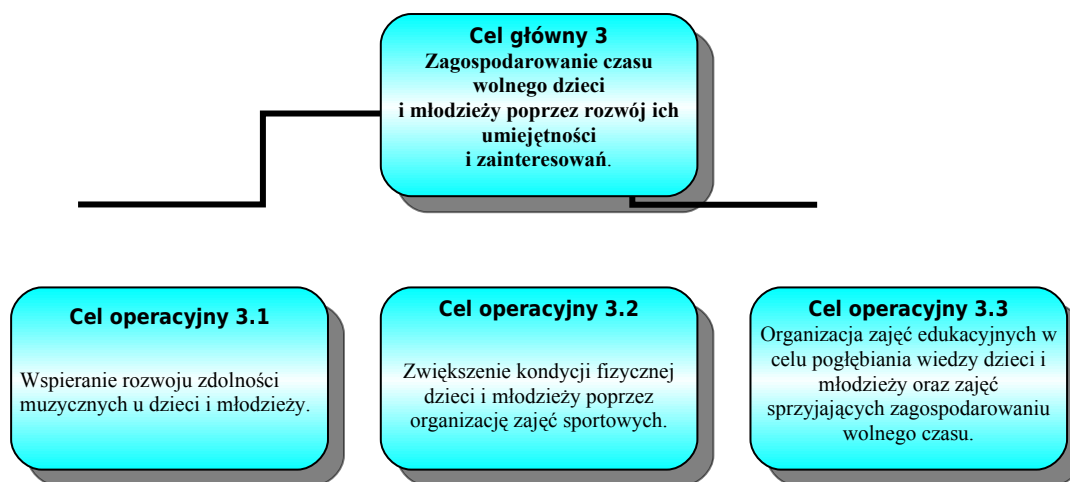
Cel główny 3: Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez rozwój ich umiejętności i zainteresowań.

Cele operacyjne do celu głównego 3:

3.1 Wspieranie rozwoju zdolności muzycznych u dzieci i młodzieży.

3.2 Zwiększenie kondycji fizycznej dzieci i młodzieży poprzez organizację zajęć sportowych.

3.3 Organizacja zajęć edukacyjnych w celu pogłębiania wiedzy dzieci i młodzieży oraz zajęć sprzyjających zagospodarowaniu wolnego czasu.

Kierunki działań do celów operacyjnych 3.1 do 3.3:

3.1 Wspieranie rozwoju zainteresowań muzycznych u dzieci i młodzieży

Cel ten realizowany poprzez:

3.1.1. Organizacja zajęć muzycznych mających na celu inicjowanie u dzieci i młodzieży pasji muzycznych, które odbywać się będą cyklicznie, co najmniej dwa razy w tygodniu.

3.1.2. Stworzenie bazy lokalowej odpowiednio przystosowanej do realizacji usługi z zapleczem sanitarnym i odpowiednią kadrą osób posiadających określone umiejętności do prowadzenia zajęć muzycznych.

3.1.3. Działanie na rzecz rozwoju kulturalnego uczestników zajęć poprzez propagowanie idei muzyki.

3.1.4. Zorganizowanie dla uczestników opieki i bezpieczeństwa podczas zajęć.

Organizacja zajęć ma przyczynić się do integracji społecznej dzieci i młodzieży pochodzących z różnych środowisk i grup wiekowych a także do wspierania działań mających na celu przeciwdziałanie dyskryminacji dzieci i młodzieży pochodzących z ubogich rodzin.

3.1.5. Organizacja zajęć muzycznych przyczyni się do zdobycia nowych umiejętności- gry na wybranym instrumencie a także do organizowania występów publicznych.

3.2 Zwiększenie kondycji fizycznej dzieci i młodzieży poprzez organizację zajęć sportowych.

Cel ten realizowany poprzez:

3.2.1 Zorganizowanie zajęć sportowych dla dzieci młodzieży – cyklicznych, co najmniej dwa razy w tygodniu oraz odpowiedniej kadry trenerów w danej dyscyplinie.

3.2.2. Zapewnienie uczestnikom zajęć sportowych (jednolitych strojów i obuwia oraz sprzętu sportowego), co ma na celu zwiększenie zainteresowania zajęciami.

3.2.3. Stworzenie odpowiednich warunków bezpieczeństwa i opieki dla osób biorących udział w zajęciach.

3.2.4. Stworzenie dla dzieci i młodzieży klubów sportowych prowadzących dla dzieci i młodzieży zajęcia z zakresu różnych dyscyplin, co pozwoli na wyspecjalizowanie uczestników w danej dziedzinie.

3.2.5. Organizowanie wspólnych imprez promujących zdrowy styl życia o charakterze edukacyjnym, sportowo- rekreacyjnym i integracyjnym.

3.2.6. Organizacja zajęć sportowych przyczyni się do poprawy kondycji fizycznej dzieci i młodzieży w dobie komputerów i Internetu. Zachęci także do spędzania aktywnie wolnego czasu.

3.3 Organizacja zajęć edukacyjnych w celu pogłębiania wiedzy dzieci i młodzieży oraz zajęć sprzyjających zagospodarowaniu wolnego czasu.

Cel realizowany poprzez:

3.3.1. Powstanie świetlic, klubów środowiskowych i socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży, w których będą mogli uzyskać wsparcie merytoryczne (nauka języków obcych, obsługi komputera, korepetycje dla dzieci z ubogich rodzin itp.) i techniczne(sprzęt komputerowy, fax., drukarka).

3.3.2. Prowadzenie dla dzieci i młodzieży zajęć techniczno-plastycznych, które pozwolą na rozwijanie umiejętności.

3.3.3. Stworzenie bezpiecznych i rozwojowych placów zabaw i wyposażenia ich w urządzenia rekreacyjno- wypoczynkowe., w szczególności dla dzieci młodszych .

3.3.4. Usługi edukacyjne- kursy, szkolenia oraz inne formy doskonalenia umiejętności samokształcenia, komunikacji oraz radzenia sobie w zmieniającej się rzeczywistości.

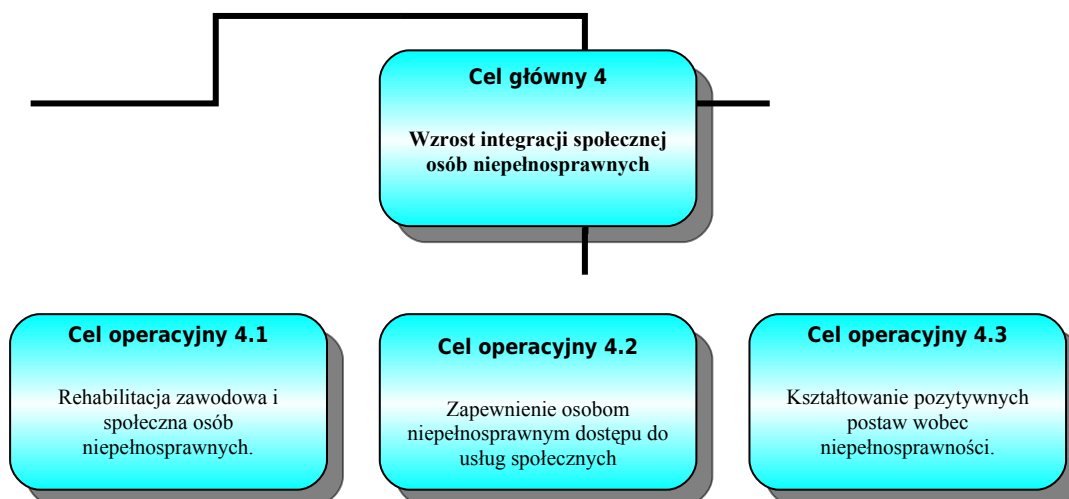
3.3.5. Stworzenie wiejskich kawiarenek internetowych, które pełniłyby funkcję usługową (świadczenie usług w zakresie społeczeństwa informacyjnego), edukacyjną oraz informacyjną. Mogłaby także przyczynić się do aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, poprzez naukę obsługi komputera i urządzeń biurowych.

3.3.6. Organizowane zajęcia i usługi powinny odbywać się cyklicznie oraz prowadzone przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje. Stworzenie odpowiedniej bazy pomieszczeń dla realizacji zajęć.

Cel główny 4: Wzrost integracji społecznej osób niepełnosprawnych

Cele operacyjne do celu głównego 4:

- 4.1. Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.
- 4.2. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do usług społecznych.
- 4.3. Kształtowanie pozytywnych postaw wobec niepełnosprawności.

Kierunki działań do celów operacyjnych 4.1 do 4.3

4.1. Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych

Cel ten realizowany poprzez:

4.1.1. stworzenie kompleksowego systemu rehabilitacji osób niepełnosprawnych, organizowanego zarówno na poziomie lokalnym, jak i regionalnym, który pozwalałby na zwiększenie aktywności oraz zatrudnialności osób niepełnosprawnych. W szczególności obejmie on:

- 1• rozwój możliwości pełnej diagnostyki osób niepełnosprawnych, której celem będzie określenie możliwości kontynuowania obecnie wykonywanego zawodu;
- 2• dla osób, które utraciły zdolność wykonywania dotychczasowego zawodu – zapewnienie możliwości diagnozy – zdrowotnej i zawodowej – w zakresie określenia dalszych szans rozwoju zawodowego osoby niepełnosprawnej;
- 3• zapewnienie stałego dostępu do opieki pielęgniarstwa jako elementu wsparcia osoby niepełnosprawnej;
 - objęcie fachową opieką osoby niepełnosprawnej, tak aby zmotywować ją do poszukiwania innych niż dotychczasowe możliwości rozwoju i podejmowania zatrudnienia.
 - zapewnienie wsparcia psychologicznego (np. grupa wsparcia, internetowa grupa wsparcia) osobom, które wracają na rynek pracy i muszą przystosować się do nowej sytuacji;
- 1• rozwijanie całościowego podejścia do rehabilitacji i aktywizacji osób niepełnosprawnych od urodzenia lub wczesnego dzieciństwa, tak aby poprzez odpowiednio wcześnie podjęte działania, przygotować je do podjęcia pracy w dorosłym życiu;
- 2• tworzenie warunków do podejmowania różnych form aktywności: pracy zawodowej oraz działalności społecznie użytecznej;
 - zwiększenie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w kształceniu ustawicznym;
 - rozwój elastycznych form zatrudnienia, umożliwiających pracę osobom niepełnosprawnym;
 - rozwój form i miejsc pracy dla osób o schorzeniach utrudniających integrację;
- 1• rozwój usług wspomagających wejście osób niepełnosprawnych na rynek pracy;
- 2• rozwój usług edukacyjnych i opiekuńczych na wsi;
- 3• zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych;
- 4.1.2. wspieranie budownictwa bez barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych ruchowo w istniejącym zasobie mieszkaniowym oraz tworzenie zasobu mieszkań chronionych dla osób o innych typach niepełnosprawności niż ruchowa.

4.2. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do usług społecznych

Cel ten będzie realizowany poprzez:

- 4.2.1. zwiększenie dostępu do usług rehabilitacyjnych, zwłaszcza na terenach wiejskich;
- 4.2.2. zwiększenie zakresu i dostępu do usług opiekuńczych – w tym specjalistycznych;

- 4.2.3. rozwój poradnictwa w zakresie pielęgnacji i opieki nad osobami niepełnosprawnymi oraz poradnictwa psychologicznego dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów;
- 4.2.4. włączenie na szerszą skalę organizacji pozarządowych w rozwój usług dla osób niepełnosprawnych;
- 4.2.5. rozbudowę i modernizację infrastruktury instytucji kultury, w tym dostosowanie ich do potrzeb niepełnosprawnych;
- 4.2.6. rozwój i wspieranie usług asystenckich dla osób niepełnosprawnych;
- 4.2.7. działania promujące i prowadzące do zachowania zdolności do pracy wśród starszych pracowników:
 - szkolenie i edukacja starszych pracowników;
 - preferowanie elastycznego czasu pracy;
 - tworzenie warunków pracy sprzyjających utrzymywaniu zdolności pracy starszych pracowników (ergonomia, higiena, bezpieczeństwo), ograniczanie czynników ryzyka;
 - promocja zdrowia i aktywności fizycznej.

4.3 Kształtowanie pozytywnych postaw wobec niepełnosprawności

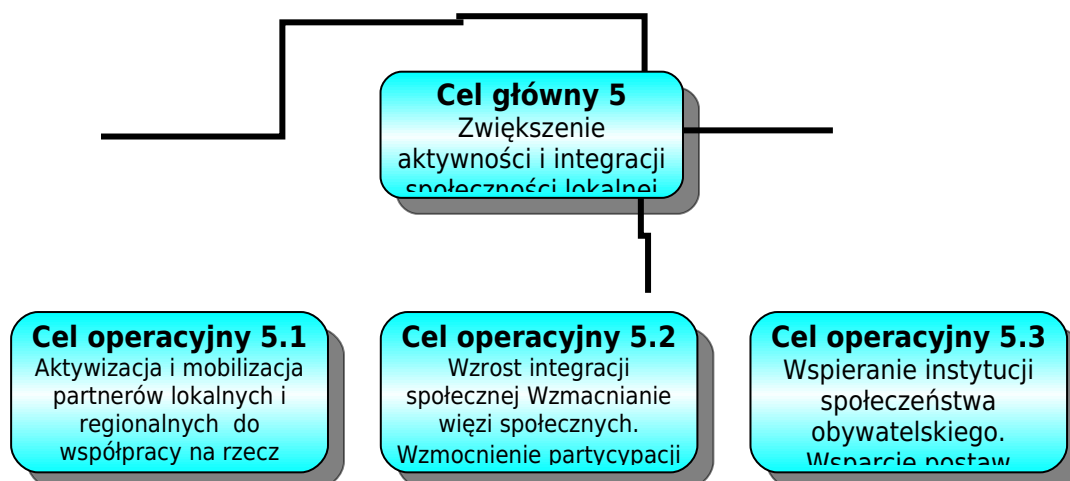
Cel ten będzie realizowany poprzez:

- 4.3.1. Propagowanie społecznej akceptacji i integracji osób niepełnosprawnych w miejscu zamieszkania, pracy i środowisku lokalnym;
 - 1• rozwój edukacji społecznej sprzyjającej kształtowaniu poczucia odpowiedzialności za integrację w środowisku lokalnym;
- 4.3.2. Propagowanie i wspieranie idei organizowania się osób niepełnosprawnych;
 - rozwój i wspieranie różnych form indywidualnej reprezentacji oraz samodzielnego działania na swoją rzecz osób niepełnosprawnych;
- 4.3.3. Stopniowe przygotowywanie wszystkich szkół do tego, aby mogli kształcić się w nich uczniowie niepełnosprawni;
- 4.3.4. Zwiększenie udziału organizacji pozarządowych w realizacji programów na rzecz osób niepełnosprawnych;
- 4.3.5. Organizacja wycieczek półkolonii dla dzieci i młodzieży z udziałem dzieci niepełnosprawnych;
- 4.3.6. Organizacja imprez rekreacyjno – integracyjnych z udziałem osób niepełnosprawnych.

Cel główny 5: Zwiększenie aktywności i integracji społeczności lokalnej

Cele operacyjne do celu głównego 5:

- 5.1. Aktywizacja i mobilizacja partnerów lokalnych i regionalnych do współpracy na rzecz rozwoju usług społecznych. Budowanie partnerstwa trójsektorowego publiczno-społeczno- prywatnego w zakresie rozwoju usług na rzecz wspierania potrzebujących.
- 5.2. Wzrost integracji społecznej. Wzmacnianie więzi społecznych. Wzmocnienie partycypacji społecznej. Aktywizowanie mieszkańców w grupach formalnych i nieformalnych.
- 5.3 Wsparcie instytucji społeczeństwa obywatelskiego. Wsparcie postaw obywatelskich.

Kierunki działań do celów operacyjnych 5.1 do 5.3

- 5.1. Aktywizacja i mobilizacja partnerów lokalnych i regionalnych do współpracy na rzecz rozwoju usług społecznych.

Cel ten będzie realizowany poprzez:

- 5.1.1. Budowanie partnerstwa trójsektorowego publiczno-społeczno-prywatnego w zakresie rozwoju usług na rzecz wspierania potrzebujących;

5.1.2. Wspieranie lokalnego partnerstwa publiczno-społecznego w zakresie działalności pożytku publicznego;

5.1.3. Budowanie partnerskich relacji między administracją publiczną i organizacjami pozarządowymi w realizacji zadań publicznych na rzecz potrzebujących;

5.2. Wzrost integracji społecznej. Wzmacnianie więzi społecznych. Wzmocnienie partycypacji społecznej.

Cel ten będzie realizowany poprzez:

5.2.1. Aktywizowanie mieszkańców w grupach formalnych i nieformalnych poprzez:

- promocję istniejących organizacji pozarządowych;
- organizację szkoleń, kursów, spotkań na temat zakładania organizacji pozarządowych ich działalności merytorycznej i finansowej oraz pozyskiwania funduszy na realizację zadań statutowych organizacji;
- zlecanie usług społecznych partnerom społecznym;
- aktywizację wspólnot na rzecz uczestnictwa w życiu publicznym

5.2.2. Wzmocnienie partycypacji społecznej poprzez:

- wypracowanie i wprowadzenie modelu partycypacyjnego opartego na podstawowych demokratycznych nurtach działań:

1) informowania społeczności lokalnej o zamierzeniach władz - kształtowanie świadomości społecznej (informacja pełna, regularna, obligatoryjna);

2) edukacji zbiorowości- uczestnicy nabywając wiedzę, przekonują się co do sposobu i efektywności podejmowanych przez władzę działań;

3) opiniowania- społeczność może wyrażać wątpliwości i korygować propozycje, tworząc opinie uwzględniane przez realizatorów;

4) uczestnictwa w procesie - poprzez wzajemną i bezpośrednią wymianę poglądów, wyrażanie obaw i ocenianie wspólnie podejmowanych działań;

5) wpływu na proces decyzyjny - pełne partnerstwo następuje dopiero wtedy, gdy społeczność ma realny wpływ na proces decyzyjny.

- udział społeczności lokalnej w strategicznym planowaniu, m.in. w tworzeniu i aktualizacji *Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminy i Miasta Pyzdry na lata 2008-2015* oraz w jej wdrażaniu;
- promocję mechanizmów konsultacji publicznych, społecznych;
- wzmocnienie instytucjonalnych form dialogu obywatelskiego;

- wsparcie debaty publicznej;
- wzmocnienie instytucji i form demokracji na poziomie lokalnym, z uwzględnieniem instrumentów monitoringu działań władz i instytucji publicznych oraz innych podmiotów istotnie wpływających na życie społeczności lokalnych;
- aktywizację wspólnot na rzecz uczestnictwa w życiu publicznym, z udziałem niezależnych mediów lokalnych;
- wspieranie samopomocowych form rozwiązywania problemów społecznych,

5.3. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego. Wsparcie postaw obywatelskich.

Cel ten będzie realizowany poprzez:

5.3.1. Wspieranie systemu pomocy adresowanego do organizacji pozarządowych, mechanizmów, w oparciu o które organizacje mogą dostarczać usługi wspierające potrzebujących o charakterze publicznym, systemowych rozwiązań, przyczyniających się do niezależności i stabilności działania organizacji pozarządowych;

5.3.2. Wspieranie budowy zaplecza społecznego organizacji pozarządowych działających na rzecz potrzebujących, zarówno rozwoju profesjonalnego personelu, jak i bazy członkowskiej oraz wolontariuszy;

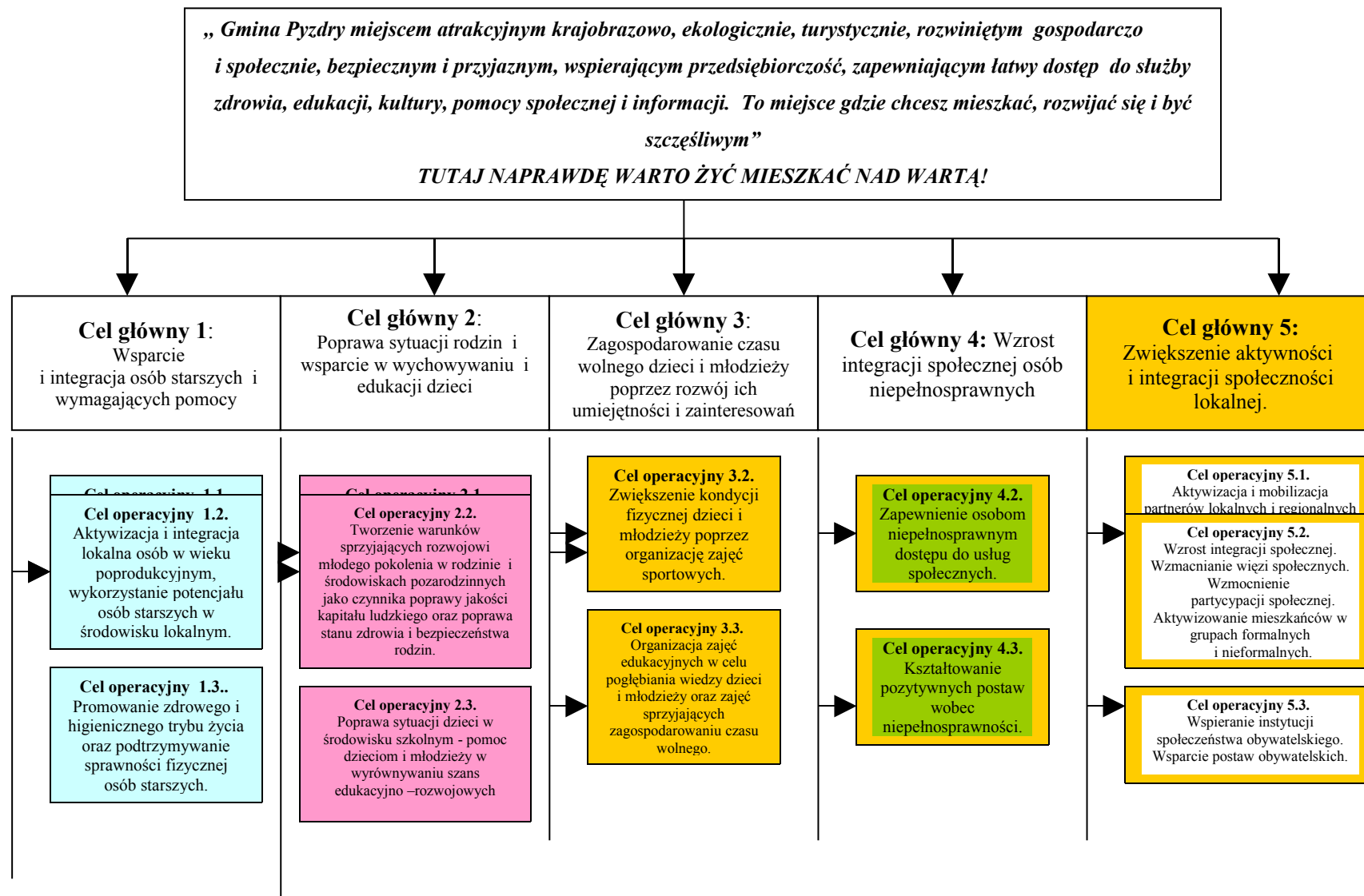
5.3.3. Wspieranie inicjatyw samoregulacyjnych trzeciego sektora, w kierunku przejrzystości ich działania;

5.3.4. Wzmocnienie stabilności finansowej i organizacyjnej podmiotów III sektora, głównie w zakresie finansowania inicjatyw obywatelskich;

5.3.5. Wsparcie postaw obywatelskich poprzez:

- kształtowanie świadomości obywatelskiej;
- promocję działań prospołecznych (wolontariatu, filantropii) i rozwój ruchu wolontarystycznego;
- wspieranie działań na rzecz dostarczania bezpłatnej i rzetelnej informacji oraz porad obywatelskich;
- wsparcie lokalnych inicjatyw obywatelskich na rzecz zagrożonej grupy społecznej;
- zwiększanie potencjału kadr oraz instytucji zajmujących się działalnością wychowawczą i realizacją programów edukacyjnych związanych ze wzmacnianiem świadomości obywatelskiej;
- wspieranie inicjatyw na rzecz kształtowania odpowiedzialności obywatelskiej i postaw humanitarnych.

3.3. Hierarchia (struktura) celów rozwoju społecznego

IV. Wdrażanie i zarządzanie realizacją Strategii

4.1. Procedura wdrażania Strategii

I. W pierwszej kolejności niniejszą Strategię należy przyjąć do realizacji w drodze Uchwały Rady Miejskiej w Pyzdrach

II. Aktualne społeczne programy gminne winny być przyjęte razem ze Strategią jako załączniki do niniejszej Strategii i stają się Programami Operacyjnymi Strategii.

III. Kolejno należy opracować poszczególne programy operacyjne realizujące określone cele główne i operacyjne Strategii i winne być przyjęte za każdym razem Uchwałą Rady Miejskiej. Programy Operacyjną stają się załącznikami niniejszej Strategii, integralną jej częścią.

Należy opracować:

1. Program Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną gminy Pyzdry na lata 2008-2015;
2. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Pyzdry na rok 2008, co roku na następny rok budżetowy;
3. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Pyzdry na rok 2008 i na kolejne lata;
4. Program Integracji i Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu;
5. Program Pomocy Społecznej;
6. Inne Programy.

IV. Kolejnym krokiem będzie określenie Planu Działania na dany rok budżetowy – wskazanie zadań priorytetowych do realizacji w danym roku.

V. Opracowanie procedur konkursowych na projekty realizacyjne oraz kontraktowania usług społecznych.

VI. Opracowanie systemu monitorowania, ewaluacji oraz sprawozdawczości realizowanych działań.

4.2. Harmonogram wdrażania Strategii

Cel główny 1. Wsparcie i integracja osób starszych i wymagających pomocy.
--

Działania	Instytucja odpowiedzialna	Realizatorzy	Źródła finansowania	Okres realizacji								wskaźnik [jednostka]
				2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
1.1.1. Organizowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu poprzez organizowanie zajęć integracyjnych, międzypokoleniowych mających na celu rozwijanie zainteresowań i umiejętności osób starszych oraz upowszechnianie dziedzictwa kulturowego i tradycji lokalnych.	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, Szkoły, KGW, OSP, instytucje kultury, organizacje pozarządowe, parafie, służba zdrowia i inne	PO KL, PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Zrealizowane projekty (liczba), Osoby objęte projektami
1.1.2. Rozwój usług wspomagających- ułatwiających codzienne funkcjonowanie osób starszych poprzez np. usługi w formie pomocy sąsiedzkiej obejmujące prace porządkowe, gotowanie, dotrzymywanie towarzystwa itd., w formie usług opiekuńczych i innych.	Gmina, MGOPS	Gmina, GOPS, Szkoły, Koła Gospodyń Wiejskich, parafie, organizacje pozarządowe, wolontariusze i inne	PO KL, PPWOW, środki własne gminy i inne									Liczba osób starszych objętych pomocą sąsiedzką w roku Liczba osób zaangażowanych w pomoc sąsiedzką w roku. Liczba osób starszych objętych usługami opiekuńczymi w roku Liczba osób zaangażowanych w pomoc wolontarystyczną w roku.
1.1.3. Rozbudowanie usług wspomagających (np. transportowych, gastronomicznych i innych), realizowane poprzez znoszenie barier urbanistycznych, dostęp do informacji; organizowanie aktywnych form spędzania czasu poprzez naukę obsługi sprzętu teleinformatycznego i innych w zależności od potrzeb osób starszych	Gmina, MGOPS	Gmina, Szkoły, osoby/firmy prywatne, organizacje pozarządowe i inne osoby/grupy nieformalne.	PO KL, PIS PPWOW, środki własne gminy i inne									Rodzaj usług wspomagających. Liczba odbiorców tych usług. Usługodawcy (rodzaj i liczba). Formy opieki zdrowotnej i środowiskowego wsparcia
1.1.4. Opiekę zdrowotną sprawowaną nad osobami starszymi w	Publiczne i niepubliczne Ośrodki Zdrowia, Rehabilitacji z	Publiczne i niepubliczne Ośrodki Zdrowia.	PO KL, PPWOW, Ośrodki własne									Formy opieki zdrowotnej i środowiskowego wsparcia. Liczba

Cel główny 2: Poprawa sytuacji rodzin i wsparcie w wychowywaniu i edukacji dzieci.

Działania	Instytucja odpowiedzialna	Realizatorzy	Źródła finansowania	Okres realizacji								wskaźnik [jednostka]
				2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
2.1.1. Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu życiowych problemów poprzez organizowanie prelekcji oraz warsztatów w formie zajęć pozalekcyjnych dla dzieci, młodzieży wraz z rodzicami	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, Szkoły, KGW, OSP, instytucje kultury, organizacje pozarządowe, parafie, służba zdrowia i inne	PO KL ¹ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Zrealizowane projekty (liczba), Osoby objęte projektami
2.1.2. Wspieranie rodzin w ponoszeniu kosztów utrzymania i wychowania dzieci zgodnie z zapisami ustaw: o świadczeniach rodzinnych i o pomocy społecznej	Gmina, MGOPS	Gmina, GOPS, Szkoły, Koła Gospodyń Wiejskich, parafie, organizacje pozarządowe, wolontariusze i inne	PO KL, PPWOW, środki własne gminy i inne									Liczba uczestników Liczba zrealizowanych projektów
2.1.3. Pomoc w rozwiązywaniu konfliktów i kryzysów w rodzinach, wspieranie integracji rodzin poprzez zorganizowanie spotkań pedagogicznych i terapeutycznych specjalisty z rodzinami	Gmina, MGOPS	MGOPS, Szkoły, organizacje pozarządowe, parafie,	PO KL ² , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Liczba uczestników Liczba zrealizowanych projektów Liczba interwencji w rodzinach Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej
2.1.4 Pomoc w integracji rodziny z jej otoczeniem środowiskowym poprzez organizowanie pozalekcyjnych zajęć edukacyjno – rozwojowych z	Gmina, MGOPS	MGOPS, Szkoły, OSP, parafie,	PO KL ³ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									projektów/usług Liczba zrealizowanych projektów Liczba osób korzystających z zajęć pozalekcyjnych Liczba świetlic i klubów

¹¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

²¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

³¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

aktywnym udziałem rodziców.												środowiskowych dla dzieci młodzieży i rodziców
2.1.5. Wdrażanie projektów zapobiegających umieszczaniu dziecka poza rodziną.	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, Szkoły, organizacje pozarządowe, parafie, służba zdrowia i inne	PO KL ⁴ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Liczba zrealizowanych projektów Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, placówkach opiekuńczo-wychowawczych Liczba dzieci umieszczonych w procesie adopcji Liczba rodzi zastępczych
2.1.6. Rozwój i zwiększenie dostępności do specjalistycznego poradnictwa rodzinnego / psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, doradztwa zawodowego itp./ poprzez utworzenie ośrodka specjalistycznego poradnictwa rodzinnego i sieci punktów konsultacyjnych na terenie gminy i miasta w Pyzdrach.	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, SzkołyOSP, organizacje pozarządowe, parafie, służba zdrowia i inne	PO KL ⁵ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Liczba uczestników Liczba zrealizowanych projektów Liczba i rodzaje placówek udzielających pomocy rodzinom
2.1.7. Rozwijanie form krótkoterminowej pomocy i opieki dla rodzin będących w kryzysie jak: rozwój ruchu samopomocowego, obywatelskiego, wolontarystycznego, grup wsparcia na rzecz osób	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, Szkoły, instytucje kultury, organizacje pozarządowe, parafie, i inne	PO KL ⁶ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Liczba uczestników Liczba zrealizowanych projektów Liczba, typy formy świadczonych usług dla rodzin Liczba rodzin

⁴¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

⁵¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

⁶¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

dotkniętych problemem uzależnień, przemocy rodzinie i innych;												
2.2.1. Pełne skoordynowanie systemów pomocy socjalnej na rzecz wsparcia rodzin z dziećmi.	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, Szkoły, KGW, OSP, instytucje kultury, organizacje pozarządowe, parafie, służba zdrowia i inne	PO KL ⁷ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Liczba uczestników Liczba zrealizowanych projektów Liczba usług socjalnych Liczba udzielonych pomocy
2.2.2. Wyrównywanie szans dzieci i młodzieży poprzez rozwój usług społecznych.	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, Szkoły, instytucje kultury, organizacje pozarządowe, parafie, i inne	PO KL ⁸ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Liczba zrealizowanych projektów Liczba świetlic i klubów Liczba kół zainteresowań Liczba dzieci uczestniczących
2.2.3. Włączenie rodziców do współpracy ze szkołami i placówkami oświatowo-wychowawczymi w procesach edukacyjnych i wychowawczych	Gmina, MGOPS	Szkoły, instytucje kultury, organizacje pozarządowe, i inne	PO KL ⁹ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Liczba uczestników Liczba zrealizowanych projektów Liczba rodzin
2.3.1. Budowanie bezpieczeństwa socjalnego uczniów.	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, Szkoły i inne	PO KL ¹⁰ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Liczba wydanych posiłków Liczba wydanych stypendiów Liczba kolonii i wyjazdów
2.3.2. Wspieranie uczniów w wyrównywaniu szans edukacyjno-rozwojowych	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, Szkoły, KGW, OSP, instytucje kultury, organizacje pozarządowe,	PO KL ¹¹ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców,									Liczba zrealizowanych projektów Liczba kół zainteresowań Liczba dzieci

⁷¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

⁸¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

⁹¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

¹⁰¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

¹¹¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

		parafie, służba zdrowia i inne	sponsorów.									uczestniczących
2.3.3. Rozwój pozalekcyjnych zorganizowanych form edukacyjnych, sportowo-rekreacyjnych.	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, Szkoły, OSP, instytucje kultury, organizacje pozarządowe, parafie, i inne	PO KL ¹² , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Liczba zrealizowanych projektów Liczba kół zainteresowań Liczba dzieci uczestniczących
2.3.4. Wzbogacanie oferty edukacyjnej.	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, Szkoły, instytucje kultury, organizacje pozarządowe, i inne	PO KL ¹³ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Liczba zrealizowanych projektów Liczba kół zainteresowań Liczba dzieci uczestniczących
2.3.5. Wspieranie potrzeb edukacyjnych dzieci niepełnosprawnych.	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, Szkoły, OSP, instytucje kultury, organizacje pozarządowe, parafie, służba zdrowia i inne	PO KL ¹⁴ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Liczba uczestników Liczba zrealizowanych projektów Liczba kół zainteresowań Liczba i typy świadczonych usług dla niepełnosprawnych

Cel główny 3: Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez rozwój ich umiejętności i zainteresowań.

Działania	Instytucja odpowiedzialna	Realizatorzy	Źródła finansowania	Okres realizacji							wskaźnik [jednostka]	
				2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014		2015
3.1.1. Organizacja zajęć muzycznych mających na celu inicjowanie u dzieci i młodzieży pasji muzycznych, które	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, Szkoły, instytucje kultury, organizacje pozarządowe, i inne	PO KL ¹⁵ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców.									Zrealizowane projekty (liczba), Osoby objęte projektami

¹²¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

¹⁴¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

¹³¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

¹⁵¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

odbywać się będą cyklicznie, co najmniej dwa razy w tygodniu.			sponsorów.									
3.1.2. Stworzenie bazy lokalowej odpowiednio przystosowanej do realizacji usługi z zapleczem sanitarnym i odpowiednią kadrą osób posiadających określone umiejętności do prowadzenia zajęć muzycznych.	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, Szkoły, organizacje pozarządowe i inne	PO KL ¹⁶ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Liczba uczestników Liczba zrealizowanych projektów Liczba powstałych lokali
3.1.3. Działanie na rzecz rozwoju kulturalnego uczestników zajęć poprzez propagowanie idei muzyki.	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, Szkoły, OSP, instytucje kultury, organizacje pozarządowe i inne	PO KL ¹⁷ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Liczba uczestników Liczba zrealizowanych projektów Liczba zorganizowanych zajęć muzycznych
3.1.4. Zorganizowanie dla uczestników opieki i bezpieczeństwa podczas zajęć. Organizacja zajęć ma przyczynić się do integracji społecznej dzieci i młodzieży pochodzących z różnych środowisk i grup wiekowych a także do wspierania działań mających na celu przeciwdziałanie dyskryminacji dzieci i młodzieży pochodzących z ubogich rodzin.	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, Szkoły instytucje kultury, organizacje pozarządowe i inne	PO KL ¹⁸ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Liczba uczestników Liczba zrealizowanych projektów Liczba zorganizowanych zajęć

¹⁶¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

¹⁷¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

¹⁸¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

3.1.5. Organizacja zajęć muzycznych przyczyni się do zdobycia nowych umiejętności- gry na wybranym instrumencie a także do organizowania występów publicznych.	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, Szkoły instytucje kultury, organizacje pozarządowe i inne	PO KL ¹⁹ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Liczba uczestników Liczba zrealizowanych projektów Liczba zajęć muzycznych
3.2.1 Zorganizowanie zajęć sportowych dla dzieci młodzieży – cyklicznych, co najmniej dwa razy w tygodniu oraz odpowiedniej kadry trenerów w danej dyscyplinie.	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, Szkoły instytucje kultury, organizacje pozarządowe i inne	PO KL ²⁰ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Liczba uczestników Liczba zrealizowanych projektów Liczba zajęć sportowych
3.2.2. Zapewnienie uczestnikom zajęć sportowych (jednolitych strojów i obuwia oraz sprzętu sportowego), co ma na celu zwiększenie zainteresowania zajęciami.	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, Szkoły instytucje kultury, organizacje pozarządowe i inne	PO KL ²¹ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Liczba zrealizowanych projektów Liczba nowych stroi sportowych i obuwia Liczba usług
3.2.3. Stworzenie odpowiednich warunków bezpieczeństwa i opieki dla osób biorących udział w zajęciach.	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, Szkoły instytucje kultury, organizacje pozarządowe i inne	PO KL ²² , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Liczba uczestników Liczba zrealizowanych projektów Liczba wskaźników bezpieczeństwa

¹⁹¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

²¹¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

²⁰¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

²²¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

3.2.4. Stworzenie dla dzieci i młodzieży klubów sportowych prowadzących dla dzieci i młodzieży zajęcia z zakresu różnych dyscyplin, co pozwoli na wyspecjalizowanie uczestników w danej dziedzinie.	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, Szkoły instytucje kultury, organizacje pozarządowe i inne	PO KL ²³ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.										Liczba uczestników Liczba zrealizowanych projektów Liczba klubów sportowych
3.2.5. Organizowanie wspólnych imprez promujących zdrowy styl życia o charakterze edukacyjnym, sportowo-rekreacyjnym i integracyjnym.	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, Szkoły instytucje kultury, organizacje pozarządowe i Inn, służba zdrowia	PO KL ²⁴ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.										Liczba uczestników Liczba zrealizowanych projektów Liczba imprez Poziom zadowolenia
3.2.6. Organizacja zajęć sportowych przyczyni się do poprawy kondycji fizycznej dzieci i młodzieży w dobie komputerów i Internetu. Zachęci także do spędzania aktywnie wolnego czasu.	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, Szkoły instytucje kultury, organizacje pozarządowe i inne	PO KL ²⁵ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.										Liczba uczestników Liczba zrealizowanych projektów Liczba zajęć
3.3.1. Powstanie świetlic, klubów środowiskowych i socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży, w których będą mogli uzyskać wsparcie merytoryczne (nauka języków obcych, obsługi komputera, korepetycje dla dzieci z ubogich rodzin itp.) i techniczne. (sprzęt komputerowy,	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, Szkoły, organizacje pozarządowe, wolontariusze i inne	PO KL, PPWOW, środki własne gminy i inne										Liczba osób starszych objętych pomocą sąsiedzką w roku Liczba osób zaangażowanych w pomoc sąsiedzką w roku. Liczba osób starszych objętych usługami opiekuńczymi w roku Liczba osób

²³¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

²⁵¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

²⁴¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

fax., drukarka).												zaangażowanych w pomoc wolontarystyczną w roku.
3.3.2. Prowadzenie dla dzieci i młodzieży zajęć techniczno-plastycznych, które pozwolą na rozwijanie umiejętności.	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, Szkoły, organizacje pozarządowe, wolontariusze i inne	PO KL ²⁶ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Liczba uczestników projektów/usług Liczba zrealizowanych projektów Liczba zajęć Poziom zadowolenia z zajęć
3.3.3. Stworzenie bezpiecznych i rozwojowych placów zabaw i wyposażenia ich w urządzenia rekreacyjno-wypoczynkowe., w szczególności dla dzieci młodszych .	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, Szkoły, organizacje pozarządowe, prywatni przedsiębiorcy-wolontariusze i inne	PO KL ²⁷ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Liczba uczestników projektów/usług Liczba zrealizowanych projektów Liczba zajęć
3.3.4. Usługi edukacyjne-kursy, szkolenia oraz inne formy doskonalenia umiejętności samokształcenia, komunikacji oraz radzenia sobie w zmieniającej się rzeczywistości.	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, Szkoły, organizacje pozarządowe, wolontariusze i inne	PO KL ²⁸ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Liczba uczestników Liczba zrealizowanych projektów Liczba zajęć, szkoleń Liczba zdobytych nowych umiejętności
3.3.5. Stworzenie wiejskich kawiarenek internetowych, które pełniłyby funkcję usługową (świadczenie usług w zakresie społeczeństwa	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, Szkoły, organizacje pozarządowe, wolontariusze i inne	PO KL ²⁹ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Liczba uczestników Liczba zrealizowanych projektów Liczba zajęć Liczba kawiarenek

²⁶¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

²⁷¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

²⁸¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

²⁹¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

informacyjnego), edukacyjną oraz informacyjną. Mogłaby także przyczynić się do aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, poprzez naukę obsługi komputera i urządzeń biurowych.												
3.3.6. Organizowane zajęcia i usługi powinny odbywać się cyklicznie oraz prowadzone przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje. Stworzenie odpowiedniej bazy pomieszczeń dla realizacji zajęć.	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, Szkoły, organizacje pozarządowe, wolontariusze i inne	PO KL ³⁰ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Liczba uczestników Liczba zrealizowanych projektów Liczba zajęć Liczba powstałych odpowiednich baz lokalowych

Cel główny 4: Wzrost integracji społecznej osób niepełnosprawnych

Działania	Instytucja odpowiedzialna	Realizatorzy	Źródła finansowania	Okres realizacji								wskaźnik [jednostka]
				2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
4.1.1. Stworzenie kompleksowego systemu rehabilitacji osób niepełnosprawnych, organizowanego zarówno na poziomie lokalnym, jak i regionalnym, który pozwalałby na	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, Szkoły, KGW, OSP, instytucje kultury, organizacje pozarządowe, parafie, służba zdrowia i inne	PO KL ³¹ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Zrealizowane projekty (liczba), Osoby objęte projektami

³⁰¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

³¹¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

zwiększenie aktywności oraz zatrudnialności osób niepełnosprawnych.												
4.1.2 Wsparcie budownictwa bez barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych ruchowo w istniejącym zasobie mieszkaniowym oraz tworzenie zasobu mieszkań chronionych dla osób o innych typach niepełnosprawności niż ruchowa.	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, organizacje pozarządowe, służba zdrowia, wolontariusze i inne	PO KL ³² , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Liczba uczestników projektów/usług Liczba zrealizowanych projektów Liczba budynków odpowiednio przystosowanych
4.2.1. Zwiększenie dostępu do usług rehabilitacyjnych, zwłaszcza na terenach wiejskich;	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, organizacje pozarządowe, wolontariusze i , służba zdrowia i inne	PO KL ³³ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Liczba uczestników Liczba zrealizowanych projektów Poziom udzielonej pomocy niepełnosprawnym
4.2.2. zwiększenie zakresu i dostępu do usług opiekuńczych – w tym specjalistycznych;	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, organizacje pozarządowe, służba zdrowia, wolontariusze i inne	PO KL ³⁴ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Liczba uczestników Liczba zrealizowanych projektów Liczba usług
4.2.3..rozwój poradnictwa w zakresie pielęgnacji i opieki nad osobami niepełnosprawnymi oraz poradnictwa psychologicznego dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów;	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, organizacje pozarządowe, służba zdrowia, wolontariusze i inne	PO KL ³⁵ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Liczba uczestników Liczba zrealizowanych projektów Liczba porad Poziom zadowolenia z porad
4.2.4.włączenie na szerszą skalę organizacji	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, organizacje	PO KL ³⁶ , PIS PPWOW, środki									Liczba uczestników Liczba zrealizowanych

³²¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

³³¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

³⁴¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

³⁵¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

pozarządowych w rozwój usług dla osób niepełnosprawnych;		pozarządowe, służba zdrowia, wolontariusze i inne	własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									projektów Poziom współpracy z organizacjami pozarządowymi
4.2.5. rozbudowę i modernizację infrastruktury instytucji kultury, w tym dostosowanie ich do potrzeb niepełnosprawnych;	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, organizacje pozarządowe, służba zdrowia, instytucje kultury, wolontariusze i inne	PO KL ³⁷ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Liczba uczestników Liczba zrealizowanych projektów
4.2.6. rozwój i wspieranie usług asystenckich dla osób niepełnosprawnych;	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, organizacje pozarządowe, służba zdrowia, wolontariusze i inne	PO KL ³⁸ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Liczba uczestników Liczba zrealizowanych projektów Liczba usług Poziom zadowolenia z usług
4.2.7. działania promujące i prowadzące do zachowania zdolności do pracy wśród starszych pracowników;	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, organizacje pozarządowe, służba zdrowia, wolontariusze i inne	PO KL ³⁹ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Liczba uczestników Liczba zrealizowanych projektów Liczba miejsc pracy dla niepełnosprawnych
4.3.1. Propagowanie społecznej akceptacji i integracji osób niepełnosprawnych w miejscu zamieszkania, pracy i środowisku lokalnym	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, szkoły, organizacje pozarządowe, służba zdrowia, wolontariusze i inne	PO KL ⁴⁰ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Liczba uczestników Liczba zrealizowanych projektów Liczba miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych Liczba imprez integracyjnych

³⁶¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

³⁷¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

³⁸¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

³⁹¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

⁴⁰¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

4.3.2. Propagowanie i wspieranie idei organizowania się osób niepełnosprawnych	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, szkoły, organizacje pozarządowe, , wolontariusze i inne	PO KL ⁴¹ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Liczba uczestników Liczba zrealizowanych projektów Liczba zajęć, spotkań
4.3.3. Stopniowe przygotowywanie wszystkich szkół do tego, aby mogli kształcić się w nich uczniowie niepełnosprawni	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, szkoły, organizacje pozarządowe, , wolontariusze i inne	PO KL ⁴² , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Liczba uczestników Liczba zrealizowanych projektów Liczba zajęć z przygotowaniem dla niepełnosprawnych
4.3.4. Zwiększenie udziału organizacji pozarządowych w realizacji programów na rzecz osób niepełnosprawnych	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, organizacje pozarządowe, , wolontariusze i inne	PO KL ⁴³ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Liczba uczestników Liczba zrealizowanych projektów Poziom współpracy organizacji pozarządowych
4.3.5. Organizacja wycieczek półkolonii dla dzieci i młodzieży z udziałem dzieci niepełnosprawnych;	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, szkoły, organizacje pozarządowe, , wolontariusze i inne	PO KL ⁴⁴ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Liczba uczestników Liczba zrealizowanych projektów Liczba kolonii, wycieczek Poziom integracji
4.3.6 Organizacja imprez rekreacyjno – integracyjnych z udziałem osób niepełnosprawnych	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, szkoły, organizacje pozarządowe, , wolontariusze i inne	PO KL ⁴⁵ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Liczba uczestników Liczba zrealizowanych projektów Liczba zajęć

Cel główny 5. Zwiększenie aktywności i integracji społeczności lokalnej

⁴¹¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

⁴²¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

⁴³¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

⁴⁴¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

⁴⁵¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

Działania	Instytucja odpowiedzialna	Realizatorzy	Źródła finansowania	Okres realizacji								Wskaźnik (jednostka)
				2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
5.1.1. Budowanie partnerstwa trójsektorowego publiczno-społeczno-prywatnego w zakresie rozwoju usług na rzecz wspierania potrzebujących.	Gmina, MGOPS	Gmina, organizacje pozarządowe, parafie, spółdzielnie socjalne, firmy i inne	PO KL, PPWOW, PROW, środki własne gminy i inne									Liczba zrealizowanych projektów Liczba uczestników Liczba stowarzyszeń, Liczba instytucji, organizacji
5.1.2 Wsparcie lokalnego partnerstwa publiczno-społecznego w zakresie działalności pożytku publicznego;	Gmina, GOPS	Gmina, GOPS, Klub Integracji Społecznej i inne	PO KL, PPWOW, środki własne gminy i inne									Liczba uczestników , Liczba zrealizowanych projektów Liczba instytucji, organizacji
5.1.3. Budowanie partnerskich relacji między administracją publiczną i org. Pozarządowymi w realizacji zadań publicznych na rzecz potrzebujących.	Gmina, GOPS, GOKiS	Gmina, GOPS, GOKiS, organizacje pozarządowe, parafie, spółdzielnie socjalne i inne	PO KL, PPWOW, PROW, środki własne gminy i inne									Liczba organizacji pozarządowych Liczba grup nieformalnych Liczba zadań zleconych przez gminę Liczba zrealizowanych projektów z różnych źródeł Liczba uczestników
5.2.2. Wzmocnienie partycypacji społecznej	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, organizacje pozarządowe, , wolontariusze i inne	PO KL ⁴⁶ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Liczba uczestników Liczba zrealizowanych projektów
5.3.1. Wsparcie systemu pomocy adresowanego do organizacji pozarządowych, mechanizmów, w oparciu o które organizacje mogą dostarczać usługi wspierające	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, organizacje pozarządowe, , wolontariusze i inne	PO KL ⁴⁷ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Liczba uczestników Liczba zrealizowanych projektów Liczba zajęć

⁴⁶¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

⁴⁷¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

potrzebujących o charakterze publicznym, systemowych rozwiązań, przyczyniających się do niezależności i stabilności działania organizacji pozarządowych.												Poziom zadowolenia z usług - Poziom wykształcenia pracowników służb społecznych, w tym pracowników socjalnych oraz ich liczba;
5.3.2. Wspieranie budowy zaplecza społecznego organizacji pozarządowych działających na rzecz potrzebujących, zarówno rozwoju profesjonalnego personelu, jak i bazy członkowskiej oraz wolontariuszy;	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, organizacje pozarządowe, , wolontariusze i inne	PO KL ⁴⁸ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Liczba uczestników Liczba zrealizowanych projektów Liczba udzielonej pomocy
5.3.3. Wspieranie inicjatyw samoregulacyjnych trzeciego sektora, w kierunku przejrzystości ich działania;	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, organizacje pozarządowe, , wolontariusze i inne	PO KL ⁴⁹ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Liczba uczestników Liczba zrealizowanych projektów Liczba zajęć
5.3.4. Wzmocnienie stabilności finansowej i organizacyjnej podmiotów III sektora, głównie w zakresie finansowania inicjatyw obywatelskich;	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, organizacje pozarządowe, , wolontariusze i inne	PO KL ⁵⁰ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Liczba uczestników Liczba zrealizowanych projektów Poziom finansów
5.3.5. Wsparcie postaw obywatelskich	Gmina, MGOPS	Gmina, MGOPS, organizacje pozarządowe, , wolontariusze i inne	PO KL ⁵¹ , PIS PPWOW, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów.									Liczba uczestników Liczba zrealizowanych projektów Rodzaj wsparcia

⁴⁸¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

⁴⁹¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

⁵⁰¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

⁵¹¹ Program Operacyjny Kapitał Ludzki

² Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

[illegible]

4.3. ZARZĄDZANIE REALIZACJĄ STRATEGII

Proces wdrożenia Strategii oparty jest na zasadach: jawności życia publicznego, odpowiedzialności personalnej za wykonanie zadań oraz wieloletniego planowania. Strategia będzie wdrażana przez wyznaczone do tego podmioty.

Wdrażanie elementów Strategii jest procesem ciągłym. Obejmuje przyjęcie wszystkich założonych celów. Kolejny etap prac to weryfikacja istniejących problemów społecznych i dostosowanie do nich odpowiednich celów i działań. Równolegle zostanie wdrożony mechanizm pomiaru i oceny postępów we wdrażaniu Strategii. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych ma związek z Planem Rozwoju Lokalnego Gminy i Miasta Pызdry na lata 2008-2015 i ze Strategią Rozwoju Gminy Pызdry , gdzie cele operacyjne wyznaczone w Strategii Rozwoju Gminy są powiązane z realizacją celów w obecnej Strategii. Zakłada się ponadto możliwość dokonywania modyfikacji harmonogramu i oceny jego realizacji co roku przez Zespół powołany do opracowania aktualizacji Strategii Pomocy Społecznej. Jego efektywna realizacja będzie w dużej mierze zależna od terminów i wielkości środków z funduszy strukturalnych przyznanych przez Unię Europejską.

Odpowiedzialność za koordynację realizacji strategii

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r.(Dz. U. Nr 64, poz. 593 z późn. zm.) art. 110 pkt 4 podmiotem odpowiedzialnym za sferę działań zawartych w strategii jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, stąd osobą odpowiedzialną za koordynację realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest Pani Kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pызdrach. Należy podkreślić, że wdrażanie odbywać się będzie przy aktywnym udziale podmiotów samorządowych, pozarządowych, ale przede wszystkim samej społeczności, która najlepiej wie jakie są jej potrzeby i jak je najlepiej zaspokoić.

4.4. Źródła finansowania Strategii

Wdrożenie założeń strategicznych wymaga nakładu środków finansowych, które pochodzić będą z różnych źródeł:

- środki finansowe samorządów gminnych, powiatowych, przy wsparciu budżetu państwa, samorządu wojewódzkiego;
- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- środki z Funduszu Pracy;
- Narodowy Fundusz Zdrowia;
- środki z Państwowego Funduszu Kombatantów;

- własne środki finansowe organizacji pozarządowych, fundacji, stowarzyszeń, związków wyznaniowych, Kościołów, osób prywatnych;
- środki organizacji międzynarodowych uruchamianych w ramach międzynarodowych programów celowych;
- środki pochodzące z Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego i innych funduszy;
- środki w ramach Programu Integracji Społecznej Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich.

4.5. Monitoring i ewaluacja

Proces monitorowania Strategii – polega na systematycznym zbieraniu, analizowaniu ilościowych i jakościowych informacji dotyczących wdrażania Strategii, polega również na nadzorowaniu zgodności projektów, wpisujących się i realizujących jej zadania z założeniami Strategii.

Celem monitoringu jest - zapewnienie zgodności realizacji Strategii z jej założeniami i celami.

Monitoring Strategii wraz ze sprawozdawczością i ewaluacją prowadzony będzie przez Zespół ds. Wdrażania Strategii powołany przez Burmistrza Gminy i Miasta Pyzdr. Prowadzenie monitoringu oraz ocena realizacji jego celów i kierunków przyjętych w Strategii pozwoli na wprowadzenie zmian w programach rozwoju, poprzez podejmowanie stosownych decyzji w zależności od potrzeb społecznych i możliwości ekonomicznych.

Monitorowanie Strategii prowadzone będzie systematycznie a raporty z wdrażania przedstawiane będą Radzie Miejskiej w Pyzdrach nie rzadziej niż raz na rok.

Proces ewaluacji Strategii - polega na dokonywaniu oceny stopnia oddziaływania pomocy w odniesieniu do postawionych jej celów oraz na analizie jej wpływu na postawione problemy.

Ewaluacja to ocena efektywności świadczonych usług i stopnia osiągniętych rezultatów, to ocena długoterminowych efektów.

Ewaluację wraz z monitoringiem i sprawozdawczością systematycznie prowadzić będzie Zespół ds. Wdrażania Strategii oraz realizatorzy poszczególnych projektów. Proponuje się, aby szczegółowe opracowanie ewaluacji wraz z jej wskaźnikami było zawarte w poszczególnych projektach, opracowanych i realizowanych w ramach Strategii.

Strategia będzie podlegała ewaluacji na przestrzeni kolejnych sześciu i więcej lat, nie rzadziej jednak niż raz na dwa lata.

Ewaluacja powinna:

- sprzyjać rozwojowi instytucji pomocy społecznej i projektów, które są w niej realizowane;

- przyczyniać się do wzrostu skuteczności działań i odpowiedzialności osób, które te działania realizują;
- pomóc odpowiedzieć na pytanie: czy kierunki działań Strategii są właściwe i wystarczające;
- przyczyniać się do promocji powiatu i gmin.

Ocenie podlegać będą przede wszystkim:

- stopień realizacji poszczególnych celów głównych i operacyjnych Strategii,
- badane wskaźniki,
- projekty realizacyjne i skuteczność działań podejmowanych w ramach projektów,
- zaangażowanie realizatorów zadań w projektach oraz ich współpracowników.

Główne wskaźniki realizacji Strategii to m.in.: (badane w rocznym okresie rozliczeniowym oraz narastająco od momentu przyjęcia do realizacji Strategii)

- Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej;
- Liczba rodzin dotkniętych bezrobociem;
- Liczba punktów poradnictwa specjalistycznego oraz liczba udzielonych porad i liczba osób z nich korzystających; typy porad specjalistycznych (Np.: pedagogiczne, psychologiczne, prawne, zawodowe, socjalne i inne) oraz liczba specjalistów udzielających konsultacji i porad
- Liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego oraz liczba dzieci korzystających z ich usług;
- Liczba świetlic i klubów środowiskowych dla dzieci i młodzieży oraz liczba osób korzystających z ich usług;
- Liczba punktów informacji obywatelskiej, ilość osób korzystających z usług punktów;
- Liczba miejsc wsparcia dziennego w poszczególnych typach placówek i ośrodków wsparcia;
- Liczba osób korzystających z zajęć w poszczególnych typach placówek/ośrodków wsparcia dziennego;
- Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych różnego typu
- Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego, interwencyjnego i resocjalizacyjnego;
- Liczba dzieci wychowujących się w rodzinach zastępczych w stosunku do liczby dzieci objętych opieką instytucjonalną;
- Liczba dzieci umieszczonych w procesie adopcji;
- Liczba rodzin zastępczych, w tym rodziny spokrewnione z dzieckiem, niespokrewnione z dzieckiem, zawodowe niespokrewnione z dzieckiem: wielodzietne, specjalistyczne, o charakterze pogotowia rodzinnego
- Liczba interwencji w rodzinach;

- Liczba organizacji pozarządowych działających na rzecz integracji i pomocy społecznej
- Liczba usamodzielniających się wychowanków (powyżej 18 r. ż.), w tym: opuszczających rodziny zastępcze i placówki
- Liczba wychowanków placówek lub rodzin zastępczych oczekujących na mieszkania z zasobów gminy i miasta oraz liczba osób, które otrzymały wsparcie w postaci przyznania lokalu mieszkalnego z zasobów mieszkaniowych gminy i miasta Pyzdry;
- Liczba i typy utworzonych grup wsparcia oraz liczba osób z nich korzystająca;
- Liczba godzin terapii indywidualnych i grupowych oraz liczba osób z nich korzystająca;
- Liczba i rodzaje placówek udzielających pomocy dzieciom krzywdzonym i zaniedbywanym
- Liczba rodzin dysfunkcyjnych objętych pomocą społeczną przypadająca na jednego pracownika socjalnego;
- Liczba rodzin, w tym zastępczych przypadająca na jednego pracownika socjalnego;
- Liczba zawartych kontraktów socjalnych;
- Liczba bezrobotnych osób wprowadzona na otwarty rynek pracy;
- Liczba osób zaktywizowanych do działania na rzecz rozwiązywania własnych problemów społecznych;
- Poziom wykształcenia pracowników służb społecznych, w tym pracowników socjalnych oraz ich liczba;
- Liczba inicjatyw obywatelskich ze wskazaniem typu oraz jej autora;
- Poziom zadowolenia społeczności lokalnej ze świadczonych usług społecznych, edukacyjnych, kulturalnych i innych;
- Liczba, typy, formy świadczonych usług dla osób niepełnosprawnych;
- Liczba osób niepełnosprawnych zaktywizowanych zawodowo i społecznie;
- Liczba miejsc przeznaczonych do rekreacji i wypoczynku dzieci, młodzieży i całych rodzin, ilość imprez kulturalnych zorganizowanych dla mieszkańców oraz liczba osób z nich korzystających;
- Liczba podmiotów gospodarki społecznej na terenie gminy i miasta Pyzdry
- Liczba projektów i programów zrealizowanych na rzecz integracji społecznej, w szczególności w partnerstwie;
- Liczba lokalnych partnerstw publiczno-społecznych i publiczno-społeczno- prywatnych;
- Liczba zadań pożytku publicznego zleconych partnerom społecznym;
- Wskaźniki bezpieczeństwa publicznego- np.: liczba przestępstw i wykroczeń, w tym z udziałem dzieci i młodzieży;
- Liczba dzieci i rodzin objętych nadzorem kuratorskim;
- Wskaźniki efektywności świadczonych usług na rzecz rozwiązywania konkretnych problemów społecznych;
- Liczba, rodzaj, jakość świadczonych usług społecznych;

- Liczba i typ usługodawców;
- Infrastruktura socjalna odpowiadająca potrzebom lokalnej społeczności;
- I inne, opracowane na potrzeby konkretnych programów i projektów.

4.6. Sprawozdawczość, aktualizacja i promocja Strategii

4.6.1. Sprawozdawczość Strategii

Sporządzana będzie przez Zespół ds. Wdrażania Strategii powołany do prowadzenia monitoringu, ewaluacji, sprawozdawczości i aktualizacji Strategii.

Sprawozdanie z realizacji Strategii sporządzane będzie raz na rok w terminie do końca marca następnego roku kalendarzowego i przedkładane Radzie Miejskiej w Pyzdrach. Sprawozdania z realizacji poszczególnych projektów /programów sporządzane będą przez każdego głównego realizatora-lidera projektu i przedkładane Zespołowi ds. Wdrażania Strategii oraz w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pyzdrach.

4.6.2. Procedura aktualizacji Strategii:

Sposób dokonywania zmian (aktualizacji) strategii

Strategia nie jest dokumentem otwartym, jej założenia mogą być modyfikowane pod wpływem zmieniających się warunków rzeczywistości. Aktualizacja Strategii odbywać się będzie nie rzadziej niż raz na dwa lata po przeprowadzeniu jej ewaluacji i konsultacji społecznych w zakresie identyfikowania problemów i potrzeb społecznych. Wszelkie zmiany do Strategii zatwierdzane są Uchwałą Rady Miejskiej w Pyzdrach. Szczegółowy proces aktualizacji Strategii opracowany zostanie przez Zespół ds. Wdrażania Strategii powołany Zarządzeniem Burmistrza Gminy i Miasta Pyzdr.

Zmiany rejestrowane będą w formularzu, stanowiącym załącznik 2.

4.6.3. Promocja Strategii

Zadaniem działań informacyjnych i promocyjnych jest:

- zapewnienie bieżącego informowania lokalnej społeczności o kierunkach i zakresie zadań w zakresie polityki społecznej w perspektywie następnych kilku lub kilkunastu lat prowadzonych przez lokalną władzę,
- zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o możliwościach ubiegania się o wsparcie ze środków funduszy strukturalnych na realizację projektów służących realizacji Strategii dla wszystkich grup docelowych z terenu gminy i miasta Pyzdry

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy i Miasta Pyzdry na lata 2008-2015”

- zapewnienie czytelnej informacji o kryteriach oceny i wyboru projektów oraz obowiązujących w tym zakresie procedurach,
- zapewnienie bieżącego informowania opinii publicznej o zakresie i wymiarze pomocy wspólnotowej dla poszczególnych projektów i rezultatach działań na poziomie gminy,
- inicjowanie dodatkowych działań promocyjnych o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym,
- zapewnienie współpracy z instytucjami zaangażowanymi w monitorowanie i realizowanie *Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pyzdry na lata 2008-2015* w zakresie działań informacyjnych i promocyjnych poprzez wymianę informacji i wspólne przedsięwzięcia,

Sposoby informowania oraz promowania Strategii:

- konferencje, seminaria, wykłady, warsztaty, prezentacje, festyny, pikniki i inne imprezy kulturalne – propagujące informacje m.in. o możliwościach wykorzystania środków unijnych, o rezultatach wsparcia UE oraz upowszechniające wiedzę na ten temat,
- informowanie o projektach i ich promocja przez beneficjentów – dbanie o przekazywanie odpowiedniej wiedzy beneficjentom z terenu gminy i miasta Pyzdry – odpowiedzialnych za spełnienie wymogów w tym zakresie,
- wykorzystanie nowoczesnych źródeł przekazu i nowoczesnych technologii, m.in. takich jak: strona WWW, Internet, poczta elektroniczna, elektroniczna archiwizacja dokumentów, w celu usprawnienia komunikacji pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w realizacji *Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Pyzdry na lata 2008-2015*
- publikacje, broszury informacyjne, plakaty, reklamy, ulotki
- współpraca z mediami – publikacje prasowe, artykuły, relacje, reklamy czy ogłoszenia to kluczowe źródła przekazu wszelkich informacji o realizacji Strategii.

4.7. Powiązanie Strategii z innymi dokumentami strategicznymi

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pyzdry na lata 2008-2015 posiada ścisłą korelację z kluczowymi dokumentami planistycznymi na szczeblu:

- **lokalnym:** z Planem Rozwoju Lokalnego Gminy i Miasta Pyzdry na lata 2008-2015, Strategią Rozwoju Gminy, Strategią Rozwoju Powiatu Wrzesińskiego
- **regionalnym:** z Wojewódzką Strategią Rozwoju Pomocy Społecznej Program Celowy Pomocy Społecznej w Województwie Wielkopolskim oraz Wielkopolskim Regionalnym Programem Operacyjnym 2007-2013;

-krajowym z: Narodową Strategią Spójności 2007-2013, Krajową Strategią Polityki Społecznej na lata 2007-2013, Narodowym Planem Działań na Rzecz Dzieci (2004 – 2012), Europejską Agendą Społeczną; Europejskim Modelem Społecznym; Europejską Polityką Zatrudnienia.

Strategia koreluje także z wieloma programami międzynarodowymi i krajowymi jak z:

- Programem Integracji Społecznej Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich;
- Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki;
- Programem Wspierania Jednostek Samorządu Terytorialnego w Budowaniu Lokalnych Systemów Opieki nad Dzieckiem i Rodziną;
- Programem „Aktywne Formy Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznego”;
- Programem „Wspieranie Rozwoju Spółdzielczości Socjalnej”;
- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- Programem „Oparcie Społeczne dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi”;
- Programem Wieloletnim „Pomoc Państwa w Zakresie Dożywiania”;
- Krajowym Programem Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przestępczości wśród Dzieci i Młodzieży (2003 – 2008).

Powiązania *Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy i Miasta Pyzdry na lata 2008-2015* z innymi dokumentami strategicznymi:

- z *Planem Rozwoju Lokalnego Gminy i Miasta Pyzdry na lata 2008-2015*:

3.3. Budowa i modernizacja infrastruktury socjalnej

Adaptacja budynku dla mieszkań socjalnych

- ze *Strategią Rozwoju Gminy i Miasta Pyzdry*

7. Podniesienie jakości usług zdrowia, opieki społecznej, osób niepełnosprawnych

7.1. Stworzenie oferty zaspakajającej potrzeby mieszkańców gminy i miasta Pyzdry w zakresie specjalistycznych porad medycznych,

7.2. Przygotowanie programu opieki socjalnej,

7.3. Utworzenie ośrodków pobytu dziennego dla osób w podeszłym wieku,

7.4. Nawiązanie kontaktów z ośrodkami rehabilitacji,

7.5. Tworzenie klimatu dla lokowania na terenie gminy i miasta Pyzdry, również w obszarach wiejskich, różnorodnych form rehabilitacji,

7.6. Tworzenie Warsztatów Terapii dla osób potrzebujących z terenu gminy i miasta Pyzdry

i sąsiednich.

- ze Strategią Polityki Społecznej na lata 2007 - 2013

Priorytet 1: Poprawa warunków powstawania i funkcjonowania rodzin. Wsparcie rodzin w wychowaniu i edukacji dzieci.

1.1. Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi młodego pokolenia w rodzinie i środowiskach pozarodzinnych jako czynnika poprawy jakości kapitału ludzkiego.

1.3. Zbudowanie systemu wsparcia dla rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze

1.5. Rozwijanie placówek świadczących usługi edukacyjne, sportowo-rekreacyjne i kulturalne.

1.7. Wsparcie dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi, w celu wyrównania szans dzieci i młodzieży podejmujących i kontynuujących naukę.

Priorytet 2. Wdrożenie aktywnej polityki społecznej

2.2. Rozwój zatrudnienia socjalnego, w celu przywrócenia możliwości zatrudnienia osobom podlegającym wykluczeniu społecznemu

Priorytet 3 - Kompleksowa rehabilitacja i aktywizacja osób niepełnosprawnych

3.3. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do usług społecznych

Priorytet 4 - Tworzenie warunków sprzyjających integracji w starzejącym się społeczeństwie

4.1. Rozwijanie systemu opieki pielęgnacyjnej, celem zbudowania środowiskowego modelu integracji ludzi starszych i wymagających pomocy.

4.3. Aktywizacja i integracja lokalna osób w wieku poprodukcyjnym, wykorzystanie potencjału osób starszych w środowisku lokalnym

Priorytet 6 - Partnerstwo publiczno-społeczne podstawą rozwoju usług społecznych.

6.1. Aktywizacja i mobilizacja partnerów lokalnych, regionalnych i krajowych.

Konsultacja ekspercka:

Ewa Sobolewska

Konsultant Regionalny na Województwo Wielkopolskie PIS PPWOW MPiPS,
Specjalista Organizacji Pomocy Społecznej.

Załącznik 1

Wyniki konsultacji społecznych

Diagnoza problemów społecznych występujących na terenie gminy i miasta Pyzdry została sporządzona w oparciu o dane będące w dyspozycji Urzędu Gminy i Miasta Pyzdry, Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pyzdrach, w oparciu o dane uzyskane z Powiatowego Urzędu Pracy oraz z innych instytucji i organizacji współpracujących z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej.

W toku konsultacji społecznych, spotkań z organizacjami pozarządowymi oraz warsztatów dokonano identyfikacji podstawowych problemów społecznych w gminie i mieście Pyzdry. Są to:

- Bezrobocie
- Brak zainteresowania sprawami młodzieży
- Brak poczucia bezpieczeństwa
- Agresja wśród młodzieży
- Picie alkoholu w miejscach publicznych
- Bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych
- Niski poziom przedsiębiorczości

W wyniku wypracowanych na warsztatach opracowań, powstała diagnoza naszej sytuacji w gminie, określone zostały nasze wspólne problemy, określiliśmy własne zasoby i wypracowaliśmy wspólnie wizję rozwoju naszej gminy.

Za najważniejsze problemy uznaliśmy:

- Brak form aktywnego spędzania czasu wolnego dzieci, młodzieży, rodzin i osób starszych
- Brak wystarczającego wsparcia dla osób chorych, samotnych, niepełnosprawnych.
- Bezrobocie
- Alkoholizm, narkomania
- Brak więzi międzypokoleniowych
- Ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów
- Brak zasobów mieszkaniowych
- Brak wsparcia poradnictwa rodzinnego
- Problemy komunikacyjne
- Niska aktywność społeczna mieszkańców.

Podczas warsztatów i działań partycypacyjnych podjęto próbę stworzenia planów strategicznych w zakresie rozwiązywania problemów społecznych naszej gminy.

Diagnoza problemów społecznych występujących na terenie gminy i miasta Pyzdry

Diagnoza ta została sporządzona w oparciu o dane pozyskane w procesie konsultacji społecznych przeprowadzonych w ramach realizacji Programu Integracji Społecznej PPWOW oraz będące w dyspozycji Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Urzędu Gminy w Pyzdrach, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wrześni, Powiatowego Urzędu Pracy we Wrześni, instytucji i organizacji współpracujących z Ośrodkiem i Gminą oraz przy udziale społeczności lokalnej obecnej na 4 warsztatach „Partycypacyjnego modelu budowania strategii rozwiązywania problemów społecznych w gminach”.

Wnioski – wyniki konsultacji społecznych, przeprowadzone w Gminie w odniesieniu do Dzieci i Młodzieży, Osób Starszych, Rodzin, a także pozostałe wyniki:

a. zgłaszane problemy społeczne w poszczególnych grupach:

(od największej liczby zgłoszeń danego problemu):

▪ -dzieci i młodzież:

- brak form aktywnego organizowania czasu wolnego
- agresja wśród młodzieży
- brak form aktywnego organizowania czasu wolnego agresja wśród młodzieży
- ograniczone możliwości w pogłębianiu swoich zainteresowań
- alkoholizm i narkomania wśród młodzieży
- brak dostępu rehabilitacji i wsparcia dzieci niepełnosprawnych

▪ - osoby starsze:

- choroby
- samotność
- niepełnosprawność
- brak opieki ze strony rodziny
- ubóstwo i bieda
- niedostosowanie społeczne - brak

▪ - rodziny:

- bezrobocie
- ubóstwo
- alkoholizm

- problemy osób starszych
- brak mieszkań
- niepełnosprawność
- długotrwała i przewlekła choroba

b. Zgłaszane oczekiwania i potrzeby w poszczególnych grupach:

(od największej liczby zgłoszeń danego problemu)

▪ dzieci i młodzież:

1. zajęcia pozaszkolne
2. utworzenie świetlicy
3. kółka zainteresowań
4. wyjazdy na basen
5. utworzenie boisk sportowych

▪ osoby starsze:

opieka medyczna i rehabilitacja w domu osoby chorej

wspomaganie osób starszych w zagospodarowaniu wolnego czasu

klub seniora

rozbudowa oferty usług środowiskowych dla osób starszych i niepełnosprawnych, poprzez dostarczanie obiadów do domu

usługi transportowe przeznaczone dla osób w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych

▪ rodziny:

wspomaganie rodzin w zagospodarowaniu wolnego czasu

opieka medyczna i rehabilitacyjna w domu osoby chorej

usługi edukacyjne-kursy, szkolenia oraz inne formy doskonalenia samokształcenia

utworzenie mieszkań socjalnych dla rodzin potrzebujących

integracja ze środowiskiem poprzez organizowanie festynów, biesiad, warsztatów prowadzonych przez twórców ludowych

uruchomienie punktów wsparcia dla rodzin osób uzależnionych w zakresie poradnictwa prawnego i psychologicznego

organizacja Klubów Integracji Społecznej

poradnictwo specjalistyczne z zakresu min: prawa, psychologii, terapii, pedagogiki szkolnej, oraz pedagogiki pracy i doradztwa zawodowego

organizacja konkursów wsi i gospodarstw w celu p9odniesienia ich estetyki i atrakcyjności oraz przyciągnięcia turystów i inwestorów

c. Proponowane sposoby rozwiązywania problemów w poszczególnych grupach:

(od największej liczby zgłoszeń danego problemu):

▪ dzieci i młodzież:

1. zajęcia sportowe
2. wyjazdy do kina i teatru
3. nauka języków obcych
4. imprezy kulturalne i edukacyjno-rekreacyjne

▪ osoby starsze:

1. zapewnienie wsparcia osobom starszym, niezdolnym do samodzielnej egzystencji (usługi opiekuńcze, porady, itp .)
2. wspieranie aktywnego życia osób starszych w życiu społecznym i kulturalnym wolnego organizowanie wyjazdów do teatru, opery, kina)
3. poprawa oferty świadczonych usług poprzez jej wzbogacenie i podniesienie poziomu usług (dostarczanie obiadów do domu, utworzenie klubu seniora)
4. utworzenie klubu seniora

usługi transportowe przeznaczone dla osób w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych

▪ rodziny:

1. wypracowanie form współpracy z lokalnymi instytucjami i organizacjami pomagającymi osobom i rodzinom w zagospodarowaniu czasu wolnego
2. utworzenie gabinetu fizykoterapii, względnie możliwości korzystania z usług fizykoterapeuty
3. pomoc w organizowaniu i prowadzeniu Klubu Integracji Społecznej
4. utworzenie mieszkań socjalnych dla rodzin potrzebujących
5. integracja ze środowiskiem poprzez organizowanie festynów, biesiad, warsztatów prowadzonych przez twórców ludowych

Na podstawie zebranych informacji określone zostały m.in. grupy beneficjentów będące grupami priorytetowymi w podejmowanych działaniach integracji i rozwiązywania problemów społecznych, są to osoby: bezrobotne, niepełnosprawne, starsze, uzależnione, bezradne.

Załącznik 2

**Formularz rejestrowania aktualizacji Strategii Integracji i Rozwiązywania
Problemów Społecznych Gminy i Miasta Pызdry na lata 2008-2015**

Aktualizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w roku				
L.p	Data uchwalenia zmiany	Nr Uchwały	Strona, na której dokonano zmiany	Rodzaj zmiany

Załącznik nr 3

ANKIETA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

1. Płeć **Kobieta** **Mężczyzna**

2. Wiek:

- a) do 13 lat
- b) od 13 do 18 lat
- c) od 18 do 24 lat

3. Rodzaj szkoły:

- a) podstawowa,
- b) gimnazjum,
- c) szkoła ponadgimnazjalna,
- d) szkoła wyższa.

4. Na jakie problemy społeczne natrafiają dzieci i młodzież na terenie Gminy Pyzdry (najważniejszy problem zaznacz 1 następnie 2,3 itd.)

- a) brak form aktywnego organizowania czasu wolnego,
- b) ograniczone możliwości w pogłębianiu swoich zainteresowań,
- c) alkoholizm i narkomania wśród młodzieży,
- d) agresja wśród młodzieży,
- e) brak dostępu do rehabilitacji i wsparcia dzieci niepełnosprawnych,
- f) inne (jakie).....
- g)
- h).....
- i).....

5. Czego oczekujesz i jakie masz potrzeby (najważniejsze oznacz jako 1, następnie 2,3, itd.)

- a) utworzenie świetlicy dla młodzieży,
- b) zajęcia pozaszkolne, na których mógłbym rozwijać swoje zainteresowania,
- c) kółka zainteresowań

- d) inne (jakie?).....
- e).....
- f)

6. Jakie z poniżej wymienionych usług dla dzieci i młodzieży są najbardziej potrzebne na terenie Gminy Pyzdry (najważniejsze twoim zdaniem oznacz 1, następnie 2, 3 itd.)

- a) nauka języków obcych,
- b) zajęcia plastyczne -techniczne,
- c) zajęcia sportowe np.: siatkówka, tenis, piłka nożna, aerobik,
- d) zajęcia muzyczne,
- e) gry i zabawy dla dzieci,
- f) imprezy kulturalne i edukacyjno-rekreacyjne,
- g) wyjazdy do kina, teatru,
- h) zajęcia integracyjne dla osób zdrowych i niepełnosprawnych,
- i) korepetycje dla dzieci z ubogich rodzin,
- j) usługi edukacyjne - kursy szkolenia oraz inne formy doskonalenia umiejętności samokształcenia, komunikacji oraz radzenia sobie w zmieniającej się rzeczywistości,
- k) organizacja czasu wolnego dla młodzieży szkolnej w okresie wakacji,
- l) punkt wsparcia dla dzieci uzależnionych,
- m) inne (jakie?)
- n).....
- o).....
- p).....

ANKIETA ANONIMOWA

PROBLEMY SPOŁECZNE DOTYCZĄCE OSÓB STARSZYCH

Prosimy o wybranie (1 lub kilku) odpowiedzi

1. Jakie problemy społeczne najczęściej dotyczą osoby starsze?

- a), ubóstwo i bieda
- b), choroby,
- c). niepełnosprawność,
- d), samotność,
- e), brak opieki ze strony rodziny,
- f). niedostosowana społeczne,
- g), inne (jakie?).....

2. Czy według Pani/Pana oferta pomocy osobom starszym (opieka, pomoc, wsparcie, usługi opiekuńcze) jest wystarczająca?

- a), tak,
- b), raczej tak.
- c), nie,
- d), raczej nie,
- e), trudno powiedzieć

3. Czy zdaniem Pani/Pana są w okolicy miejsca, w których można spędzić czas wolny:

- a) tak,
- b) nie,

4. Czy Pani/Par utrzymuje kontakt z sąsiadami:

- a) tak,
- b) nie,
- c) tylko powitam,
- d) wzajemna pomoc,
- e) podejmowanie wspólnych działań.

f) inne(jakie?).....

5. Jakie niżej wymienione usługi zdaniem Pani/Pana są najbardziej potrzebne na terenie gminy?

- a) Klub Seniora jako forma spędzania czasu wolnego przez osoby starsze,
- b) spotkania z przedstawicielami służby zdrowia w zakresie edukacji zdrowego i higienicznego trybu życia,
- c) opieka medyczna i rehabilitacyjna w domu osoby chorej,
- d) usługi transportowe przeznaczone dla osób w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych,
- e) upowszechnianie dziedzictwa kulturowego i tradycji poprzez organizację, spotkań i warsztatów na których dorośli będą przekazywać swoją wiedzę i doświadczenie młodemu pokoleniu,
- f) integracja ze środowiskiem poprzez organizowanie festynów, biesiad, warsztatów, prowadzonych przez organizacje pozarządowe.,
- g) organizacja konkursów wsi i gospodarstw w celu podniesienia ich estetyki i atrakcyjności oraz przyciągnięcia turystów i inwestorów,
- h) wspomaganie osób starszych w zagospodarowaniu wolnego czasu (np, organizacja wyjazdów i pikników, wyjazd do kina i teatru, organizacja wycieczek weekendowych),
- i) rozbudowa oferty usług środowiskowych dla osób starszych i niepełnosprawnych, poprzez dostarczanie obiadów do domu
- j) inne (proszę wymienić)

**ANKIETA ANONIMOWA:
PROBLEMY SPOŁECZNIE DOTYCZĄCE RODZIN**

Prosimy o wybranie
(1 lub kilku odpowiedzi)

1. Proszę określić najważniejsze problemy występujące w Pani/Pana rodzinie:

- a) rodzinne,
- b) zdrowotne,
- c) materialne,
- d) mieszkaniowe.

2. Jakie dostrzega Pani/Pan w miejscu swojego zamieszkania następujące problemy społeczne:

- a) ubóstwo,.
- b) alkoholizm,
- c) narkomania,
- d) bezdomność,
- e) bezrobocie,
- ż) niepełnosprawność,
- g) długotrwała lub przewlekła choroba,
- h) problemy osób starszych,
- i) przemoc (w tym przemoc w rodzinie),
- j) zaniedbanie dzieci,
- k) brak mieszkań,
- l) bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego,
- ł) brak poczucia bezpieczeństwa,
- m) psychicznie chorzy
- n) inne (jakie?)

3. Czy zdaniem Pani/Pana dużo jest rodzin ubogich na terenie gminy Pyzdry?

- a) znam wiele takich rodzin
- b) słyszała(e)m o takich rodzinach,
- c) znam nieliczne takie rodziny,
- d) nie słyszała(e)m o takich rodzinach.

4. Jakie problemy społeczne najczęściej dotyczą osoby niepełnosprawne?

- a) bariery architektoniczne,
- b) utrudniony dostęp do usług opiekuńczych,
- c) brak akceptacji w środowisku lokalnym,
- d) utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych,
- e) utrudniona możliwość korzystania ze środków transportu,
- f) izolacja,
- g) brak ofert pracy,
- h) problemy psychologiczne,
- i) inne (jakie?).....

5. Czy według Pani/Pana oceny na terenie gminy istnieje zjawisko przemocy domowej

- a) znam takie przypadki,
- b) nie znam takich przypadków,
- c) słyszała(e)m o takich przypadkach,
- d) nie słyszała(e)m o takich przypadkach.

6. Jakie są Pani/Pana zdaniem przyczyny przemocy domowej?

- a) bezrobocie,
- b) stres,
- c) nieumiejętność radzenia sobie z problemami wychowawczymi,
- d) ubóstwo,
- e) niepełnosprawność,
- f) uzależnienia,
- g) choroba.,
- h) inne (jakie?)

7. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

- a) tak,

- b) raczej tak,
- c) nie,
- d) raczej nie.

8. Jakie są według Pani/Pana przyczyny braku poczucia bezpieczeństwa?

- a) częste włamania i kradzieże,
- b) agresja wśród dzieci,
- c) agresja wśród młodzieży,
- d) agresja wśród osób dorosłych,
- e) brak patroli policyjnych,
- f) słabe oświetlenie,
- g) inne (jakie?)

9. Czy zna Pani/Pan przypadki wykorzystywania seksualnego dzieci?

- a) wiem o takich przypadkach,
- b) słyszała(e)m o takich przypadkach,
- c) nie wiem o takich przypadkach.

10. Czy zna Pani/Pan rodziny, w których dzieci są bite i krzywdzone (doznają krzywdy fizycznej i psychicznej)?

- a) znam wiele takich rodzin,
- b) znam nieliczne takie rodziny,
- c) słyszała(e)m o takich rodzinach,
- ☐☐ nie słyszała(e)m o takich rodzinach.

11. Czy swoją sytuację materialną określiła(by) Pani/Pan jako:

- a) bardzo dobrą,
- b) dobrą,
- c) na średnim poziomie,
- d) bardzo złą,
- e) poniżej możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb.

12. Z jakich dochodów obecnie się Pani/Pan utrzymuje:

- a), praca stała,
- b), praca dorywcza,
- c), zasiłek dla bezrobotnych,
- d), emerytura lub renta,

- e), zasiłki otrzymywane z pomocy społecznej,
- f), alimenty,
- g), pomoc rodziny,
- h), z pracy w gospodarstwie rolnym,
- i), darowizny pieniężne lub rzeczowe otrzymywane od innych osób,
- j), inne świadczenia (jakie?)

13. Czy zdaniem Pani/Pana są w okolicy miejsca, w których można spędzać czas wolny:

- a) tak,
- b) nie.

14. Czy Pani/Pan utrzymuje kontakt z sąsiadami:

- a), tak,
- b), nie,
- c), tylko powitania,,
- d), wzajemna pomoc,
- e), podejmowanie wspólnych działań,
- f), inne (jakie?)

**15. Jakie niżej wymienione usługi dla rodzin są według Pani/Pana najbardziej
potrzebne na terenie gminy Pyzdry?**

- a) spotkania z przedstawicielami służby zdrowia w zakresie edukacji zdrowia i higienicznego trybu życia,
- b) opieka medyczna i rehabilitacyjna w domu osoby chorej,
- c) usługi edukacyjne - kursy, szkolenia oraz inne formy doskonalenia umiejętności samokształcenia,
- d) organizacja Klubów Integracji Społecznej,
- e) poradnictwo specjalistyczne z zakresu m.in.: prawa, psychologii, terapii, pedagogiki szkolnej oraz pedagogiki pracy i doradztwa zawodowego,
- f) integracja ze środowiskiem poprzez organizowanie festynów, biesiad, warsztatów prowadzonych przez twórców ludowych,
- g) organizacja konkursów wsi i gospodarstw w celu podniesienia ich estetyki i atrakcyjności oraz przyciągnięcia, turystów i inwestorów,
- h) uruchomienie punktu wsparcia dla rodzin osób uzależnionych w zakresie poradnictwa prawnego i psychologicznego,

- i) wspomaganie rodzin w zagospodarowaniu wolnego czasu (np. organizacja wyjazdów i pikników, wyjazd do kina i teatru, organizacja wycieczek weekendowych),
- j) inicjatywy na rzecz wspierania osób dotkniętych przemocą domową,
- k) utworzenie mieszkań socjalnych dla rodzin potrzebujących.
- l) inne (proszę wymienić)

**INFORMACJA DOTYCZĄCA OSOBY
WYPEŁNIAJĄCEJ ANKIETĘ**

1. Płeć:

- a), kobieta,
- b), mężczyzna,

2. Wiek:

- a). 18-24 lat
- b). 25 - 34 lat,
- c). 35-44 lat,
- d). 45 - 54 lat,
- e). 55 - 59 lat,
- t). 60 - 64 lat,
- g), powyżej 65 lat.

3. Jaki jest Pani/Pana poziom wykształcenia:

- a), niepełne podstawowe,
- b), podstawowe,
- c), zasadnicze zawodowe,
- d), średnie techniczne,
- e), średnie ogólnokształcące,
- f), wyższe licencjackie,
- g), wyższe magisterskie.

4. Miejsce stałego zamieszkania:

- a), wieś,
- b), małe miasto,,
- c), duże miasto.

5. Czy posiada Pani/Pan własne mieszkanie:

a), tak,

b), nie.

6. Pochodzenie społeczne:

a), inteligencja

b), chłopskie,

c), robotnicze.

7. Stan cywilny:

a), kawaler/panna,

b), żonaty/zamężna,

c), rozwiedziony /rozwiedziona,

d), wdowiec/wdowa.

8. Jaki jest Pani/Pana model osobowy rodziny?

a), pełna,

b), niepełna,

c), bezdzietna,

liczba

wiek

d), dzieci.....

INFORMACJA DOTYCZĄCA OSOBY WYPEŁNIAJĄCEJ ANKIETĘ

1. Płeć:

- a) kobieta,
- b) mężczyzna.

2. Wiek:

- a) 50 - 60 lat,
- b) 61-70 lat,
- c) 71-80 lat,
- d) powyżej 81 lat.

3. Jaki jest Pan/Pana poziom wykształcenia:

- a) niepełne podstawowe,
- b) podstawowe,
- c) zasadnicze zawodowe,
- d) średnie,
- e) wyższe.

4. Miejsce stałego zamieszkania:

- a) wieś,
- b) małe miasto,

5. Pochodzenie społeczne:

- a) inteligencja
- b) chłopskie,
- c) robotnicze.

6. Stan cywilny:

- a) kawaler/panna,
- b) żonaty/zamężna,

c) rozwiedziony/rozwiedziona,

d) wdowiec/wdowa.